

Nikola Nikša Eterović

APOTEKA

POEZIJE

- 21 misao

www.digitalne-knjige.com

Nikola Nikša Eterović

APOTEKA
POEZIJE
- 21 misao

2024. godine

Nikola Nikša Eterović

APOTEKA POEZIJE - 21 MISAO

Recenzija:

Prof.dr.sc. Nataša Šimić

© Copyright Nikola Nikša Eterović.

Ni jedan dio ove knjige ne smije se reproducirati u bilo kom obliku ili na bilo koji način uklopiti u drugi rad, prenijeti u bilo koju formu: bez pismenog odobrenja autora, uvažavajući sva autorska prava.

Posvećujem svemu neizgovorenom...

Nikola Nikša Eterović

Pripremo: Nikola Nikša Eterović

Uredio i obradio: Nenad Grbac

21

Odnos prema jeziku je i odnos prema samom sebi. Vlastiti jezik je jezik osobnosti.

Jezik osobnosti jezik je vlastitog. Taj jezik samo je do nekih granica drugima čitljiv i razumljiv.

Ne krijemo mi naš jezik , niti zapisani govor naše osobnosti – ali on kao da se sam skriva.

On je zapravo nemušt.

Ne podliježe pravilima gramatike.

Nas naš jezik muči . Našim jezikom tražimo sebe sama.

Poezija bira riječi i slaže ih ritmom u moguću izriječ.

Kada posloženo glasno čitamo otvaramo naše dvore. Otvaramo ih prije svega za nas, nama samima.

Svaki stih je poput ključa. Svaka riječ u stihu je zubac toga ključa. Ključ je to koji samo jedna vrata otključava. Ključ osobnosti.

Koliko je u nama zatvorenih vrata? Koliko naših prostora u nama imamo?

Stihom stižemo i do onih za koja nismo ni znali da postoje. Do prostora koji su se od nas skrili.

21 a H :

Kako bi misao postala biće, riječi kao bitak moraju dokazati biće. Unatoč tome naše su misli ograničene i zahvaćene u onim okvirima

jezika sa kojim baratamo, te mi kao što Lacan u jednom od svojih predavanja naglašava, ne možemo nikada izreći cijelu istinu. No, recimo da možemo izreći cijelu istinu, ne bi li potreba za poezijom iščeznula sa tom mogućnošću, jer nije li poezija upravo čovjekov način da neizrecivo dočara u punom smislu kao neizrecivo, upravo kako bi pokazao ljepotu i veličanstvenost nemogućnosti iznošenja čiste istine.

21 b H :

Vlastiti jezik je jezik našeg izričaja, njime se ukrašavano ali i nagrđujemo. Njime se distanciramo i zatvaramo u jednu skupinu. Njime se odvajamo od nekih drugih drugačijih.

Kod jezika osobnosti zatvaramo se u sebe same. To je ono što nas čini nama, ono zbog čega smo neponovljivi i jedinstveni. Naš jezik osobnosti samo je naš i tu smo doma i tu smo slobodni.

Naš nas jezik muči ali i pomaže da pronađemo sebe, da pronađemo naš način komuniciranja i življenja.

Riječi postaju stihovi. Stihovi postaju pjesme. Pjesme postaju poezija. Poezija postaje terapija. Poezija postaje jezik osobnosti.

Stihovima dolazimo do skrivenih kutaka u sebi. Stihovima osvjetljavamo put kojim želimo ići.

Koliko smo hrabri krenuti tim novim neutabanim putevima??

21 c H :

Jezik je ponekad iluzija, alat koji se koristi kao oružje. Posjedujemo li mi zapravo jezik ili on nas? Komuniciramo li mi zaista ili samo jezik komunicira?

Ponekad verbaliziranje nečega zapravo nije ni potrebno jer osim jezika ima i drugih načina komunikacije.

Pokret, slika, boja, dodir su isto jedna vrsta jezika. Kako napisati doživljeno, kako prevesti dodir u jezik.

Predočiti tišinu je ponekad teško. Unutar jezika postoji više jezika, ista riječ ima drugo značenje za svačiji mozak jezika bez obzira što je isti.

Pitam se zašto dolazi do nesporazuma pogotovo u jasnoj komunikaciji - možda se neke stvari ne mogu predočiti riječima - možda me riječi bole pa ih ne mogu čuti - možda se bojim - možda se pravim glup.

21 d H :

Jezik je živ. Njegovo živo svojstvo je ono što može nekoga mučiti ali i osloboditi. Jezik se opire standardizaciji i učvršćivanju.

Kroz svakodnevno korištenje, kroz razgovor i igru, jezik se kontinuirano razvija i rađa. Riječ koje dijete 'izmisli' postoji, unatoč tome da možda ne postoji definicija te riječi u rječniku. Ova izmišljena riječ ima svoju definiciju unutar svijeta djeteta, a opet komunicira s našim svakidašnjim svijetom. Riječ postoji, diše, živi.

Međutim, to postojanje jezika van korica rječnika je ujedno ono što muči određene pojedince. Nemogućnost osobe da se prepusti jeziku stvara nelagodu. Preveliki fokus na 'pravila' jezika, stvara međe, granice i time i kavez za osobu koja se prestrogo drži pravila.

Jedino kroz ponovno razotkrivanje jezika i njegovog živog svojstva se osoba oslobađa. Kroz poigravanje riječima i jezikom, osoba ponovno ulazi u živi tok jezika, poput ulaska u pokretnu rijeku. I prepuštanjem tom pokretu jezika, rađa se kohezija između osobe i jezika, poput plesnog pokreta između dva partnera. Prihvatanjem žive pokretnosti jezika, približavamo se ritmu vlastite poezije, stihu vlastitosti.

21 e H :

„On je zapravo nemušć." Poezija i "jezik vlastitosti" bliži su glazbi nego zdravo razumskom poimanju ljudskog jezika.

Glavna zamjerka poeziji je što nije efikasan sustav prenošenja naredbi, čini se da je to sukus ideje društveno uspješne "gramatike" ili jezičnog izričaja.

Ipak taj tvoj ključ otvara vrata baš tamo gdje ta ista gramatika zastranjuje.

Kako to?

*Možda jer je poezija jedina glazba riječi,
djeci i starcima Babela povrati izgubljeno.*

Tražiš li se riječima, slikama, muzici, plesu, grafovima?

Nije to jezik to su jezici (plural) što plaze šire od riječi.

I što onda sa susretom?

Još jedan odraz u ogledalu narcisa ili...?

Kako izgleda dijalog vlastitosti (plural)?

Nije li stvar obazrivosti pomicati granice do kojih će drugima nešto biti razumljivije?

Umijeće je zadržat razumljivost i vlastitost.

Balans je majka

Nikša :

“Glavna zamjerka poeziji je što nije efikasan sustav prenošenja naredbi,

čini se da je to sukus ideje društveno uspješne "gramatike" ili jezičnog izričaja.” citiram te e.H i dopisujem da je odlično da je tako.

“Ipak taj tvoj ključ otvara vrata baš tamo gdje ta ista gramatika zastranjuje” –

i ja isto tako vidim i otkrivam uvijek iznova ljekovitost poezije

21 f H :

Poezija — jezik — to je glista. Pročišćava smrad naših života. Nakon terapije glistama — za sobom ostavlja red, čistoću, mir... Raste iz gnoja patnje i bola. Napinje sve svoje snage da izrazi neizrecivo. Da opipa neopipljivo. Prevrće ih u ustima kao čokoladu, melasu, med... Jezik poezije, jezik je ozdravljenja. Dijaliza osjećaja i misli. Vrisak u kristalno čisto nebo puno zvijezda što su vidjele sve i razumjele sve. Utjeha vječnosti...

21 g H :

Jako je intrigantna i nekako u isto vrijeme zastrašujuća, ali i oslobađajuća pomisao da nas naš jezik ima sposobnost potpuno ogoliti, ali samim time i osloboditi, dok god smo ga voljni prigrliti i njime pronaći sami sebe, takoreći raskopati i ono racionalno i duhovno u nama. Jezik je nešto potpuno intimno nama, a opet i alat kojim možemo nešto intimno i prenijeti, neovisno o gramatičkim ili ikakvim ovozemaljskim pravilima i zakonima. Ovaj tekst upravo to savršeno i predočava i sam se pronalazim u mnogim crtama.

Nikša :

Kada govorimo o nekoj situaciji koju nismo umijeli kontrolirati, znamo reći: „zanijemio sam“ ili „neopisivo“ ili „ ne nalazim pravu riječ za to opisati“ ili „uf“ ili „ah“ ili „najbolje mi je šutjeti“ .Ako načinima Apoteke poezije pronađemo riječ koja će nas približiti tome zbog čega smo zanjijemili , poradili smo istovremeno na opoezivanju situacije i na njezinom udomljenju na karti osobnog iskustva. Poetika je to rane. Osobno „neopisivo iskustvo“ u prijenosu drugima postaje tako biranim nizom riječi prijenosnik koji oslobađa energiju onoga koji to iskustvo prenosi i onoga koji, niz posloženih riječi -stih , o iskustvu sluša direktno od pogođene osobe.

21 h H :

Jezik je najjači mišić u ljudskom organizmu. Moj jezik redovito vježba. Kad vježba izlazi iz oralne šupljine.

Stvara oblike od raznih materijala koje pronade na Zemlji.

Ti oblici su riječi.

Neke budu vlažne i tople, neke budu ljepljive i slatke, neke budu smrdljive i metalne, uglavnom su neotrovne i mogu se koristiti u svakodnevnom životu. Ali, oprezno. Riječi imaju svoje trajanje i vrijeme, ne mogu se tek tako rabiti. Tako.

Što mislite o ovoj riječi? TAKO.

Tako bih pjevala po rubnim dijelovima otoka, kad nikoga nema, tek poneki ribar koji broji svoj ulov. Ulovljeni smo. U tom trenutku. Tako povezani.

Nikša :

U Apoteci poezije vlagu riječi uvijek iznova vlažimo glasnim izgovaranjem napisanog.

U ovim susretima riječi su vlažne, sočne i otvaraju prostore u nama, kao i u drugima od drugih ulovljeni.

21 i H :

Naš jezik je bitni dio kulturnog identiteta. Nije važno koliko jezika govorimo ali samo naš jezik smo mi. Tu razlikujem mikro i makro jezik. Naš makro jezik je jezik našeg književnog standarda, a naš mikro jezik je jezik regije iz koje potječemo i to je naš materinski jezik. Pitanje je koji od ova dva jezika nosi naš kulturni ali i osobni identitet. U svakodnevnom govoru, jer živim izvan regije iz koje potječem, govorim jezikom književnog standarda, ali čim su mi emocije uzbukane, kada sam pod stresom, ljut ili nervozan govorim

materinjim jezikom u smislu da govorim onako kako me je majka naučila, nesvjesno moj mozak govori jezikom moje regije, govorim onako kako se govori u Dalmaciji. Dugo mi je trebalo da to osvijestim.

Nije li to poezija?

Koji od ova dva moja jezika je nositelj moga kulturnog identiteta? Poezija i slaganje rima je bitno razumska radnja pa je onda i pitanje koliko ona i ključ za njeno razumijevanje nose голу, nagonsku, nepatvorenu emociju? Hajde to reci Tinu Ujeviću, Petrarki i mnogim drugim pjesnicima. Reci im da su matematičari posloženih riječi,

Nikša :

Ako se ovaj niz koji si naveo nastavi, doći se može odista do svog jezika koji izmiče svakoj racionalizaciji. Susrećem ljude koji odista sjajno mogu pričati o svojim osjećajima – a ne osjećati , majstori analize izvan doživlja. Apoteka poezije nudi avanturu doživljaja i izričja u jednom. Stih ujedinjuje doživljaje svih osjetila i sobom ih imenuje.

21 x H :

„Koliko je u nama zatvorenih vrata?“ Strah da ih i pokušam otvoriti ne dopušta mi da se usudim i prići im - tako ona ostaju zatvorena i samo čekaju onaj mali trenutak hrabrosti kako bi zakoračila u novu pustolovinu.

„Zatvorena vrata u nama“ gledam i kao zatvorena vrata pred nama, sve one izazove koji samo čekaju da im pokucam - jer skrivene dijelove u sebi, već sam počela otkrivati, ali je strah prisutan kada ih želim pustiti van. Jer upravo "Taj jezik samo je do nekih granica drugima čitljiv i razumljiv.", a ja se bojim da ću biti osuđena od drugih, onih do kojih mi zapravo nije ni stalo, onih koje ni ne poznajem. Ironija. Tako želim svoj jezik, svoju individualnost prodati

*za nešto što se zove prosjek, zbog čega? Zbog želje da se uklopim
negdje gdje znam da ne pripadam.*

*Moj jezik je zaglušen jezicima drugih i u cijelom tom kaosu pokušava
pronaći sebe, pokušava pronaći svoj glas.*

21 M. M. sa njemačkog :

Svemir se širi

postaje beskrajno daleko

ne želimo se izgubiti

ni u njemu

ni u svijetu

ni u sebi

ne osjećati se malima

ne skrivati naše želje

zato ga oblačimo

postaje kaotičan i šaren, čaroban i divlji

sjaji i puca, šušti i vrišti

postaje pista i zatvor, igralište, dom,

*trčimo/ skačemo/ jurimo/ šćućurimo se na zidovima koje rušimo s
lijeve i desne strane*

približavamo se...

Jezgri?

Rubu?

Sebi?

*Što čujete kad govorim?
Što razumijete kad me čujete?*

Svemir je širok

*i širi
širi se*

21 B.S. sa njemačkog :

Jezik mi se čini kao kanal prema materijalnom, jer znanje samo po sebi ništa ne mijenja. Moramo ga pretvoriti u materiju, da bi postalo vidljivo/čujno i imalo neki utjecaj. Andante - Allegro - Largo - Presto - Andante Mi - ja/ti - ona/on/ono - ja - mi

Iza očekivanja promatrača. "Zapravo, on nije muškarac." ... već muškarica. ...i nalazimo se u nesporazumima. rattatatam tam tam rattatatam tam tam uppsala uppsala rattata tam

Kada škripi, možemo osjećati strah ili smijeh.

Čak i s bas ključem možemo doseći visoki C - samo su potrebni mnogi dodatni koraci.

U meni su se rodila velika vrata sumnje, koja skrivaju sva čuda i čini se da se sama od sebe zatvaraju. Zahvalna sam što je u njima ugrađen prozor, tako da sam jednog dana pronašla hrabrosti da ih otvorim. „Koliko prostora imamo u sebi?“ Onoliko koliko sami sebi vjerujemo.

...i putem glazbe se povezujemo s njima.

.... što pak može pojačati zvuke njihovih sfera.

21 R.K. sa njemačkog :

*Ako zaboravimo (svoj) jezik,
gubimo li tada dio sebe?*

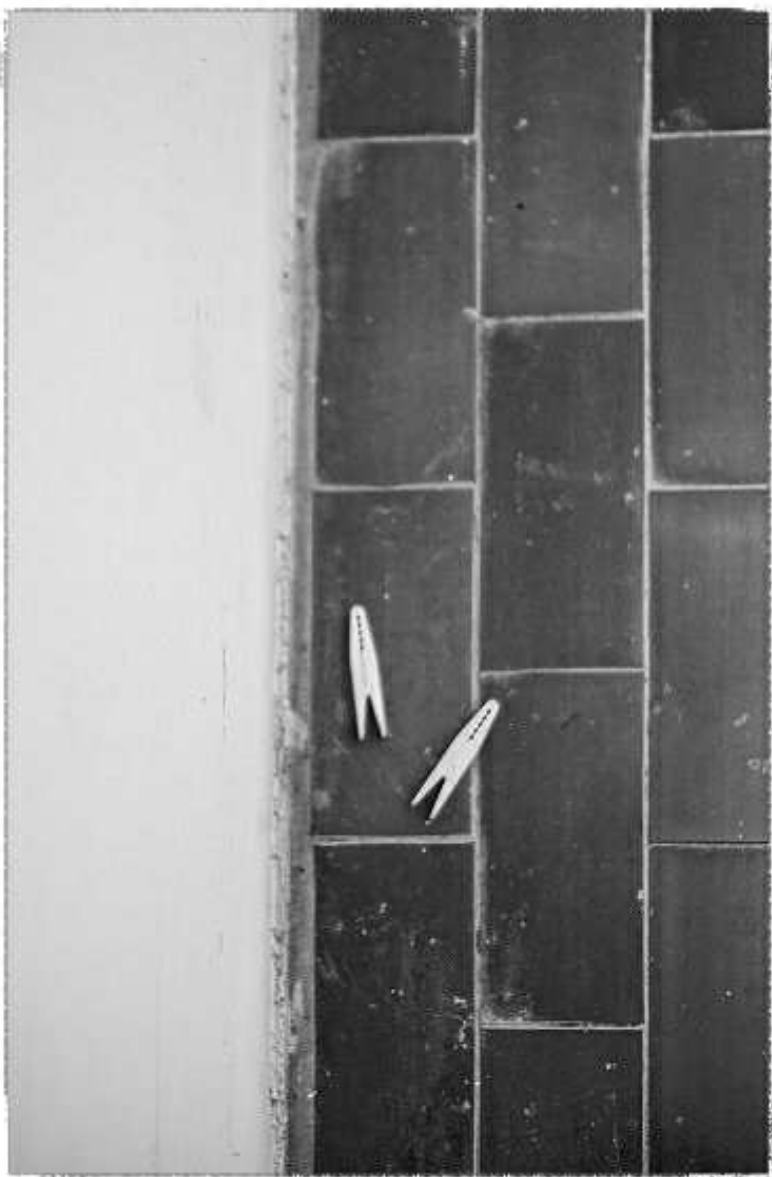
Ili se mijenja ono što se očituje iz osobnosti?

Mnogi jezici, mnoge strane,

*sasvim različite strane,
strane samih sebe,
na različite načine autentične,
ali ne uvijek.
Što je pisani jezik naše osobnosti?
Zašto on zapravo nije muškarac?*

**Koliko riječi se smjestilo u onome što smo prešutjeli?
Izgovaramo li svakodnevno više riječi nego li ih prešutimo u istom danu.**

Neizgovorena riječ nije prešućena .

Neizgovorena riječ djeluje u drugim prostorima nas samih.

Izgovorena riječ ide u svijet.

Ne izgovoriti? Ili : prešutjeti?

U čemu je razlika?

U Apoteci poezije dolazimo do neizgovorenih riječi.

Odšutimo ih.

Zapišemo.

Zapisano u sebi pročitamo.

Zapisanu riječ osloboditi je šutnje .

Glasno izgovorena iskočila je u svijet. Čuli smo je . Čuli su je i drugi.

Lov na prešućene riječi, da bi bile izgovorene ,traži nježan pristup prema nama samima.

Njegu. Strpljivost .

U Apoteci poezije šutjeti nam je glasno.

20 a H :

Riječi zaključane u nama, a koje ne izvire spriječene zidovima koje u sebi stvaramo, često su one riječi koje tište i sputavaju u suodnosu s drugima. Međutim, postoje i one riječi koje zaključane u nama stvaraju sferu uvažavanja i tolerancije. Naime, ponekad određene riječi nužno označavaju kojekakvu uvredu, zbog čega je bolje iste prešutjeti, odnosno ne izgovoriti ih. Vlastitom voljom čovjek može prešutjeti kako nekog ne bi uvrijedio, a isto tako može prešutjeti neku riječ kako sebe ne bi uvrijedio ili rastužio. Pronaći balans, odnosno stoički se odnositi prema sebi i drugima znači moći dovesti vlastitu volju u ulogu skretničara vlastitih nauma koji su na razne

načine uzrokovani, a koji dakako mogu i vrijeđati i hvaliti kako sebe tako i druge ljude.

20 b H :

Jesu li se riječi koje smo prešutjeli nastanile u nama ili izašle u nekom drugom obliku ?

Izgovaramo li svakodnevno više lijepih ili ružnih riječi?

Pozitivnih ili negativnih misli?

Neizgovorena riječ živi u nama.

Oblikuje li nas više neizgovorena ili izgovorena riječ?

Izgovoriti ili ne?

Prešutjeti ili ne?

Kada šutjeti a kada govoriti?

U Apoteci poezije skoro da i nema neizgovorenih riječi.

Sve neizgovoreno možemo zapisati?

Zapisano izgovorimo na glas ili u sebi i tako pustimo riječi van.

Te riječi čujemo mi ali i svi ostali koji to slušaju i čitaju.

Koliko riječi izgovorimo kroz Apoteku poezije a koliko ipak ostane neizgovoreno?

Koliko smo blagi prema sebi?

20 c H :

Neizgovoreno je poput mogućeg života. Ono što ne izgovorimo nije ni postojalo. Čekaonica za izvedbu.

Koliko je riječi na čekanju, kojima ćemo dati život?

Koliko je riječi sahranjeno s njihovim vlasnicima?

Baš me zanima kako dajemo prioritet nekim riječima nad drugim, jesu li to emocije, logika, nasumičnost ili smo jednostavno programirani.

Što bi rekao cvijet da može govoriti - kakve riječi uopće očekivati od njega?

20 d H :

Zanima me kada osoba izgubi glas, gdje se kriju riječi? Da li čuče među glasnicama poput putnika u tramvaju s pokvarenim vratima, čekajući nestrpljivo da ih se pusti na slobodu.

Da li riječi izgovorene nakon dugog perioda prisilne šutnje izlaze poput stampeda sve odjednom, u žurbi, izgubljenih poveznica? Ili izlaze na kapaljku, sporo, sramežljivo, pomalo i nevoljko.

Da li riječ koju tako čuvamo, predugo u glasnicama, kada ju konačno pustimo s lanca, kada ju zapišemo, da li se da u bijeg, u bijeg znatizelje preko praznog papira?

20 e H :

(18.11. 17:31)Hvala ali neće puno pomoći. Trebao bih redovitu klasičnu 1:1 psihoterapiju na tjednoj bazi. Sad mi još i posao visi o niti. Ne znam što da napišem na vaš tekst. Presušio sam.

20 f H :

Danas nije dobar dan da pišem o šutnji. jer nisam prešutjela. dodala sam i malo iziritiranog tona. dobila lopticu čuđenja, koju sam nespretno poslala u mrežu. s druge strane terena priprema se servis. spin povrijeđenosti. držim reket u ruci i ne znam kamo s njim...

20 g H :

Misao da prešućena riječ dobiva poseban tretman od one zapisane i izgovorene interesantna je. Međutim, kako uopće prosječan čitatelj može znati što je u originalnom naumu prešućeno, a što pak nedovoljnom pažnjom izgovoreno, pa čak i naglašeno? Naočit odgovor nameće se sam od sebe, no zadovoljava li kriterije, trebali ih zadovoljiti ili je riječ sama sebi svrha, ovisno o kategoriji? Hmm.

Neizgovorena riječ nije prešućena", to i jest poanta.

Prešućenom smatram riječ koja je u danom trenutku neizgovorena, ali je definitivno unutar nas prisutna, u najmanju ruku zamišljena.

Neizgovorena riječ s druge strane može značiti i odsutnost te iste dane riječi uopće iz našeg uma.

20 h H :

Riječi, riječi, riječi, zapele o glasnice, vise kao šišmiši, gube na značenju, samo su zvuk, šušanj, nagovještaj nečega što je prošlo, a moglo se izgovoriti, a nije. Postaju kristali interpunkcija, baština abecede, arhaične i drevne. Postaju nakit s unutarne strane vrata. Vrata se otvore, riječi odlete, odlete, odlete...

20 i H :

Duboko si ušao u neosviješćeni dio naše stvarnosti. Zaorao makadamom nepristupačnih i neotvorenih sinapsi. Na taj način dio našeg bitka stavio u metastvarnost podsvijesti započevši borbu riječima u sivoj zoni. Kada bismo tu stvarnost mogli opredmetiti kroz

izostanak neizgovorenog, onda prešućenog nebi bilo te bili bi super ljudi ili nekakvi suvremeni roboti. U trilemi koju su postavio leži osobnost i krije se savršeni čovjek kroz napisano. Izgovorenog često nismo smisljeno svjesni i tu smo na nivou instikta s rudimentalnim obrambenim mehanizmima, ali i sirovim emocijama.

20 x H :

Neizgovorena riječ uistinu djeluje u drugim prostorima nas samih, ali ne djeluje na bezopasan način, već djeluje tako da razara te prostore. Razara dragocjene dijelove mene same, ali sam samo ja ta koja ima moć donijeti odluku da tako bude (ili se pak odvažim da ipak ne bude).

Šutim jer mislim da nije bitno, jer mislim da će proći, jer mislim da moja riječ ne znači,

šutim jer se bojim.

I na kraju ne dobijem ništa od toga što šutim.

Na kraju sam samo ja ta koja gubi.

Ljepota pisanja je baš u tome što mi daje priliku da se ne bojim, daje mi priliku da kažem sve ono što nisam i nemam hrabrosti reći na glas. Dopušta mi da shvatim da je svaka moja riječ važna i vrijedna, takva kakva je.

Svakom izrečenom, napisanom riječi, ja sam ta koja dobiva. Dobivam olakšanje koje sprječava potpuno razaranje moje nutrine. Daje mi osjećaj da me u konačnici ipak netko čuje.

20 M.M. sa njemačkog :

Kad riječ stoji, to je znak

razumijevanje donosi smisao

kad se jezik oglasio, on je odmah tu

vibrira pred nama i u nama

i kroz nas

*bilo slušanje - razumijevanje - tumačenje
bile riječi ili tonovi koji stvaraju glazbu*

riječ pokreće nešto

Hoćemo li danas prešutjeti ono što ćemo sutra vikati?

Pronalazimo li put do sebe kroz rečenice i stihove?

*Mogu li olovni jezici i zatrpani dijelovi
prepoznati sebe pišući?*

Izražavanje riječima pruža im više prostora u svijetu

bilo da su tihi ili glasni:

20 B.S. sa njemačkog :

Riječi mi se čine kao pokušaji da se nešto shvati što je zapravo neizrecivo. Često zvuk, ritam i melodija riječi koje nisu ograničene granicama razuma mogu prodirati u mene i izazvati osjećaje koji više imaju veze s namjerom izgovorenog nego sa tzv. sadržajem i tako se približavaju izvoru.

Šutnja mi često zvuči iskrenije i razumljivije od izgovorene riječi, jer ne skriva namjeru tako snažno, iako se čini suprotno.

Nerazgovijetna riječ ostaje besmrtna i promjenjiva.

...i čini nas svjesnima prostora.

Izgovorena riječ ... Ona mijenja svoj zvuk i oblači se u značenje, očekivanje i interpretaciju.

„Neizgovoreno“ povezujem sa strahom, „šutnju“ sa spokojem.

„Zapisat ćemo to.“ Da, to mi se također sviđa.

Razmišljala sam o tome kako potaknuti nekoga da piše, tko očito ne želi biti pronađen; čiji je nemušti govor bio određen još u djetinjstvu. Napisana riječ, kad se pročita, putuje kroz druge dimenzije.

20 R.K. sa njemačkog :

Neke stvari ne trebaju samo biti izgovorene, trebaju se proširiti u krik s puno odjeka.

Ono što ostaje neizgovoreno možda je kontroverzno. Ili potisnuto. Nešto što je zakopano negdje ili namjerno zakopano.

Riječ koja zauzima prostor može biti iscjeljujuća. Može biti i kao lavina.

Ne želim da strah zauzme previše prostora. Sada je vrijeme za hrabrost.

Nesvjestan strah postaje izgovorena hrabrost.

Sunt lacrimae lerum et mentem mortalia tagunt – piše Vergilije u Eneidi .

Da li sve što prolazi jača ili ranjava našu smrtnost ?

Postoji li nešto što ne prolazi?

Ne prolazi li prolaznost?

I kada više ne možemo u nekom trenutku – možemo : ne moći, u tom trenutku.

I suzu pustiti. I otjecanju se vratiti.

I kada više ništa ne možemo – moći možemo tu nemoć.

U Apoteci poezije vraćamo riječ njenoj nemoći .

Da li komuniciramo riječima?

Riječ je zabuna. Mi se riječju borimo.

Zar nije riječ bolna nemoć u razgovoru ?

Nije li nepreciznost i nemogućnost izrijecka samoozljeđivanje?

Nisu li riječi važni krivci da se brčkamo na površini?

Površina je svadljiva. Riječima sa površine i mi svadljivi.

Apoteka poezije priznaje nemoć riječi.

U Apoteci poezije nemoć riječi moć je uzleta u nepoznato.

19 a H :

Pogledajmo oko sebe. Može li zamijećeno stati nekategorizirano riječju, možemo li lijepo ili ružno percipirati bez konstatacije da je nešto lijepo ili ružno? Trebaju li riječi zaista i kakvu ulogu čine ljudskom rodu? Riječ je najelementarniji čovjekov izum kojeg on ovisno o potrebi ili nesvjesnoj težnji zloupotrebljava ili za dobro koristi.

"Jezik nema kosti, ali lomi kosti" kaže jedna poslovice.

S druge strane kada želimo nekoga nešto zamoliti potrebna je "čarobna riječ." Prepoznati nam je ulogu riječi i zatim odgovornosti koju imamo za izgovorene riječi. Pritom, srećom, čovjek nije kadar

baratati svim riječima potrebnim za nekakvo objašnjenje, stoga se koristi onim riječima koje zna i kojih se u datom trenutku može prisjetiti, jer bolje je da nedostatak riječi znači manje zlo, i manje dobro, nego veće zlo i veće dobro.

19 b H :

Što je to prolaznost?

Ne živimo li mi vječno, ali uvijek u nekom drugom obliku?

Ništa nije vječno ili je sve vječno?

Biramo li mi što možemo a što ne možemo ili ono bira nas?

Odlazi li sve loše s našim suzama?

Tko smo mi kada pišemo?

Koliko se trudimo komunicirati a koliko biti u pravu ili ostaviti dobar dojam?

Nije li komunikacija ujedno uvijek i cenzura?

Cenzura ili gluma?

Glumimo li mi svakodnevno u komunikaciji?

Koliko smo autentični ?

Što znači biti autentičan?

Izljeđujemo li se mi sami s lošom komunikacijom?

Obljevamo li radi manjk komunikacije/riječi?

Ukazuje li Apoteka poezije na to koliko je naša komunikacija siromašna i koliko nas riječi ograničavaju?

Možemo li u apoteci poezije, riječima pokazati njihovu ograničenost?

Jesu li riječi jedna vrata hendikepa? Loš odabir riječi?

19 c H :

Nostalgičan sam za prošlošću i sitnim ožiljcima.

Budućnost akcelerira i više nemam osjećaj kontrole nad vremenom. Rane postaju veće, ali i ja rastem, znači li to da su rane uvijek proporcionalno iste?

Mi smo prolazni ali prolaznost nije prolazna, prolaznost stalno prolazi, ah, kako teško breme ima prolaznost, baš me zanima želi li prolaznost kada biti prolazna, nestati, bez traga, bez obaveza, bez tereta - prolaznost je blagoslov.

19 d H :

Postoji li nešto što ne prolazi? I riječ uklesana u kamen s vremenom prolazi, približava se površini dok nije jednaka s površinom te onda nestaje, prepuštena je vraćena u pred/post stanje postojanja.

19 e H :

*Sve prolazi, osim boli prolaznosti.
Grča neizvjesnosti.*

*Riječ je okljaštrena rečenica.
Ne vidimo rečenicu od riječi,
a ipak riječju se borimo.*

Poezija je rečenica u riječi.

No riječi i riječ amo, jer izolacije nema u rečenici!

Kakva besmisao...posolite mi bič, da prešutim svoju grimiznu riječ.

19 f H :

*ne vjerujem u nemoć riječi
vjerujem u nemoć čovjeka da ovlada riječima
da ih ne zna upotrijebiti
da ih ne zna razumjeti
jezik i riječ neukročena su kobila
uvijek u trku
mi kaskamo za njima
ponekad nam dopuste da ih sustignemo i trčimo ukorak
da ih iskoristimo
onda pobjegnu*

19 g H :

Riječ je jedina sila čija se moć osjeti čak i kad smrtnik nijednu drugu moć nema, opet je riječju sposoban biti najmoćniji. Mislim da nam to Apoteka poezije i nagoviješta.

Prolaznost nas boli, ali zaboravljamo da smo sretnici zbog svoje prolaznosti, kako i Richard Dawkins kaže.

Mnogi smrtnici neće nikad proći jer nikad neće ni doći, a mi svoju prolaznost često uzimamo zdravo za gotovo.

Ne vrijedi raspravljati o tome ranjava li nas ili jača naša prolaznost, no uzletu u nepoznato se treba radovati.

19.h H :

nismo znali koliko smo hodali, bosonogi po solanama napravljenim od slova, riječi, slogova. Sol nam izjela kožu, jedan zarez se urezao u petu. Mislili smo da će biti bolje ako pričamo brojevima, numerirali smo sve, od ljubavi do rata. Nula je postala riječ sa dva značenja; početak i kraj. Netko je, greškom, opet, počeo koristiti riječi.

Pala je kiša i isprala slanost riječi i njihovo značenje. Ostale interpunkcije o koje smo sušili pamučne haljine na kojima su bili izvezeni stihovi Ovidijevih Metamorfoza

19. i H :

Otvarajući pitanje prolaznosti u korelaciji sa smrtnošću je po meni naprosto pogrešno. Oba momenta kao bitni dio nas postoje bez obzira na nas same, mi samo, svojim postojanjem, participiramo u njihovoj bitnosti. Prešućena riječ kao takva, nepostojeća u svojoj mogućnosti, postoji u svojoj ne spoznatoj mogućnosti i bitni je segment nemoćne moći.

Izgovorena riječ kao takva ne postoji po nama već sama po sebi, nešto poput jata ptica koje su odletjele iz našeg vidokruga.

Ne izgovorena riječ postoji po nama i samo po nama ima moć. Dakle njeno ne bivanje u stvarnosti ne izgovaranjem čini je vječnom u vlastitom apsolutu naše meta stvarnosti.

Riječi su alatke koje su nam stalno dostupne bez obzira na koji ih način koristimo. Kada su na površini samo sudjeluju u realitetu mikro i makro svijeta. Riječi su uvijek naša smisljena ili brzopleta reakcija na akcije unutar naše stvarnosti. Kao takve su i svadljive jer sudjeluju unutar kaosa življenja aktivno gradeći anarhiju ali ne bilo kakvu anarhiju već kontroliranu anarhiju sa posebnom vrstom reda. Riječi i kada ruše grade, kada odjekuju grmljavinom prikrivaju sunce samo što nije zasjalo

19 x H :

Možda se ipak ovaj puta ne slažem s Vergilijem kad kaže da "sve što prolazi ranjava našu smrtnost". Dapače, mislim da svaki problem/izazov s kojim se suočimo u životu na neki način jača našu smrtnost - je, upravo taj problem/izazov pokazuje nam da smo itekako smrtni i da smo prolazni, ali nam isto tako taj problem/izazov možda jedini pruža priliku za rast. Ironično je, ali zapravo istinito - ranjava našu smrtnost, a u istom tom trenutku ju jača. Zapravo shvatiš da je cijeli život jedna velika kontradiktornost i što je još čudnije, da tako kontradiktoran možda jedino i ima smisla. Jedna riječ može napraviti puno problema ili ne mora, sve ovisi kako je izložena i kome. Ako ju izložimo olovkom na papir tako da ju nitko osim nas ne vidi, ona kao takva neće stvoriti problem, ali ako je rečena, verbalizirana drugoj osobi - tada može napraviti problem i baš zbog toga je riječ zabuna i baš zato je riječ bolna nemoć. Ali kad to ovako napišem, zapravo nije do riječi, zapravo je samo do naše interpretacije riječi - zapravo smo mi ti koji oživljavamo naše riječi, mi im dajemo značenje i mi određujemo njihovu vrijednost. Tako da u konačnici, riječ je bolna nemoć - samo ako mi odlučimo da će takva biti. Odnosno, sve je u oku promatrača. To je ono - ja vama mogu psovati na stranom jeziku koji vi ne razumijete i te riječi jednostavno nemaju za vas nikakvo značenje, ne dotiče vas to, nemaju za vas vrijednost. Međutim, sve se (možda) mijenja ako vam počnem psovati na jeziku koji razumijete. Mi smo ti koji dajemo riječi moć ili nemoć, odnosno naš sugovornik.

"I kada više ne možemo u nekom trenutku - možemo: ne moći, u tom trenutku." - ova rečenica je baš predivan primjer moći riječi - moći igranja s riječima. Sve je rečeno i ništa nije rečeno. Sve je jasno, ali zapravo ništa nije jasno. I tu se opet vraćam na oko promatrača. Na kraju svatko vidi ono što želi vidjeti i čuje ono što želi čuti. Na kraju, nije riječ zbunjujuća nego mi sami.

19 B.S sa njemačkog :

Produhovljujem sve materijalno, iz potrebe ili zato što mi je posebno važno. Produhovljene stvari doživljavam kao žive. Ranije su to bile grane koje su živjele u mahovini; šahovske figure koje su činile bajkovito dvorsko društvo; moja violina koju sam povremeno nosila u krevet kako bih joj ostala bliska čak i nakon vježbanja; moj prvi automobil za koji sam osmislila konstrukciju dizalice kako bih ga mogla parkirati ispod prozora na drugom katu, i moj sadašnji automobil koji sa mnom prolazi kroz drvlje i kamenje. Darujem svemu dušu i vjerujem da se može osjetiti moja ljubav, da se na nju može i odgovoriti. Kamenja već sama po sebi imaju jaku auru. Osjećanje njihovog oblika, temperature i mirisa čista je meditacija. Svaki pauk, svaka rosna mušica u mojoj kuhinji dodiruje me u svom postojanju i uzajamnom davanju i primanju. Stabla koja me vraćaju sto godina unatrag i svojom krunom pokazuju mi svoju četvrt, čiji su korijeni također i moji i čije se prevrnuće u meni događa kao nešto što mogu uvijek iznova proživjeti... I sva bića koja su me rasparala kad ne bih pronašla fokus koji mi omogućava odvlačenje pažnje ili preusmjeravanje.

Njihova prolaznost podsjeća me na prolaznost moga tijela. Moje promatranje uzdiže se i gleda na čuda majke Zemlje, na sve što je stvorila i što je u nastajanju iz ideja svojih stvorenja.

Svijest o prolaznosti u početku slabi, ali stvara, vjerojatno iz prirodnog nagona za preživljavanjem, ojačava ideju koja raste izvan prolaznog i čini nas besmrtnima.

Svijest ne nestaje za nas. "Svijest o nesvjesnosti" shvaćam kao nemoć da se svijest doživi svjesno.

Prolaznost nas uči otpuštanju. Kako bi inače obnova bila moguća? Johanna je rekla s 5 godina: "Sretna sam što živim. Bojala bih se da nisam bila rođena. Gdje bih inače bila? Mislim da je život nagrada za preživljavanje rođenja." I prolaznost je možda nagrada za to što smo

svi, koliko god smo mogli, dali svoj doprinos životu i daljnjoj svijesti i spoznaji - i sada se možemo odmoriti da bismo se ponovno rodili s novim saznanjem. S druge strane... prolaznost bez percepcije vremena možda je jednostavno promjena fokusa.

Ili možemo li ne-moći? Dok god bivamo, očito možemo.

Nakon što je danas pacijent dvaput izašao iz grupe muzičke terapije jer je morao plakati, upitao me ili bolje rečeno sam sebe: „Što zapravo znači plakati? “ I objasnio si je to osjećajem tuge i boli. Dodala sam: „Kad me nešto jako dirne, ponekad se plač može osjećati čistom srećom.“ Oduševljeno je potvrdio da je to dubina koja uzrokuje plač i suze su mu došle od spoznaje.

A osjećajući oslabiti slabost?

Što li znači to pitanje?

Hoće li slabost oslabiti slabost osjećaja?

Je li njezina sjenka samo izvor svjetlosne mudrosti?

Nemoćne riječi.

Je li to nedostatak cirkulacije koji oduzima riječima svu snagu?

Prokrvljeno biva ono organsko, što vanzemaljskim pravilima pripada

Očito je da su nemoćne riječi transcendentne.

Komuniciramo putem snažnih vibracija ritmom, tempom, melodijom, nosimo ih namjerom koja se manifestira u vidljivom i čujnom. Riječ je kostim koji čini ideje inficirane emocijama podnošljivima. To tako riječi danas govore. Sutra će možda biti drugačije.

Riječ je zbunjenost. Borimo se riječima.

Volimo riječima. Živimo i umiremo riječima, jer tijelo tako snažno reagira na njih da moramo pažljivo postupati s njima ako želimo promijeniti zemaljsko.

Stoga riječ može biti u razgovoru umjesto bolne bespomoćnosti moćno saznanje. Sve ovisi o tome koje joj značenje pridajemo. Samointerpretacija tih riječi uzrokuje samopovređivanje, a ne same riječi.

Što ili tko bismo bili bez svojih sjećanja posredovanih riječima? Gramatika može puno zamagliti. ... Može li nemoć riječi, apoteka poezije, dati moć riječima nemoći...? Ili apoteka poezije daje moć nemoći riječi...? Ili nešto drugo... Bez obzira na to, ona se uzdiže u nepoznato.

Apoteka poezije daje moć nemoći riječi da se uzdigne u nepoznato.

19 R.K. sa njemačkog :

*U oceanu riječi
bolje je roniti duboko
i tražiti ono što osjećate,
izbiti iz površine.
Ili će sami naći svoj put
kao fontana.
Ali struja i vjetrovi su jaki,
ne samo da su riječi nemoćne.
Između života i smrti
rađa se svijest o prolaznosti.
Riječi mogu
učiniti slabost opipljivom.*

Pitanje vrijednosti je nešto sasvim nejasno, ma o čemu se radilo. Najbliže onome što sam čuo kao meni prihvatljivo bilo je : „vrijedno je ono što drugima koristi“.

Apoteka poezija koristi mnogima .

Znači li to da što je više korisnika, veća je i vrijednost onoga što se koristi?

Govorimo li tako i o vlastitoj dobiti? Ono što drugima je od koristi i moja je dobit?

Ne zbunjuje li i vas ovo pitanje ?

Kako zna korisnik što mu je od koristi?

*Zašto sam siguran u korisnost Apoteke poezije?
I da li je korist mjera vrijednosti?*

Kako razumjeti „korist“?

Dobit proizlazi iz koristi koju imaju drugi?

Kako je sa poezijom?

U Apoteci poezije uočimo detalj prije nego li ga izgovorimo.

Detalju posvećujemo pažnju. On na nas djeluje.

Zapisujemo to djelovanje.

Osvještavamo moć tog djelovanja. Korist?

Korist se opire da je zapišemo

U Apoteci poezije - stihom zapišemo detalj.

Stih se tek rodi. Detalju najprije priskrbimo nekoliko riječi.

Riječi se razvale . Detalj djeluje.

Četiri niza riječi zapišemo .

Provjerimo, posložimo.

U četiri niza riječi. U četiri stiha .

I glasno pročitamo .

Apoteka poezije – začudnost u četiri stiha.

18 a H :

Nietzsche je stvarajući svojeg übermensch čovjeka pokazao kako je cilj svakog pojedinca nadići sve koncepte morala u koje je još od rođenja uveden stvarajući vlastite vrijednosti. Pritom, te će se vrijednosti kasnije pokazati ovisno o prosudbi drugih ljudi kao pogođene ili kao promašene, ali je osnovna Nietzscheova nakana pokazati čovjeka kao vrijednost neovisno o mnogim moralnim vertikalama i principima koji su mu uglavnom nametnuti.

18 b H :

Vrijednost ili važnost? Postoji li razlika?

Vrijednosti i važnosti pridaju se različita značenja. Tko određuje ta značenja?

Vrijedno je ono što meni kao osobi koristi. Što me usređuje. Što budi osjećaj topline.

Budi li to osjećaje kod drugih osoba oko mene? Ako sam ja sretan/a nisu li i svi oko mene sretni?

Što znači sreća u nesreći ? Zašto ne govorimo o nesreći u sreći?

Koristi li nama taj izraz sreća u nesreći?

Gdje je granica između sreće i (ne)sreće? Ono što je za mene sreća za nekoga drugoga može biti nesreća.

Poezija je sreća.

Poezija je pogled u dubinu.

Dubina pozdrumijeva posvećenost i pažnju.

Opaženo zapisujemo i čitamo.

Pročitano djeluje na nas.

Stihovi mogu biti beskonačni ili smo ograničeni na određeni broj?

Nizovi riječi slažu se u redove, stihove, pjesme.

Pjesme su melodija života.

18 c H :

*Vrijednost je arbitrarna
Bogat može biti i onaj s
Milijunima i onaj bez
Ovisno o percepciji*

18 d H :

Da li je korisnost zapravo uvijek potrebna? Da li je potrebno definirati korisnost nečega, tj. da li je uvijek moguće definirati korisnost nečega? Možda postoje stvari koje drugi ili društvo smatraju beskorisnim, ali nama te stvari imaju vrijednost, nama su korisne.

18 e H :

"Vrijednost", "korist", "dobit"...to je rječnik ekonomista, a ne bića života.

Zašto bi korist poezije bila jasna?

Djeluje nedostižno,

a ipak vrijedi ju tražiti između redaka i ritmova.

(To da je nešto vrijedno što drugima koristi, zvuči mi ko definicija roba...meni koriste mali prsti u krvi suzama i znoju, neke tamo azijske djece...jer baš fino tipkam na tome što su mi oni složili.)

18 f H :

Vrijednost, korist, dobit.... hoćemo li poezijom orobit

dušu, srce um? položiti na račun u banku, u sef, u lijes?

ili puhnuti u zrelu glavicu maslačka? gledati kako u nebo lete, mali budući maslački, da bi nam se vratili lako, besplatni, a neprocjenjivi.

18 g H :

Rekao bih da je vrijednost relativna. Ono što je nekome neprocjenjivo remek-djelo, nekome je pak bezvrijedno smeće, ali sviđa mi se provokativno pitanje "kako korisnik zna što mu je od koristi?", tim više što mnogi ni ne daju šansu, ali jesu li to onda uopće korisnici? Sve su to detalji.

Apoteku poezije shvaćam kao umjetnošću pridavanja značenja upravo tim detaljima koji se naizgled ne daju shvatiti na prvu,

ali nije ih ni poanta shvatiti, već samo zapisati i promišljati.

18 h H :

zamislimo otvoreni prozor

kroz njega pršte riječi od inja, meda, soli

verbalna revolucija bez krvi

18 i H :

Vrijednost? Korist, drugima? Zar drugima najviše ne koristimo kada iz vlastite mentalne sigurnosti idemo prema njima? Posloženost u ne izgovorenoj riječi koja prolazi mimo našeg mozga ne okrznuta razumom. Isključeni iz bilo kojeg oblika dobitka idemo drugima u susret...

18 x H :

A šta je s onima koji nemaju priliku uopće susreti se s Apotekom poezije?

Koji ne mogu ni procijeniti bi li im bila korisna?

Ako si se susreo s njom je li to slučajnost ili postoji razlog u pozadini susreta?

Tko određuje to tko će imati priliku susresti se s bilo čim?

Nemaju svi iste prilike - a zašto ih ipak neki dobiju? Zašto ih drugi ne dobiju?

Korisnost - želim li ja da mi nešto koristi? Želim li ja vjerovati da mi to koristi?

Vjerujem da korist dolazi isključivo iz našeg uvjerenja o samoj korisnosti. Moja uvjerenja određuju korisnost - placebo efekt - ako dovoljno (po)vjerujete možda se i ostvari - ne možete pomoći onome tko ne vjeruje da mu se može pomoći - vjerujem da je to istina.

18 R.K. sa njemačkog :

Je li vrijedno ono što koristi drugima ili ono što nam svima koristi?

Možda ono što koristi drugima također koristi i meni. Ali moj dobitak nije uvijek ono što koristi i drugima.

Što koristi ljudima? Postoji li univerzalni recept za to?

Različiti recepti u apoteci poezije. Različiti recepti za perspektive života.

*Što povezuje, ne samo borbu protiv simptoma, već i uzroke bolesti?
Zajednički recept protiv onoga što nas čini bolesnima.*

Detalji u 4 stiha:

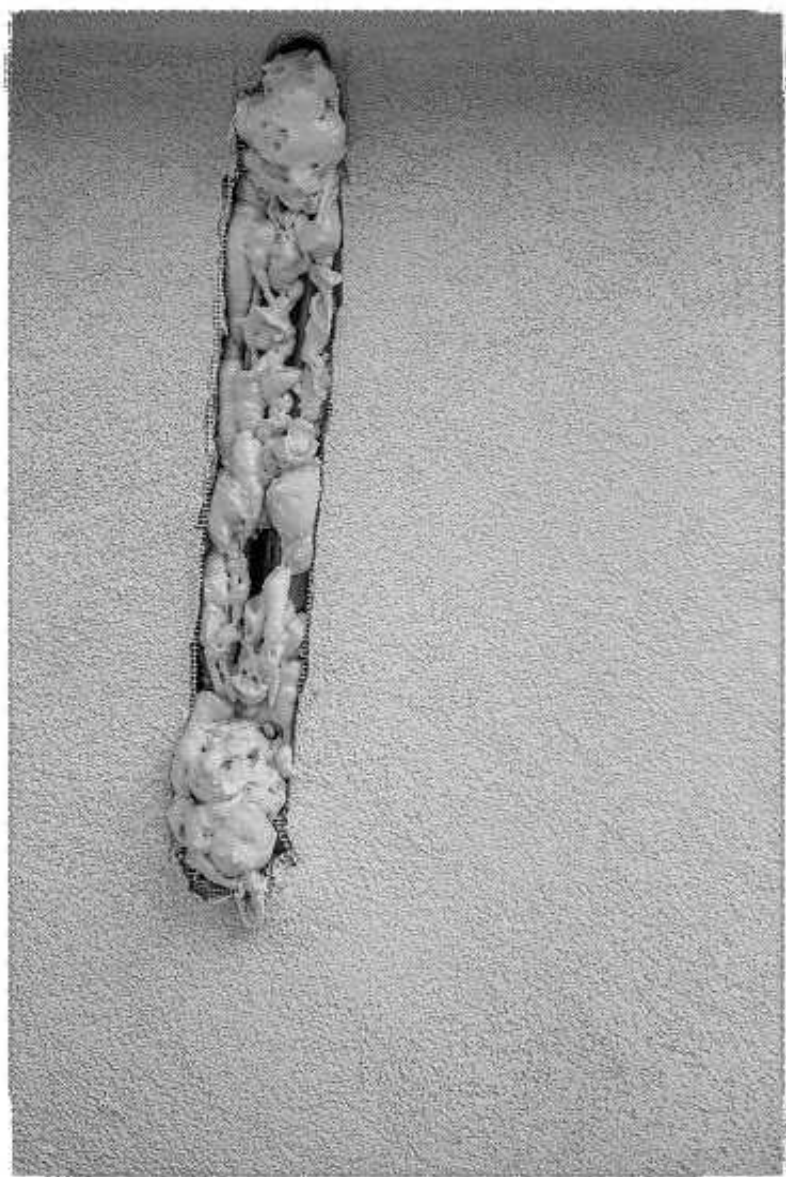
Nije samo korist mjerilo vrijednosti

Jer korist se može izračunati

Ali vrijednost nije izračunljiva

Nepredvidiva korist

Začudnost u četiri stiha .

U Apoteci poezije kreće se od riječi do kreacije četiri stiha.

Četiri niza riječi u redosljedu za koji se kreator odluči.

Slobodna i neuređena četiri stiha.

U ta četiri stiha -čovjek.

I njegov trenutak.

Prisjetimo se Virtruvijevog čovjeka. Ili / i crteža Leonarda da Vinci iz 1487. godine, izvedenog tušem i perom na papiru.

Crtež prikazuje muškarca u dva položaja koja se preklapaju. Na jednom crtežu figura je raširenih ruku, a na drugom sa raširenim rukama i nogama sa opisanom kružnicom oko njih i upisanim kvadratom.

Proporcije čovjeka , svakog od nas .

Izdvajam :

- erit eaque mensura ad manas pansas (dužina čovjekovih raširenih ruku (raspon ruku) jednak je njegovoj visini)

- visina čovjeka iznosi 4 koraka (tj. 24 dlana)

- dlan je širina 4 prsta

- stopa(lo) je širina 4 dlana (npr., oko 12 inča)

- korak iznosi 4 kubita

- duljina čovjekovog stopala iznosi 1/6 njegove visine

Izgovarajući smještamo svaki stih na vrh svojih ekstremiteta .

Na ono mjesto gdje se pojedini stih smjesti.

Na vrh prstiju u širini dlana , oba dlana .

I oba stopala širine četiri dlana.

Raširenih ruku i nogu.

U idealnom položaju.

I krenemo glasno se kretati .

Korak nam prvim impulsom kreće iz stiha sa mjesta gdje se smjestio.

Nesigurno . U potrazi za ritmom sigurnog kretanja.

Apoteka poezija – traži prvi korak.

Apoteka poezije - uči koračati.

Apoteka poezije - iz raskoraka u korak ljekovitom snagom poezije.

17 a H :

Poezija je zrcalo čovjekove duše.

Ne znati kako napisati poeziju može recimo značiti da je zrcalo zamagljeno.

Tada mislimo kako ne možemo izraziti ono što nam na duši leži, neznajući kako upravo i zamagljeno zrcalo može biti izvor lijepe poezije jer bilo to zrcalo zamagljeno ili ne, ono je i dalje odraz duše. Zato, ne postoji loša poezija, postoji samo čovjekov osjećaj ili odluka da ne prihvati ili prihvati odraz svoje duše koji je autentičan i ne može ga se razumom mijenjati.

Poezija je izraz čovjekove nutrine, manipulirati poezijom znači manipulirati samim sobom. Cilj poezije je čovjeka upoznati sa samim sobom.

17 b H :

Čovjek u trenutku ili trenutak u čovjeku? Što je dugotrajnije?

Sloboda u stihu/sloboda u trenutku.

Pitam se kako li je pisati tušem i perom? Utječe li materija koju držimo u ruci, na naše stvaralaštvo, na naš izričaj?

Zašto je nacrtao mučkarca a ne ženu?

Proporcije su samo vanjština? Zašto su mu one bile toliko važne? Da Vinciju.

*Čovjek je jedinstveno biće. Neponovljivo.
Zanimljivo.*

Apoteka poezije, čovjekovo kretanje? Čovjekova terapija.

17 c H:

*Prstima bojamo,
Kaos i mir,
Nikad odvojeno,
Nikad zajedno*

17 d H :

Potraga za ritmom sigurnog kretanja podsjeća na prve korake ždrebeta. Ždrijebe koje se nalazi u prvim trenutcima života, traži ravnotežu, traži ritam svojih koraka, svojih kretnji, nalazi prve korake i uči koračati. No ubrzo kasa i galopira. Na sličan način, prvi doticaji sa stihom i sa stvaranjem stiha, mogu ostaviti osobi dojam traženja ravnoteže, no ubrzo stihovi sami nalaze ritam i krenu se kretati.

17 e H :

*Tjeme trne,
dlanovi ledeni,
tabani ozebli.
Vitruvijev zombie u 4 poslijepodne!*

17 f H :

*Moja crkva su The Beatles
Paul, John, Ringo i George
All you need is love i Let it be
Moje djetinjstvo, studij engleskog i moje sada*

17 g H :

*Začudni su stihovi, uistinu, a i ljekoviti. Ponekad poezija ima djelotvorniji sastav od bilo kojeg kemijskog ili prirodnog lijeka, a ona sama nije prirodna, fascinantno.
Ovog puta na pamet mi pada i problem s ovom misli. Čemu četiri stiha? Primjećujem simboliku broja, dakako, ali ne odgovara istini. Četiri stiha nije pravilo, ponekad nam treba i puno više, a ponekad je i jedan stih dovoljan za lijek duše.*

17.h H :

*vlakna sa debla oskoruše pretvorila se u hrpicu znanja
netko je predložio da se znanje sačuva, pohrani, ali da se pritom ne
ošteti oskoruša.*

*vrijednost znanja je bila u osušenim sjemenkama koje su pri
promjeni vjetra mijenjale oblik i značenje.*

postale su alati za: učenje, igru, umjetnost.

*ljudi su, iz zahvalnosti, oskoruši posvetili cijeli otok na kojem je
jedina vegetacija bila samonikla ljekovita trava Vlat*

*Oskoruša i Vlat su se ujedinili i proizvodili tiskane misli koje bi sol
sačuvala.*

17. i H :

Četiri stiha!?

*Otvorene oči,
ispružene ruke,
noge u raskoraku,
razdragano srce nevinošću prepoznaje.*

Usta zarobljena stisnutim usnama.

17 B.S. sa njemačkog :

Ponekad je manje više.

*Ponekad je dovoljan pokoji detalj da maknemo okove i isplivamo na
površinu.*

Da udahnemo.

Ako previše kompliciramo samo si stavljamo dodatne okove.

Pobrinemo se da umremo zarobljeni.

Hmmmm - ah - ah - - - aahh -

Bože!!

*Duboko dišem... eeennn... aaaaaa-a -a- a- a...
Pffhhhhhh*

*Neritmički ubod živaca ispod mog srca.
Osjetljivost tako velika, a tolerancija tako mala.
Tako bježim prema violini, nadvladana živčanim bolovima...*

*Čekaj... gdje su nestali?
Želim samo smanjiti entropiju.
To me košta puno energije;
I očuvanje iste transformacijom,
iznenada stvara entropiju.*

*Simultana kakofonija u velikom gradu...
Trebalo ti hrabrosti da se ne oslijepiš,
i snage da prirodnim zvukom spasiš.
Uvečer moj vjerni mozak traži utjehu u bijelom šumu.*

*Što od svijeta tamo vani rezonira u mom tijelu?
Disonance sada žele razriješiti u meni.
Sa sinkopom, uzdahom ili promašajem preko pauze -
konačno se vraća... u harmoniju.*

*Gnjevnji miks glasova do mučnine,
poplavu slika, koja me preplavljuje bez strukture.
Onda Hans Castorp u švicarskom sanatoriju za pluća,
i sve se opet smiruje u uređenom smjeru.*

*Nema više od toga.
Nema više od onoga što može biti unutra.
Možda ima više unutra -*

... ali danas više ne ...

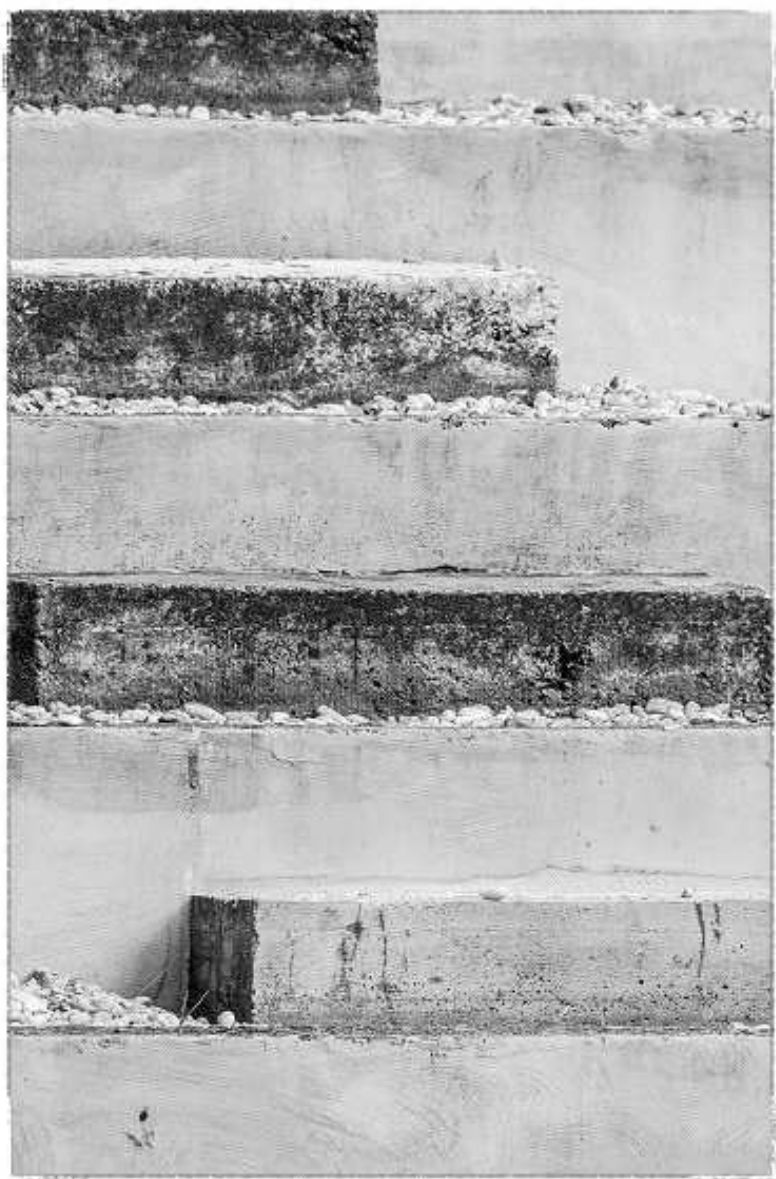
17 R.K. sa njemačkog :

Prvi koraci ispod mojih nogu

Korak na putu kući

Ništa nije ostalo u mojim dlanovima

Cijelo tijelo tako veliko kao svijet

I po dimenzijama anatomije Virtruvijevog čovjeka, svakog čovjeka, i po crtežu Leonarda da Vincia svi smo različiti u istosti odnosa našeg tijela i njegovih dijelova.

Apoteka poezije - u odnosima sebe sama prema sebi samom , u svijetu gdje su i drugi sebi sami i nama slični - osvještava posebnosti nas i naše vlastitosti.

U četiri dlana našeg stopala naš je dodir zemlje, neba , vatre i vode, neponovljivo jedinstven.

U Apoteci poezije - kreacija četiri stiha, dva su naša dlana i širina četiri dlana našeg stopala. Start kretanja.

„Mi smo išli putem

Put je bio dug

Kasno opazismo da je taj put krug.“ piše Augustin Tin Ujević

Čak da smo na početku puta opazili da je taj put krug, koračali bismo ga (ne)sigurnošću neponovljivog .

Jer svoj krug putem vlastitim neponovljivo utiskujemo u iskustva Zemlje.

Tom kružnicom. U tom krugu i četverokut emocija. Doticaj neba u raširenim rukama i utabanost korijenja u raskoraku.

Apoteka poezije u kojoj svojom različitošću kreiramo zajednički svijet.

Stihovi na jedinoj nam planeti Zemlji.

Svijet Čovjeka je stih.

Stih kojeg živimo.

16 a H :

*"Mi smo išli putem
Put je bio dug,
Kasno opazismo*

Da je taj put krug." Tako je govorio Tin Ujević. Implikacija Tinove poezije o uzaludnosti života cinično možemo razriješiti pomoću zakona centripetalne sile. Da pojasnim; zaletite se većom brzinom u oštar zavoj i bez puno muke izletit će te iz zavoja i završiti slomljeni i uz malo sreće živi u nekom jarku. Prema tome, ne treba nužno biti pogubna nemogućnost ne moći izaći iz kruga o kojem Tin govori premda naravno da Tin ovdje jasno aludira na činjenicu kako nismo kadri izaći iz svojih umskih krletki i horizonata zbog raznoraznih kočnica, a o tim kočnicama psihologija i filozofija imaju štošta za reći. Postati kritičan prvotno prema sebi samome, a potom na jednak način promišljati svijet oko sebe ideal je kojim teži svaki filozof i uništavanje pakni umskih kočnica filozofov je svakodnevni cilj. Pritom, naravno da svaku lijepu misao, mudrost ili ideju možemo pomoću cinizma prigušiti i time joj dati potpuno novo svjetlo/mrak, no time nikako nismo ugasili njenu vrijednost odnosno onaj kontekst koji autor datim tekstom želi naglasiti, nego smo naprosto dali još jedno značenje. Braćo i sestre, poigrajmo se riječima koristimo dalekosežnost naših umova i nedajmo umskim kočnicama da nam ne daju izlaziti iz zapečaćenih nam horizonata, nedajmo im da nas drže sigurnim u zavojima uz nemogućnost da izletimo iz zavoja i nađemo se u jarku, odnosno nekom novom početku ili kraju, istražimo makar i preživjeli. Smirite se čitaoče, nisam anarhistički zagovornik ekstremnih ludorija, niti popujem o napuštanju svega što ste do sada imali kako bi slijedili moj put na način kako je to prema Bibliji pozivao Isus Krist, samo vam predstavljam jednu novu vrstu kočnica, a kočnice dakako imamo svi, jer i ovakva vrsta

slobodoumlja koju zagovaram također je jedna vrsta kočnice kojom se (možemo reći) zatvaramo u dijalektičku igru kojom slobodu oslovljavamo kao ropstvo. Ovaj će shizofren tekst zasigurno otvoriti često pitanje; što je pjesnik htio reći? Ne znam, pisao sam u trenucima leta iz zavoja u jarak, pa sada sami procijenite što sam htio ja reći, a što sam prema vama i za vas rekao. Ako ne možete dokučiti ne srdite se pitajte Tina on će vam pokazati kakvoj bezvrijednosti kao i ja pripadate, odnosno u kakvom smo umskom vrtuljku. A pitate li pak mene, morat ću vam neizostavno odgovoriti da sam se letenjem iz zavoja našao u novom krugu, a da toga ustvari nisam bio ni svjestan, kao što mnogi od nas nisu svjesni krugova u kojima smo zatočeni, jer nama je često let iz kuta krletke pogled na bolest, a ne slobodu.

Igrajmo se ne kočimo um.

16 b H :

Svi smo isti ali različiti, svi smo ljudi ali svatko ima neponovljiv izgled i karakter, osobnost.

Je li pravilnije reći različitosti u našim istim tijelima ili isto tijelo izvan naših različitosti?

Na koji način si osvijestiti koliko smo različiti? Što nas čini posebnima? Znamo li to?

Jesmo li se u potpunosti otuđili od prirode, zemlje, vode, vatre i neba ili još ima nade za nas kao ljude?

Ako govorimo o ova gore četiri prirodna elementa i četiri stiha, znači li to da se kroz poeziju spajamo i povezujemo s prirodom.

Odabрати lakši ili teži put? Siguran put ili put u nepoznato? Kojim putem idem(o)? Što radim(o) prirodi? Što ona nama radi? Trese nas da se probudimo iz zimskog sna. Da se osvrnemo oko sebe. Pogledamo što sve imamo, a ne cijenimo.

Imamo jedan planet, Zemlja je tu za nas.

Stih je naš mali svijet, svijet je naš veliki stih.

16 c H :

*Povijest je kao vrtuljak
Neke emocije imaju moć
Vraćanja kroz vrijeme
Bolje nego vremenski stroj.*

16 d H :

Ujevićev citat podsjeća na igru djece u parku. Dijete hoda po rubu fontane, oko fontane, okružuje ju i hoda tako cijelo vrijeme igrajući se. Dijete nije svjesno početka ili kraja tog puta / kruga, ono samo putuje i nalazi igru i zaigranost u radnji. U našim kružnim kretanjima života, možda bi nam dobro došlo prisjetiti se zaigranosti nas kao djece gdje ne marimo o početku ili kraju puta/kruga, nego samo zadovoljno kružimo, fokusirajući se na sljedeći korak.

16 e H :

*Kakav je taj stih kojeg živim,
kakav svijet iz mene proizlazi
gdje je sloboda, ako je putanja mog kruga neizbježna čak i nakon
spoznaje?*

16 f H :

*Ako izravnamo krug dobijemo — stih.
Stih naizgled nije krug, krug naizgled ne vodi nikamo.
Jer zaboravljamo
da paralelno
putujemo nebeskim elipsama —
koje se vrte oko raznih središta*

*i glavnog središta
koje nas drži na okupu
i ne da nam da odlutamo
u beskrajnu tamu...*

16 g H :

Različiti u istosti, to je ključna izjava koje svi trebamo biti svjesni. Različite individue različitih misli, sva naša fizička istost pobijena je različitošću psihe. Iako koračamo u krugovima, i krugove je bitno iskoračiti, i i dalje će naš put biti različit u svojoj kružnoj jednakosti. Svak svoj svijet stihom kreira, a naše kružnice bit će opasane stihovima koji u konačnici za svaku individu u drugu pjesmu tvore.

16 h H :

*Kruh je okrugao, hrskave korice, topao i gust.
Imamo suhu kožu, sok deremo kožu bakalara i nadamo se tropskoj klimi.
Nismo znali da se oblici mogu mijenjati, iako su čvrsti.
Važna je poroznost i pozornost.
Važno je umočiti noge u hladno more i pokriti ih algama.
Izdržati mrzle emocije prirode koja se ciklički usavršava*

16 i H :

Krug, da, da krug. Ne omeđeni krug sa mnoštvom centara. U svakom ne prepoznatom centru je čista esencija koja od kruga tvori kružnicu u transcendentnom gdje se odvija život; gdje mi uistinu jesmo i prepoznamo nepoznato. Život u realnom vremenu, u realnom prostoru nameće se svojom materijalnošću kao jedina stvarnost. Taj naš život nije ništa drugo nego oponašanje ne ispjevane pjesme bitka.

16 x H :

Neponovljiva jedinstvenost - zahtijeva kretanje.

Samo kretanjem uopće imaš priliku negdje stići - stojeći na mjestu i ne krećući se možeš samo razmišljati o kretanju, ali ono nije isto što i stvarno kretanje.

I tako često bivam zarobljena u tom nekom osjećaju trajne zaljepljenosti za tlo i bespomoćnosti kretanja, svjesna činjenice da je zapravo potreban samo jedan korak - korak koji dovodi do neponovljive jedinstvenosti - korak da stignem, negdje, bilo gdje. Negdje, bilo gdje je bolje nego - uvijek isto mjesto, iliti komfort zona. Ali, nazirem spremnost odljepljivanja od tla i prepuštanja svojim koracima da ispišu put moje neponovljive jedinstvenosti.

16 B.S. sa njemačkog :

Jesam li to ja ili nisam?

On to procjenjuje svojim očima.

On to kategorizira svojim ušima.

On to provjerava svojim nosom.

Svoje srce mora ostaviti njoj.

Ona kuca. Ali ne kao sat.

Ona podrhtava i vrišti iz sebe.

Toliko je godina ta snaga bila potisnuta.

Napokon se pokazuje.

Ona se pokazuje neuređena, divlja.

Ona se pokazuje agresivnom i glasnom.

Ona se pokazuje autentičnom.

Ono što govori, to sam ja.

Njezina riječ zvuči vrlo povredljivo,

jer iz nje govori ranjivost.

Ta riječ nije samo gorko voće,

*također je potreban poljoprivredni teren za ljubav.
16 R.K. sa njemačkog :*

*Koji su to dijelovi mene
koji prolaze neprimijećeni
Povezani sa svijetom
i povezani sami sa sobom*

*Vatra na mojim leđima
Sječa šume
Snijeg na mom vratu
Topljenje glečera
Kronična bol
U uništenom ciklusu*

Stihovi - ono što radimo.

Očito je da živim(o) Djelovanjem - svjesnim i nesvjesnim.

Djelom naučenim i otkrivanim.

Života bez nas nema.

Svatko od nas je različit, neponovljiv.

(Su)Život sa drugima nosi dinamiku i dramatiku života.

*Života kojeg kreiramo. Života koji jeste zato jer ga kreiramo.
Života koji živi dok ga kreiramo.*

Živjeti = kreirati.

Kreirati = živjeti.

Jedno bez drugoga ne postoji.

Apoteka poezije potiče kreaciju života.

Kreaciju vlastitog života. Živote kreaciju drugih, prepoznajemo i sa njima smo u nekom suodnosa.

Stih nije izvan nas.

On je u nama u svakom treptaju oka i impulsu srca. Svakom.

I onda kada nemamo osjećaj da smo nešto uradili.

I onda kada nam sekunde bježe kao nebitne.

U Apoteci poezije osvještavamo treptaj. Puls. Otkucaj srca. Sekundu.

Svoj treptaj. Vlastiti puls. Svoj otkucaj srca. Vlastitu sekundu.

Mjera vremena u Apoteci poezije je treptaj-puls-otkucaj-sekunda.

Apoteka poezije obilježava vrijeme treptajima u sekundama.

Individualni rad traje u cjelinama od 4 200 treptaja – otkucaja - sekundi.

Rad u grupi do sedam sudionika odvija se u cjelinama od 5 400 treptaja – otkucaja -sekundi.

U najbrojnijoj grupi sa kojom radim može biti 21 osoba.

Trajanje rada u grupi od 8 do 21 osobe traje 8 100 treptaja – otkucaja -sekundi.

Stanka je jedna u radu takve grupe i ne duža od 420 treptaja – otkucaja- sekundi.

Apoteka poezije u susretima u trajanju od 4.200 , 5 400 ili 8 100 treptaja, individualno ili u grupi.

U Apoteci poezije- naši treptaji stihom.

Stihom naši treptaji – u Apoteci poezije.

15 a H :

Živjeti sa drugom osobom u osnovi je fizički koncept bliskosti, no stih kojeg čovjek skriva u sebi u osnovi je energija koja povezuje kilometrima udaljene osobe. Tuga koja koči onoga koji samuje

plodno je tlo za kreaciju stiha, a stih je upravo lijek koji usamljenost pretvara u samoću, a samoća je tek prvi korak mogućeg ostvarenja vlastitosti u punini i samim time uvjet ostvarenja lijepog suživota odnosno ljubavi.

15 b H :

Naučeni ili poučeni kako da djelujemo? Slobodni ili ograničeni?

Nema života bez čovjeka, nema čovjeka bez srca.

Jesmo li više ljudi ili roboti?

Razlikuju li se roboti, što ih čini robotima?

Što mene čini čovjekom?

Živim li u stvarnom svijetu ili u dramskoj predstavi? Nije li svijet pozornica, dakle živim u drami?

Kreiramo li mi život ili život nas kreira?

Kreacija je stvaralaštvo, stvaralaštvo je sloboda.

Pisanje oslobađa, poezija oslobađa, otvara, zaintrigira, oživi.

Pisanje je dio nas, mi sebe dajemo u pjesmi.

Vrijeme nestane, izgubi svoje značenje, mijenja smisao. Vrijeme leti.

21 ? Što li se sve krije u tom broju? Naboju? 21 treptaj, otkucaj u isto vrijeme, ali svatko u svome vremenu. Svatko u svome svijetu.

Treperimo u kolektivu.

15 c H :

*Razumjeti nekoga se može i bez jezika
Čudno je to da mnogi komuniciraju istim jezikom
A ne razumiju se.
Neke stvari su jednostavnije nego što se čine.*

15 d H :

*Treptaj je brz. Zatvaranje i otvaranje, ali unutar treptaja je trenutak.
Ako zamislimo kolibrića koji lebdi kada pije nektar, njegova krila
kreću se nevjerojatnom brzinom, a opet svakom pokretu postoji
trenutak koliko god malen gdje kolibri miruje. U pisanju stihova traži
se taj trenutak.*

15 e H :

*15 treptaja kasnije i ne želim osjetiti stih u sebi, želim plivati u
onome izvan sebe. Zar je kronični deficit subjektivnosti bolest?*

15 f H :

Spirala DNA podsjeća na uvrnuti stih

sith svakako mora biti uvrnut, čak i kad se ne čini takav

uvrnutost jest sinonim za kreativnost

on je uvrnut, ona je uvrnuta

oni su drugačiji

drugačijost jest sinonim za kreativnost

budi uvrnuti stih

budi sasvim i samo svoja spirala

DNA

15 g H :

Posljednja misao za 2022. godinu nalikuje svojevrsnoj poetskoj promotivnoj kampanji za radionice Apoteke poezije. Vjerujem da je namjerno tako, no i dalje se pronalazim u poruci "živjeti = kreirati, kreirati = živjeti". Neponovljivost jedinke neminovno znači i neponovljivost kreacije. Jako mi se doima ponavljanje bitnih misli u stihovima kroz inverziju. Ne znam koliko treptaja je bilo potrebno za napisati ovu misao, a ni reakciju na nju, ali vrijedilo je svaki treptaj.

15 h H :

*snove smo pobacali da se suše na suhozidu, jer se plakalo, od radosti, od tuge,
netko je htio napraviti posudicu za skupljanje suza, mi smo svi sakupljači nečega,
zašto mislimo da nećemo vidjeti dvostruku dugu, kiše su obilnije,
klima se promijenila, ljubimo se bez glutena i groždane masti,
utjelovili smo mir kada smo posadili gliciniju usred vinove loze,
neka vegetacija bude raznolika,
neke želje postanu grmlje, otporno na sve, čak i na vodu*

15 i H :

Život bez nas? Život je svugdje oko nas, a samo je pitanje kada i koliko će se atom našeg vlastitog života priključiti bujici postojećeg? Možda ljepše izgleda kada kažem da što svjesno a što nesvjesno svoj kamenčić prisvojene i oblikovane datosti stavim u mozaik života. Uistinu bez našeg kamenčića taj mozaik je nedovršen, umjetničko djelo postoji i u svojoj nedovršenosti. Determinizam je stalan a vlastitim životom ga prihvaćamo i prilagođavamo..

15 x H :

Saznanje da imam slobodu (i odgovornost u konačnici) kreirati svoj vlastiti životni put u meni istovremeno izaziva olakšanje, ali i strah. Iako sam svjesna da ne postoji pogrešan korak, da je svaki korak put ka nečemu - neponovljivom, moje noge kao da su i dalje nekako teške, teške da učine taj korak.

Muči ih pitanje svrhe, svrhe kretanja, a u konačnici samog života.

One žele veselo koračati i cijelo moje biće, ali mi se često nametne misao, koja je svrha uopće?

Nekad samo želim stisnuti prekidač u svom mozgu kad krenu te misli i uživati u svakom darovanom treptaju bez preražmišljanja zašto mi je darovan, bez preražmišljanja njegove svrhe i zahvaliti na tome jer mi je uopće darovan.

15 B.S. sa njemačkog :

*Misao prodire u mene
nadima se, postaje velika i važna,
pretvara se u SNAGU u meni.
A za što je koristim?...*

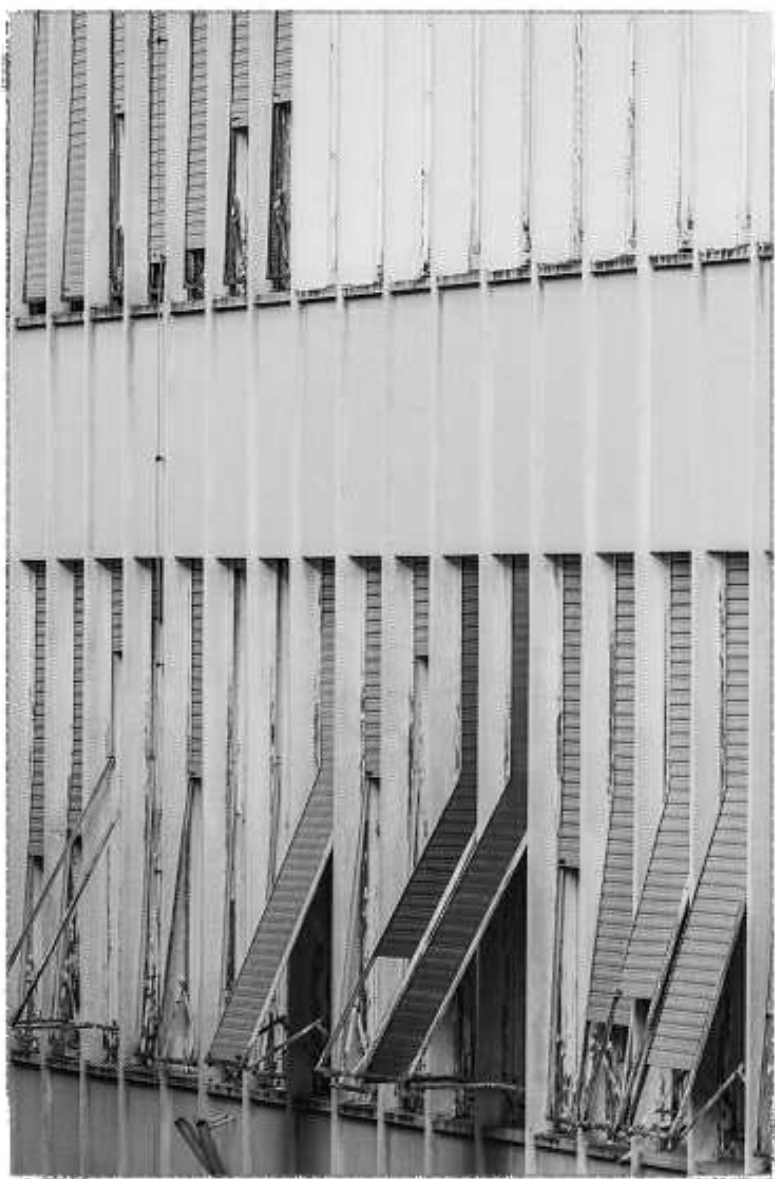
15 R.K. sa njemačkog :

*Koliko treptaja-udaraca-sekundi
Trebalo je
Da se zajednički život
prekine*

*I koliko treptaja-udaraca-sekundi
Bit će potrebno još
Da ponovno spojimo
Naše živote?*

*Stvarati i živjeti
Obraniti život*

*Iskusiti zajedničko stvaranje
Stvoriti zajednički život*

1. Udisaj:

Želja mi je na razne načine proširiti misao o ljekovitosti poezije. Usmjeren na moć stiha kao lijeka, ovaj projekt nazvao sam Apoteka poezije . U nazivu je već usmjerenost na ljekovitu moć poezije.

Ova 21 misao o Apoteci poezije želi zainteresirati za njezin rad. Misli sam zapisao na tri jezika: hrvatski – njemački – engleski. Poslao sam ih u tri smjera , onima kojima su navedeni jezici materinji, prvi jezici u kojima su rođeni . Uvijek po jednu misao, redosljedom od 21- 01 i zamolio sam čitače da se na poslano osvrnu.

Čitaoci sa namjerom , njih dvadeset i sedam, od kojih većina nisu do sada bili u doticaju sa projektom Apoteka poezije , niti su koristili njegove usluge. Mnogi od njih nisu bitno povezani niti sa literaturom ni sa poezijom. Svega nekoliko ih piše za sebe , a tek tri osobe vlastite tekstove i objavljuju.

Želio sam osvijestiti stih kao lijek, posebno kod onih kojima poezija nije bliska.

Naravno da je pitanje preciznosti moga izrijeka i prijevoda istih misli na tri jezika -da zapisano dođe do čitaoca. Da dvadeset i jedna misao probudi znatiželju i pozove u Apoteku poezije.

U knjizi , reakcije svih biti će vidljive na jeziku na kojem je netko pisao , kao i u prijevodu na druga dva jezika.

Radeći sa poezijom na AP način koristim ta tri navedena jezika i istražujem novi.

Jezik u nastajanju nazvao sam : škripac (- bredouille – a jam.)

====

Apoteka poezije nije primarno rad samo sa onima i za one koji vole čitati ili/i pisati poeziju.

U Apoteci poezije svatko nađe svoj lijek -stih(ove) po vlastitoj mjeri, potrebi, koji oslobode zapretanu energiju, raspredu čvorišta, potaknu samospoznaju. Začudnošću vlastitih stihova otvore se novi putevi, perspektive, poticaji.

Svoj stih, posebnim tehnikama Apoteke poezije, nađu i oni koji ne znaju ni čitati niti pisati. Do njih ova informacija mora stići usmenim prijenosom, a iznenađenja sa nepoznatog puta svatko sebi osvijesti.

Ovaj alat sam posebno razradio, doradio i upotrijebio. Mogućnosti su odista velike, nedosanjane i vrlo poticajne. Svaki čovjek je pismen. Cjeloživotno opismenjavan. Stih sobom u sebi nosi. U interakciji, u raznim smjerovima, svatko piše pjesme nenapisane.

Osnovni smjerovi rada tehnikama Apoteke poezije su :

- ***rad sa ljekovitom poezijom pjesnika***
- ***rad sa vlastitim stihom u tri osnovna smjera : a) impuls iz pulsa, b) arhitektura vlastitosti i c) sa druge strane ovoga ovdje***
- ***ispreplitanjem navedenih načina***
- ***opoezivanje - opismenjavanje – opoezivanje***

Apoteka poezije prostor je u nekom arhitektonskom prostoru i unutarnji prostor arhitektonskog prostora.

Apoteka poezije je duhovni prostor arhitektonskog prostora i u prostoru tijela svakoga od nas.

Apoteka poezije je interdisciplinarni i interaktivni projekt Nikole Nikše Eterović.

Zaživjela je 2013. godine u Berlinu i odatle krenula u svijet.

14

Tretman poezijom u Apoteci poezije započinje crtanjem spirala na velikom papiru. Crta se lijevom i desnom rukom istovremeno i zatvorenih očiju.

Spirale da se mozak u trenutku na papiru zapiše.

Galerija tako nastalih crteža inspirativni je niz različitosti o kojem vrijedi i knjigu napisati.

Taj zadržani trenutak onda , na isti način sa olovkom u obje ruke i zatvorenih očiju, ispresijeku linije , koje kao da izrežu spirale . Linije samoozljeđivanja.

Linije i spirale ponudile su tako gnijezda u kojima se gnijezde i žive osobna neumorna grickala – insekti rastvaranja.

Kada su nam tako pred očima upisujemo ih mislima koje se nametnu. Bez nekog razmišljanja , vrlo brzo i bez zastoja izbacimo neke riječi iz tog procesa kojekuda, na taj isti papir .

I tako sakupimo škrinju riječi kojima se zaigramo , na razne načine , sve dok se ne smjeste u četiri stiha.

Kombinacijama u nizu i u redosljedu napisanih redaka dolazimo do ritma koji nas u datom trenutku pokreće .

Stihove razmjestimo u lijevi i desni dlan i u lijevo i u desno stopalo pa se pokrenemo unutar kružnice opisane oko naših ekstremiteta i u raskoraku.

Kao što se iz napisanog može iščitati Apoteka poezije od prvog trenutka djeluje u prostoru .

Apoteka poezije u prostoru tijela, u prostorima Anime – duše : vezi svjesnog i nesvjesnog (Karl Gustav Jung), u prostorima prostora .

Apoteka poezije prati naše kretanje.

14 a H :

Zašto bih napisao pjesmu? Zašto bih uopće trebao znati napisati pjesmu? Zašto bi stih ičijeg pera trebao umiriti ičiju dušu? Zašto bi ritam stihova automatski označio ritam čovjekove duše? Često su dobre pjesme napisane perom vlažnim od tužnih suza i krvi, a upravo one loše pjesme nadahnute dječjim neobuzdanim veseljem. No, ako pjesmi odbacimo svaki epitet, ona ostaje isključivo odraz autentičnosti i kao takvu, pjesmu se ima promatrati. Odnos pjesme i čovjeka zoran je odraz čovjeka sa samim sobom i svijetom u kojem egzistira. Pjesma je jedan od elementarnijih načina za doživjeti čovjeka u njoj se isjaja čovjekova bit, i ona ne treba biti u kontekstu pjesme, već može biti utkana u jednoj riječi, slovu, zarezu, razmaku, rimi ili ritmu, a može biti i skrivena u igri riječima kojom čovjek pravi smisao pjesme namjerno ili ne, skriva. Može li čovjek pjesmom ipak skriti svoju bit? Ne znam, u tome je bit pjesme, jer ona otvara vidike, pruža inspiraciju.

14 b H :

Kako se mozak zapiše? U okviru spirala? Što znači zapisati mozak?

Inspirirani spiralom ili inspirirani mozgom? Inspirirala li nas pisati u trenutku ili pisati zatvorenih očiju?

O čemu razmišlja spirala? O čemu razmišlja mozak kroz spiralu?

Različitost u sličnosti, sličnost u različitosti.

Režemo li se mi svakodnevno, kroz negativnost, kritiziranje, žaljenje i samosažaljevanje?

Što nam se nameće iz okoline a što si sami namećemo?

(Za)pisati ili (iz)govoriti riječi? Istovremeno ili odvojeno? Otvoriti škrinju s blagom i poigrati se sa sadržjem u njoj.

Vrtimo, okrećemo, kombiniramo, žongliramo i smještamo slova u konačan oblik. Postoji li konačan oblik?

Kako interpretiramo to zapisano?

Što ako ne osjećamo gdje se što smjestilo u tijelu?

Što ako smo se odrezali od nekog djela i teško nas je probuditi?

Duša miruje, duša spava.

Apoteka poezije budi dušu.

14 c H :

Ponekad se pitam o nasumičnosti situacija i vjerojatnostima. Razmišljajući mislim da i svaka nasumičnost ima obrazac preko kojeg se stvari odvijaju. Kolika je vjerojatnost da moja spirala bude identično nacrtana kao nečija tuđa? Je li ju uopće moguće nacrtati identično kao netko drugi? Koliko vrsta alternativnih svemira postoji sa svim alternativnim odlukama svake situacije vlastitog života koje sam moga napraviti? Je li to bezbroj svemira? Jesu li te situacije

međusobno povezane? Kada bih se vratio natrag u prošlost, u bilo kojem trenutku, može li moj udah na 5 sekundi u prošlosti promijeniti redosljed stvari koje su se već dogodile? Koliko je svatko od nas utjecajan? Što ako moj udah utječe na smjer vjetra, pad listova s drveća, vremensku prognozu. Kako jedna vlas kose može utjecati na nečiji život? Sada zamislite milijarde na kvadrat odluka i utjecaja koje nas svakodnevno okružuju. Je li moguće utvrditi obrasce između milijardu na kvadrat mogućih scenarija? Svako od nas ima vlastite kaose ali ti kaosi su nekada slični, a često potpuno različiti. Svaki otisak prsta na svijetu je različit. Je li identični život ponovljiv?

14 d H :

Insekti rastvaranja – zamišljam ih poput pauka koji pletu paučinu, mrežu tankih niti kojima love riječi, misli, slike koje se spuštaju niz tanke konce poput kapi vode i prelijevaju se u stih. Svaka ulovljena riječ postaje dio mreže dio stihova i na kraju prerasta u pjesmu.

14 e H :

Stojim.

Gledam.

Pišem.

Ne znam.

14 f H :

teško je prodrijeti do dubokih tajni svemira, a najteže je prodrijeti do sebe

tajnu teslina genija možda ćemo i shvatiti, ali ljubav prema bijelog golubici — teško

najlakše je reći — ludost

čak i kad prepoznamo uzrok, ne prepoznamo lijek

možda do lijeka dođemo — spiralno

14 g H :

Apoteka poezije je spontana ili pripremljena onoliko koliko smo i mi sami kao njeni pacijenti.

Tezoro riječi koje nesvjesno ili svjesno stvaramo zatvorenih očiju da bi ih poslije preoblikovali u četiri stiha svojstven je i različit svakoj individui, a analogija stvaranja pjesme opisana kroz Virtruvijevog čovjeka u pokretu fantastično kazuje o istovremenoj ljepoti, kompleksnosti, ali i svojevrsnoj kaotičnosti stvaranja naše zbilje na listu papira.

14 h H :

*otrčala sam bunare suha dna
neizbježna je kiša u 12-stercu
prošle zime su gusjenice ostavile ljepljive tragove
noć se pronašla među gomoljima perunika*

14 i H:

Bezbrizno brbljanje nije isto što i nonšalancija. Sloboda pokreta nije ništa drugo nego li korak koji smo iščitali. Slobodni pokret govori jasnije od bilo koje napisane ili izgovorene riječi.

14 x H

Sumnja.

Podrška - Ljubav.

Hrabrost.

Vjera u sebe.

Nekada nam samo treba netko tko će vjerovati u nas prije nego što sami povjerujemo u sebe.

14 B.S. sa njemačkog :

Ta osoba koja se smije, to sam ja, a ipak to nisam ja.

Ta osoba koja plače, to sam ja, a ipak, ja to nisam.

Tko neprestano iz mene izlazi pitajući, tko psuje?

I tko u meni promatra sve to?

14 R.K sa njemačkog

Ako pratim svoje pokrete, gdje ću završiti?

Čahura između spirala i linija samopovrede. Nastaje ljepota.

Kolona mrava koja unatoč poteškoćama pronalazi svoj put.

Kretati se kroz vodu je teško. Kretati se kroz izmet još je teže.

Stjenica se nije lako riješiti.

Kako li izgledaju različite spirale...

Ljudi pronalaze različite riječi za ista pitanja.

Ljudi pronalaze iste riječi za različita pitanja.

Ljudi pronalaze različite riječi - za različita pitanja.

13

Tema Apoteke poezije je uvijek pojedinac.

Konkretna osoba je tema u Apoteci poezije.

Ma o čemu da je riječ, u tome je sudjelovala i svjedočila ta osoba.

Ne pitam za razloge dolaska.

Ne pitam ni za eventualne iritacije koje su je navele zatražiti pomoć u Apoteci poezije.

Ponudim neki od načina iz škrinje mogućnosti Apoteke poezije ,u potrazi za stihom.

U potrazi za nama samima u prašnjavosti svakodnevice.

Probuđene znatiželje krećemo u rad.

Naš rad je obostrana razmjena iskustava.

Svako naše kretanje i doživljavanje nas, nama se u nas smjesti.

Riječ nam pobjegne. Riječ koja je pobjegla , privuče drugu riječ.

Zasvrkla do spirale niza riječi. Unese se u naše središte .

Promijeni vrlo često redoslijed . Nađe vlastiti ritam.

I potiče nas .

(Pro)čitamo o čemu se radi .

Iznenadimo se često što se to u riječi izlilo.

Začudnost u zapisanom. Svatko je prepoznata.

Iznenadilo nas je da smo joj autori mi sami .

Apoteka poezije .

13 a H :

Apoteka poezije? Možemo se poigrati značenjem izraza APOTEKA POEZIJE. Naime, ako je apoteka imenica u nominativu, a poezije genitiv, značenje izraza jest u pitanju što je ili tko je apoteka (koga, čega) poezije. Zaključujem da je poeziji apoteka sam čovjek, odnosno uliti život u nesakupljenje riječi može samo čovjek i tako oformiti riječi u stilu poezije. Igra riječi očito je vidljiva, jer naizgled je jasno kako je izraz apoteka poezije izraz kojim se pokazuje kako je za čovjeka poezija ljekovita, ali poigramo li se gramatikom kao što sam pokazao možemo doći do potpuno različitog značenja. Stoga nije na odmet pružiti novo značenje samog izraza i naglasiti kako je čovjek ljekar koji svojom sposobnošću liječi riječi stavljajući ih u stih, čime one postaju snažnije i veličanstvenije. Čovjek ne uviđa moć koju ima kada barata riječima, ne uviđa da je on doktor koji liječenjem riječi stvara poeziju, jer; ne stvara poezija čovjeka, nego čovjek stvara poeziju kojom potom postaje izraz u svijetu.

13 b H :

Dolazimo li mi kao likovi u poeziju ili ona dolazi u nas. Nije li to isto?

Apoteka poezije kao prirodna medicina? U Apoteci poezije svjedočimo samorefleksiji.

U poeziji tražimo odgovore, kroz poezije dolazimo do onoga nama bitnog, nečega nesvjesnog, skrivenog, prikrivenog ili pak nešto dobro poznato još jednom stavljamo na papir.

112

Apoteka poezije.

Hitna pomoć.

Stih-kutija za prvu pomoć.

Otvaramo kutiju, uzimamo ono što nam treba, primijenimo to na sebi i gledamo kako se rane polako iscjeljuju.

Pročitamo što smo napisali i iznenadimo se. Shvatimo neke nove stvari, utvrdimo već poznate.

Iznenaditi samog sebe samo kroz stihove.

112- Apoteka poezije.

13 c H :

Labirint emocija

Čeka ključeve

Davno izgubljene

Gdje ih naći?

13 d H :

Ideja Apoteke poezije je da kada dođemo, na ulazu ostavljamo našu svakodnevnicu, naše iritacije i razloge te ih vješamo na vješalicu poput kaputa. Ostavljamo ih za sobom te sjedamo u apoteku poezije, kao osoba bez oklopa. Prepuštamo se.

13 e H :

Koga boli rad za eventualne iritacije?

Kad se iritacije razliju iz škrinje vlastite svakodnevice, obostranost postenje prašnjavu kurčevitost.

Podsjetilo me ovo na predavanje jednog profesora, profesor je rekao kako su njemački znanstvenici dokazali da ljudi ne doživljavaju "burn out" zbog posla, nego zato jer su kao djeca bili pipkani i seksualno zlostavljani.

Tko bi rekao da u znanosti ima mjesta za romantiku, vlažni poljubac buržuazije i klera. Oslobođenje kretanjem u Rad!

13 f H :

Vidi me. Vidi mene. Ne prolazi kroz mene.

Ja nisam — nevidljivi čovjek.

Ja jesam — ja nisam nisam.

Jesam.

Ako me vidiš — tu sam.

Ako me ne vidiš — tu nisam.

Ako tu nisam — što sam?

Ne. Ja — jesam.

Čak i ako me ne vidiš — ja — jesam.

Jesam.

13 g H :

Apoteka poezija je za individuu buđenje svijesti, odnosno shvaćanje podsvjesti i nesvijesti. Nekad pisanje krene samo od sebe, um se izlije na papir bez puno promišljanja. Iskreno i neiskvareno nepotrebnim uljepšavanjem.

To je ljepota začudnosti individue.

13 h H :

*Ledolomac je zapeo za slovo č,
nepoznato kapetanu, posadi, svijetu*

*pokušavali su se otrgnuti nenasilno
č se ledio, ledio, sledio postao Santa
čvrsta, stamena u simbiozi s koraljima, ledolomac se nazvao Čast*

13 i H :

Pojedinac kao takav više i ne postoji. Pojedinac je samo zbroj svjesno usvojenih drugosti. Možda ipak pojedinac postoji u nesvijesno okupiranom svestvu. Izgubljena riječ je svjedok postojanja Eklektično? Nije.

13 x H :

Riječ napisana i riječ izgovorena.

Naizgled iste, naizgled različite.

Riječ izgovorena može posjeći dušu nepovratno, riječ napisana isto može posjeći dušu, ali povratno. Ono napisano ti iz dana u dan daje priliku da pokušaš primijeniti novu perspektivu gledanja. Ono napisano može imati 101 značenje, daje ti prostora da razmisliš. Daje ti prostora da staneš, dopusti ti da zbrčkane misli pretvoriš u neki donekle smislen kupus riječi. Dopušta ti da se igraš njima i tako dođeš do sebe, svoje biti.

13 B.S. sa njemačkog :

Ja govorim.

Moj glas oblikuje zvuk.

Zvuk oblikuje značenje.

Svaka riječ je univerzum.

Ja osjećam.

Moj osjećaj stvara vibraciju.

Vibracija modulira frekvenciju.

Svaki osjećaj je multiverzum.

Ja razmišljam.

*Moja ideja proživljava svemir,
prodirući u multiverzum
i stvarajući metaverzum.*

*Svako stvaranje vibrira.
Ja stvaram.
Ja volim.
Ja jesam.*

13 R. K. sa njemačkog :

*Ono što doživljavamo
doživljavamo isključivo sami
ali naša iskustva nas povezuju*

*Ono što tražim
pitajući
putem prema sebi na tom putu
u moru stihova
izlazi iz mene same*

*kao operacijska dvorana
liječenje pojedinca
ali uzrok boli
mora biti poznat
samo tada se može operirati
kao MRT...*

*tražeći
pitajući
i nadam se uskoro pronalaženju
operirajući
nadamo se uskoro iscijeliti*

Ono što sam pronašla

došlo je iz mene same

Kada su se pred nama ukazala četiri stiha , sa njima krećemo na putovanje do ishodišne točke. Put do bitnog u tome što se njima zapisalo.

Četiri stiha nama animirani kreću u svoj život.

Od glasnog čitanja i kombiniranja redoslijeda stihova tražeći željeni ritam , do smještanja u naše ruke i noge, do pokreta koji se razviju izgovaranjem stiha sa vrška prstiju i stopala u pokretu.

Četiri stiha moguće je obraditi ujednačavanjem slogova u svakom ;ili drugačijim sistemom slogova; traženjem neke od mogućih rima ABBA ili ABAB ili AA BB...odluka je prepuštena suradnji u trenutku.

Intuitivno. Dosjetljivo. U suradnji . Samostalno.

Trenutak dorade četiri stiha sasvim je svjestan proces .

Nešto želimo uraditi - po našem oformiti, sačuvavši intenciju i značenje.

Četverostih = detalj životnog trenutka, uočen, osviješten, dorađen.

Iz tog zapisa radimo sljedeći korak – uspostavljamo disbalans koji se postupkom do sada osvijestio nama samima. Kako?

Jedan od četiri stiha izvlačimo, kratimo ga u bitnu riječ i tako dolazimo do naslova.

Preostala tri stiha čitamo glasno, provjerimo redoslijed , možemo ga i mijenjati. Tako smo kreirali trostih kojeg želimo u sljedećem koraku iskoristiti kao građu za haiku pjesmu.

Stihove kreirati u rasporedu slogova 5 - 7 – 5.

Nimalo jednostavan zahtjev . Kreacija .

Kada smo uspeli u naumi pred nama je spoznaja bitnog u trenutku

Naš haiku.

„(02.01.2023.)“

čvor moj čvorova

san je spremište jave

čvor raščvor čvorom“

Iz podsvijesti do svijesti ...

iz sna do jave ...

od želje do mogućnosti ...

od pričanja do bitnog ,

iz šutnje do izgovorenog ...

od točke do zapisa ...

do ljepote bitnog ...

od ZAŠTO do ŠTO ...

iz zastoja do kretanja ...

od kretanja do spoznaje ...

od spoznaje do odluke ...

od ... do ...

jednostavno:

ZATO - TO -TAKO – SADA – TU

Apoteka poezije – vlastitošću .

12 a H :

U sjećanju mi je kako smo kreirali ovu vježbu, to je bio put otkrića vlastite sposobnosti u vlastitom drijemežu. Nabacati slobodne asocijacije na list papira u početku je izgledalo kao razbacati neartikulirano na bijeloj zbrci. Čist list papira tada postaje moje ogledalo nerazumljivosti, otvaraju se bezbrojna pitanja koja najednom postaju gromovi koje ne mogu objediniti u smislenu skladbu. Zatim kombiniramo zapisano ne dodavajući nikakve novine već eventualno mijenjamo lice, broj i padež određenoj riječi, a što je početak uočavanja i kreiranja smislenosti razbacane neartikuliranosti. Zadatak je odbaciti suvišno i pronaći tri stiha u formi 5,7,5 što odgovara načinu pisanja haiku poezije. ps. Upozoravam da je stanoviti klub GNK Dinamo ponajboljeg igrača Mislava Oršića prodao za 5,75 milijuna eura. Zašto sam ovo spomenuo? Upravo kako bi pokazao kakve slobodne asocijacije trebaju bez ikakve cenzure biti nanešene na papir. Nikakva samomanipulacija ne dolazi u obzir, jer izrazito je važno da na papir nabacamo ono što prvo padne na pamet bez obzira o kakvoj se gluposti i nesuvislosti radilo, jer time otvaramo mogućnost čišćenju vlastitosti, odnosno možemo izdvojiti nešto važno u nečemu što nam se na prvu čini potpuno nevažno. Recimo;

Oršić rastura,

Ništa ga se ne pita,

Prodali su ga!

Dakle, od random asocijacije haiku poezijom dajem značenje i kontekst kakav ja želim. Što smo naučili? Koliko god nam misli lutaju dubokim šumama pružajući osjećaj bezizlaznosti i panične dezorjentiranosti, uvijek možemo objediniti poneke misli u smislen i suvisao kontekst i time si očistiti neki mali put, koji možda ne vodi nigdje, ali barem ćemo znati kojim putem više ne smijemo ići.

12 b H :

Animirani stihovi reanimiraju sve nama bitno.

Više ne mislimo nego i čitamo naše misli na papiru. Crno na bijelo, i tako napisane misli možda dobivaju drugo značenje ili ga produbljuju.

Provjeravamo gdje osjećamo pojedini stih, smještamo ga opet u svoje tijelo.

Intuicija je nit vodilja. Sve ostalo je nebitno.

Koliko se u našoj svjesnoj doradi stiha mijenja naša misao prvotno zapisana na papir?

Svjesna svjesnost radi ono što se od nje očekuje, ono što misli da se od nje očekuje. Ono što sama od sebe očekuje ili ono što drugi od nje očekuju.

Napraviti nešto po svome- zbog toga se osjećamo slobodno, sposobno i snažno.

Misao vodilja nekog trenutka premješta se u četiri kratka i slatka reda.

Za mene ključan dio svjesnog dorađivanja je određivanje naslova haiku pjesme. Naslov obično bude jako jasan, precizan, oštar upečatljiv, ponekad zvuči gotovo kao zapovijed ili upozorenje.

Igra slogovima također je zabavni dio, tu se prepuštamo mašti na volju.

Od tihog do glasnog...

Od nejasnog do jasnog.

Zašto to radim. Zašto to pišem? Pitala sam se.

Sada znam zašto.

Od spoznaje do odluke...

Od odluke do akcije.

12 c H :

*Želje su stalno tu
Samo mogućnosti male
Zbog kočnja ne ide
A sve bih htio cijelo*

*Udahnuti duboko
Kada je najteže
Nastaviti naprijed
Onda kada ne ide*

*Lijepo je grijehiti
Zbog toga i živimo.*

12 d H :

Četverostih = detalj životnog trenutka, uočen, osviješten, doraden. Ovaj opis podsjeća na razglednicu, na pisanje i slanje jedne razglednice. Razglednica predstavlja detalj životnog trenutka, ona je uočena na stalku, izabrana, nekome namijenjena i prema nekome usmjerena.

U trenutku pisanja razglednice pošiljatelj je osviješten o potrebi za kreacijom, za sažimanjem trenutka, vijesti, pozdrava, možda je i sam pozdrav i trenutak doraden prije nego što je završna razglednica napisana. Kad je jednom napisana, razglednica stoji kao pisani, uhvaćeni trenutak koji krene na put.

12 e H:

čvoru svih čvorova otpetljaj me

12 f H :

*Maestral. Jugo.
Bura i tramontana.
Vjetar disanja.*

*Haiku — forma kontrole postojanja.
Ja — čvrsto zauzdano uzdama.
Nakon kontrole — sloboda je čisti let.*

12 g H:

Kreacija četiri stiha je oduvijek za mene značila osvježavanje podsvjesnog, naglašavam podsvjesnog jer iako na papir (u današnje vrijeme često i ekran) svjesno stavljamo i strukturiramo naše misli u samostalno određenom sistemu, dok se one ne zapišu, ponekad ih nismo ni svjesni. U toj kreaciji često naviru i ideje koje izvorno čak ni u podsvijesti nisu bile prisutne.

Jesu li četiri stiha uvijek iskrena ili je iskrenost ponekad iskvarena na račun određene strukture i rime? Neka svak za sebe odgovori.

12 h H :

*cvrkut mašine koja centrifugira
jeftina struja pruža nadu
domaćica iznosi svoj mit o deterdžentu*

12 i H :

*Samo ću napisati, prst kojim sam pokazivao prema željenom smjeru,
prema bitku je amputiran. Što ćemo sada?*

Nikša.: U smjeru prsta, fantom gležanj,, i onako nije u pitanju prst, već smjer. Spretno u nepoznato.

12 x H :

Sjedim, čitam i pokušavam sažeti svoje misli, ali bezuspješno. U jednom trenutku zahtjev za određenom strukturom slaganja i kreiranja stihova u meni izaziva otpor - kao da ne mogu iz cijelog kaosa misli izdvojiti one bitne - možda od pretjeranog razmišljanja i želje da to napravim one jednostavno ne mogu ni doći. S druge strane, tako željena sloboda koja je ovdje apsolutno dopuštena isto kao da stvara kočnicu - ne daje mi nikakva ograničenja teme, simbola, ideja - i koliko god joj jedan dio mene teži, drugi je se boji - jer sloboda prekida sve granice i nudi beskonačan spektar mogućeg. Izaziva li sloboda u meni strah zbog odgovornosti koju nosi i koju predaje samo meni?

12 B.S. sa njemačkog :

*Nježna loza
dodiruje moj balkon.
Uskoro će biti njegova.*

12 R.K. sa njemačkog :

*Pitanja odluke
A misli kolebaju.
Haiku kao sidro?*

*Zagonetka sa slogovima
Ali kolebajuće misli
Kolebajuća sidra*

*Sidro dijagrama
Što je ovdje konstanta?
Od kolebanja do postojanja*

Posebnu gustoću ljekovitosti našao sam u poeziji pjesnika čija poezija je neka vrsta autobiografije u stihovima i pjesničkoj prozi.

Radim na hrvatskom, njemačkom i engleskom jeziku.

Na mom materinjem jeziku, hrvatskom jeziku, takav ljekoviti materijal nudi prije svega poezija Augustina Tina Ujević .

Osim njega Vesna Krmpotić , Mehmedalija Mak Dizdar.

Od suvremenika u Apoteci poezije nezaobilazan je Enes Kišević.

I potom pojedinačno pjesme drugih pjesnika koji pišu na tom jeziku, posebne pjesme – iz centra osobe pjesnika.

I pjesme ljudi sa kojima sam radio.

Koristim i neki zvjezdane domete stihom, mojih studentica i studenata.

Neki od njih , koji do tada nisu koristili poetsko izražavanje, nastavili su pisati i krenuli su objavljivati..

Poeziju studentice i demonstratorice na mojim predmetima u studijskoj godini 2017/2018, Marte Džaja vrlo često koristim u radu. Neki njezini radovi otvaraju i najdublje tajne , izvlače na površinu ono što je netko želio staviti pod tepih ili duboko potisnuti. Marta piše, objavljuje i u časopisima. Prva njezina zbirka poezije nam se smiješi. Čekam je sa nestrpljenjem.

Ni od sebe i niti od ma čega svoga nije moguće pobjeći. Ne može se pobjeći ni od svoga stiha.

U nizu radnih susreta sa pojedincima i grupama načinima Apoteke poezije zapisali su se majstorski osjećaji i misli mnogih , u trenutku iz trenutka.

Iz Apoteke poezije do (samo)spoznaje poezijom.

Od vlastitosti u stihu do preciznog izraza.

Do pjesme . Do niza pjesama. Do zbirke.

Nije ovo neka literarna rang lista pjesnika . Rang liste poezije su i onako besmislene.

Ovaj navod plod je mog iskustva u radu sa poezijom kao ljekovitom supstancijom koja oslobađa energiju i pokreće onoga koji ju čita ili prepoznaje i koji zapisuje raštrkane stihove.

Kada radim na njemačkom jeziku Rene Maria Rilke me prati.

Na engleskom koristim prije svega poeziju Walta Whitman i Sylvie Plath.

Poezijom pjesnika budimo nas i razbuđujemo na razne načine.

Nalazimo vlastite stihove. Njihova začudnost nas pokreće.

Apotekom poezije iz suodnosa sa sobom samima ostvarujemo odnos sa drugima.

11 a H :

kakve su sve prljavštine, redikuloznosti i gluposti sastavne pojave mojeg uma dosljedno mi je otploviti u sferu gdje od svega toga bježim. "Normalna osoba ne voli samu sebe" rekao je u jednom od intervjuja za Jutarnji list Slavoj Žižek, odnosno dokolica i društvo

pribježišta su i skloništa u kojima bježimo od nas samih, napominje Žižek. Notorna je glupost idealizirati um kao autentično nevinu supstanciju koja je odraz vrijednosti i veličine samog čovjeka, jer kao što znamo vrijednosti ne moraju nužno biti nešto pozitivno kao što ni kritika ne mora nužno biti nešto negativno. Determinirani smo raznim prljavštinama za koje čak i nismo krivi, ali Freuda po strani. Zato braćo i sestre, zar nije šteta ostati u kavezu spoznate vlastitosti koja ne kaže ništa do toga da smo stvoreni i predodređeni za neku svrhu u životu kojom uglavnom usredotočeni na neki cilj koji, istina, pruža zadovoljstvo i određenu životnu sreću. No, time zatvaramo mogućnost dovodjenja u pitanje svega znanja i principa što smo, također istina, mukom stekli. Nije li na smrtnoj postelji krajnje dosadno promisliti kako smo život proveli uspješno koračajući od A do Ž, umjesto da i u tom trenutku promislimo kako je sve što smo prošli samo kap u moru i kako nismo imali mogućnost spoznati mnoge stvari zbog kojekakvih razloga. To nije depresivno stanje uma koji sebično vapi za boljim no onim što ima, to je upravo ljubav za neograničenim znanjem koja na životnom putu otvara mnoga vrata, a na smrtnoj ih se postelji prisjećamo kao objekte nezaustavljivog i nezasitnog uma. Pazimo dakle da spoznaja vlastitosti nije spoznaja jednog bisera u moru, već spoznaja tajanstvenosti mora.

11 b H :

Nije li svačija poezija autobiografija u stihovima?

Jesu li ti stihovi od mene ili za mene?

Možemo bježati ali ne možemo se sakriti, kad tad pronaći će nas ono od čega bježimo. I naplatiti duplo.

Iznenadimo sami sebe sa svojim stihovima odnosno mislima nastalim spontano, u trenutku, bez razmišljanja i smišljanja.

Budimo se, osvještavamo i preispitujemo.

Što s tim do čega smo došli? Kako dalje?

Najprije budi dobro sa sobom, da bi mogao biti dobro sa drugima.

Voli sebe da bi volio druge.

Što znači voljeti?

11 c H :

*Zemlja se zapravo ne vrti,
Mi ju sami vrtimo svojim koracima
Kao psi na samopokretnoj traci za trčanje
Što se desi kada svi trče na jednoj kugli
U isto vrijeme, u različitim smjerovima?*

*Nemojmo biti obeshrabreni,
I naši koraci su bitni, netko ima veće
netko manje korake*

*Snagu koraka
Težinu*

Moć

11 d H :

*Čitanje poezije uvelike pridonosi vlastitom stvaranju poezije.
Otkrivamo nove poglede na svijet i doživljavamo najsitnije trenutke
kroz čitanje poezije. Tuđom poezijom hranimo vlastitu.*

11 e H :

*Meni taj suodnos ništa ne znači, samo sam prazan i umoran.
Osjećam tupilo bez riječi.*

11 f H :

U svemu — nisam od količine. Ne čitam mnogo, možda ne čitam ni duboko, ali ponavljam čitanje. Teško ulazim u nove tekstove, radije se vraćam starima. Tako da — ne baratam mnogim imenima. No, broj jedan — što se poezije tiče — uvijek je za mene bilo Pupačićevo More. Pored svih Shakespearea Puškina ili Goethea — Pupačićevo More je za mene najdraži tekst. Ne znam ni jedan drugi tekst, poetski ili prozni, koji tako dobro opisuje more i moj odnos prema njemu. Rođena sam kraj mora, nikad nisam živjela dalje od 50 metara od mora. More je vječna ljepota i vječna ljubav. Ono je uvijek tu i predstavlja sve. Ljepotu koju možeš gledati i koja se uvijek mijenja, nikad nije ista, ali i nekakvo biće koje diše, koje te pozdravlja i s kojim nikada nisi sam. I ostale Pupačićeve pjesme su mi drage, otkrivaju beskajno milu i dragu dušu. S druge strane tu je i Ivan Slamnig. Volim njegovu duhovitost, vrckavost, ironičnost — mislim da se moja duša krije negdje na potezu od Pupačića do Slamniga. U zadnje vrijeme otkrivam suvremene hrvatske pjesnike — prepoznajem kao svoje Ivicu Ušljebрку, Sanju Franković, Ivu Pejšković... Možda ih nikad nitko neće uvrstiti u neku antologiju, ali su u antologiji moga srca. Majstorstvo u poeziji zadivljuje me kod Rusa. Ne znam je li do jezika ili do nečeg drugog, ali to što oni rade od poezije na svim razinama je čudesno. Neke metričke sheme poželim naslikati i uokviriti. Divim se savršenoj jednostavnosti Puškina, čarobnom zvjezdanom svodu i tajnovitim šumama Zabolockog, bliskoj ženskosti Ahmatove, a poseban mi je Brodski — koji ujedinjuje sve ovo, čak i ahmatovsku žensku osjećajnost. Dopunit ću prije izrečenu misao — mislim da se moja duša krije negdje na potezu između Pupačića, Slamniga i Brodskog.

11g H :

Nemam bolju misao ni reakciju od posljednje pročitane rečenice ovdje, a to je da Apotekom poezije iz suodnosa sa sobom samima ostvarujemo odnos s drugima. Uistinu vjerujem da je tako i osjetio sam to mnogo puta i iz vlastitog iskustva.

Također i sam jako cijenim mnoge od gore navedenih umjetnika, Rilkea, Ujevića, Whitmana... Meni osobno vrlo drag je također i Lorca iz hispanskog svijeta te imenjaci Antun G. Matoš i Antun B. Šimić iz našeg. Zaista vrhunski umjetnici i apotekari.

11 h H :

*petkom tražimo udaljene brodove
ribar misli da je cijeli akvatorij u njegovu srcu, u srcu njegova
akvatorija je cijeli petak presvučen u oseku*

11 i H :

Josip Pupačić

11 x H :

*Doista vjerujem u moć i ljekovitost poezije i pismenog izražavanja
općenito. Ono vodi slobodi i pomaže ti da izraziš dijelove sebe za
koje nisi ni mislio da postoje. Uvijek sam se divila pjesnicima, piscima
generalno, njihova djela kao da su mi dopustila da zavirim u njihovu
dušu i pokušam razumjeti ono što su oni vidjeli, osjećali. Doista je
čarobno kako se nečija dubina, srž može smjestiti u nekolicinu
stihova.*

Zaista je manje nekada više.

11 B. S. sa njemačkog :

*Strastveno i svjesno čitanje poezije dosad me nije uhvatilo. Često
nailazim na stihove slučajno - u kazalištu, u pjesmama, kroz
apsurdne ili komične književnike poput Ernsta Jandla, Heinza
Erhardta, Christiana Morgensterna... Ili kroz dirljivo stvaralaštvo
svoje djece i prijatelja. Možda su postojali trenuci u kojima sam
pokušavala zabilježiti nešto neobično, ali čini se da su me ti pokušaji
uvijek vodili od riječi prema zvuku. Zvuk je direktan. Rezonira u meni
ili ne. Ne pitam se stalno o njemu.*

U trenutku kada izgovorim riječ ili je zapišem, mijenja se moja perspektiva i promatram izgovoreno iz drugog kuta. Iako napisano zadržava svoju valjanost, ali samo u kontekstu novih misli i spoznaja. Proces koji se čini beskrajnim. Gdje trebam prestati i jednostavno ostaviti? I zašto? Za koga?

U knjizi „Buđenja“ Olivera Sacksa, neurologa koji opisuje svoje otkriće encefalitisa lethargica (vrsta spavanja dok si budan) kod različitih pacijenata u klinici, susreće čovjeka koji već godinama živi u katatoniji. Sacks, informiran od strane pacijentove majke, saznaje da je ovaj pacijent kao dječak puno čitao. Uspijeva probuditi pacijenta pomoću ploče sa slovima, a pacijent piše: „Rilkeov Panther“. Odmah sam potražila tu pjesmu. Došle su mi suze na oči. Panther me prati od tada. Ova pjesma zaista može otkriti kompleksne misli, ideje i osjećaje u meni. Koliko god je ispitivano, čini se da su svi odgovori sadržani u njoj i daju mi inspiraciju da razmišljam o novim stvarima. Ne znam bih li progutala Panthera bez slike tog pacijenta u sebi. Po prvi put osjetih da u jednoj pjesmi može čučati cijeli jedan život, cijeli jedan svemir.

11 R. K. sa njemačkog :

*Moj djed, koji je znao mnogo pjesama
A znao ih je napamet i izrecitirati
Za svaku životnu situaciju imao je odgovarajuću pjesmu
Kako bi izgledala njegova apoteka poezije?*

*Kad je umro, poezija me pokrenula.
Na engleskom Rupī Kaur
Na njemačkom Erich Mühsam
Na španjolskom Geoconda Beli*

*Na ruskom...?
Koje su bile pjesme koje je moj djed volio?
Prekinuti korijeni, prekinuti kablovi*

*Koja poezija pomaže protiv toga?
Vrijeme za prvu pomoć.*

10.

Tuđu pjesmu svojom izmijeniti, to je ono o čemu ovdje želim pisati.

Poezija traži suodnos, doživljaj.

U Apoteci poezije ne analizira se pjesma.

Poezija Sylvie Plath tresе čitatelja.

Trese kao što se tresu zreli plodovi sa stabla .

Odbacivanje prezre(nog)log u nama.

Jedan primjer, prilično blag, moram dodati :

*The Fig Tree
by Sylvia Plath*

*From the tip of every branch,
like a fat purple fig,
a wonderful future beckoned and winked,
but choosing one meant losing all the rest,
and, as I sat there, unable to decide,
the figs began to wrinkle and go black,
and, one by one, they plopped to the ground at my feet.*

U dijalog trijaloga rado ulazim. U prostor gdje pjesmom pjesnikinja čitaoca sebi prepušta. Da joj se opire i opre.

Taj trijalog postane dijalog osobe sa pjesmom. Tada pjesma dopusti intervenciju čitaoca u poetsko tkivo.

Najčešće se mijenjaju glagoli. Piše se napisano drugačije, kao kontrastni odbljesak misli na uspavanoj površini jezera.

Protivi se pročitanom. Svađa se.

Dijalog sa navedenom pjesmom jednog od sudionika Apoteke poezije rezultirao je:

Am I break?

**me winked, ticked
I beckoned and pulsated
I am feasting to choose
and fleeing loss
paralyzed, I decide to open
Pulsating mine wrinkle
I don't want to dry out**

Am I break

Nakon jednog takvog susreta sa pjesmom „The Fig Tree“ Sylvije P., četverostih je bio i osvrt na doživljeno :

**there is no one way to express ourselves (10)
we find inspiration through another's words (11)
this process brings experiences buried (10)
to touch those moments in a different lens. (11)**

U Apoteci poezije - trenutak u svjetlu razumijevanja.

10 a H :

Izgovorena riječ nije samo riječ subjekta koji istu izgovara, ona postaje riječ svakoga ko tu riječ čuje i svojim umom filtrira, ona tada postaje vlasništvo onoga koji tu riječ čuje ali ne izgovara jer specifičnost svake umske filtracije uvjet je za specifičnost riječi koja naizgled kod svake osobe ima isto značenje. No budući da se kod svake osobe um realizira na različit način, tako i riječ kod svake osobe prolazi različitu filtraciju i time dobija različito značenje i budi

različite asocijacije. Paradoksalno razumijemo i ne razumijemo riječ koju čujemo, odnosno značenje koje ista riječ ima za jednu osobu, nema za drugu.

10 b H :

Tuđe misli zamijeniti svojima, preoblikovati, izmijeniti, i svojom napraviti.

Svatko ima drugačiji doživljaj svijeta, pjesme, riječi.

Paralizirani od strane straha propuštamo sve dobro. Od straha da ne izgubimo neke mrvice, neku sigurnu zonu, gubimo sve lijepo što bi mogli dobiti.

Kroz poeziju anliziram život, promišljam i razmišljam.

Čega se moram odreći? Što moram otpustiti?

Što mi više ne treba?

Što je višak?

Nešto sam prerasla, promijenila se. Težim drugim stvarima. Prioriteti se mijenjaju.

Život će proletjeti pokraj nas ako budemo čekali i bili neodluči. Ne želim da se to dogodi.

Kako skupiti hrabrosti za veliku promjenu?

Jesam li jaka ili slaba? Jesam li se slomila ili ću se slomiti pod težinom bremena koje nosim?

Paraliza je strašna stvar. Možda nešto najgore što se može dogoditi.

10 c H :

Ne razumijem zašto neki ljudi obožavaju paliti mostove već onda kada je cijeli svijet u ratu. Ratujemo stalno u svakome području. Oni koji imaju puno su pohlepni i žele više oni koji nemaju puno su zadovoljni s malo. Uvijek me zanimalo zašto neki ne mogu prihvatiti kompromis. Kada su ti trenutci kada nam se vidik smanji samo na 5%, kada je to kada ne želimo ni vidjeti ni poslušati druge? Koje su to rane u pitanju, ako ih uopće ima, ili je to samo takva konstrukcija mozga? Što žrtvuje onaj koji oprost? Je li oprost težak? Kako surađivati sa sebičnošću? Što još moram spoznati da shvatim sve ovo?

10 d H :

Rad s pjesmama drugih pjesnika pridonosi vlastitoj poetici. Time što razdvajamo tuđe pjesme možda ne otkrivamo uvijek način na koji su stvorene, ali možemo tu i tamo otkriti neke od sastavnih dijelova. Isto kao što jedenje određenog jela možda ne dovodi do toga da znamo kako je spremljeno, ali možemo odgonetnuti neke od namirnica

10 e H :

Apoteka poezije je alat, ne mari za publiku zgroženu nastalim mutantom. Mutant je divan. Plešu sise znoja kiše, puna je kapi pa diše. Strah i prijezir ljubav i obzir. Živili drugovi i drugarice. Ovo je ispovijest koja se za vas podala :

"Tuđu pjesmu svojom izmjeniti", podsjeća me to na Deleuzove i Guattarieve linije leta. Procesom izmještanja i smještanja, proizvodi se autentična kopija, mutant, simulakrum, asamblaž koji je nadživio original. Ta višestrukost i fluidnost postaju zaštitni znak "beskonačne plastičnosti subjektiviteta kasnog kapitalizma". Cijenim ljekovitost

Apotheke poezije, prekida stvarnosti koju omogućuje s druge strane pitam se, nije li taj proces činjenja tuđeg svojim pomalo autističan...neka solipcistička "dijalektika".

10 f H :

Šaptač konjima jednom je rekao da je za nježne ženske duše korisno baviti se konjima.

Kad žena svlada moćnu životinju, shvaća da tako može pokoriti sve. Pjesma je nešto kao konj. Lijepa, moćna, divlja, snažna... Dijalog, pa ni bavljenje konjima, nisu u pravom smislu pokoravanje. To je više svijest da te netko drugi čuje i sluša.

Ako razgovaraš s pjesmom, ako te ona čuje, a pjesma je Savršenstvo, ili, kako neki kažu, Bog, onda te Savršenstvo čuje. A ako te čuje Savršenstvo — ako razgovaraš sa Savršenstvom, onda možeš razgovarati sa svakim. Pa i sa samim sobom.

10 g H :

Čitanje i iščitavanje tuđe pjesme na trenutke se doima kao razgovor s autorom ili autoricom pa makar se radilo i o već davno umrloj osobi. Ona živi i progovara kroz svoje djelo. Promišljanje o djelu još je i jači fenomen, tada ga proživljavamo kao da je naše.

Slažem se s upotrebom izraza "trijalog" za tu pojavu, makar se on odvio na jednoj potpuno drukčijoj sferi od uobičajene i jednostavne fizičke.

10 h H :

Danijel Dragojević

Ono što se događa između nas, najprije mene i tebe, a onda i onih očiju koje već dugo pratim, i onih što se samo iz trena znamo, odjednom, nadam se (to čekam), bit će kao vrt u jutro

(to čekam), između nas i onih što se samo iz trena znamo, nadam se ono što se događa bit će kao vrt najprije mene u jutro i tebe i onih očiju koje već dugo pratim, odjednom

10 i H :

Skok žabe pljusak od vode. Samo život uz život.

10 x H :

Zanimljivo mi je promatrati kako se predivne stvari većinom rađaju iz bola, patnje. Bol kao da je nužna da bi se stvorilo nešto čarobno, posebno - bol kao da daje posebnu notu stvorenome, kao da joj daje smisao.

Riječi Marka Aurelija "I smokve slično pucaju kad dozru dokraja; upravo ta blizina propadanja daje osobitu ljepotu" - pojavile su mi se kao prva asocijacija na pročitano.

Kao da se iz tih pukotina koje možemo promatrati kao neke nesavršenosti u nama želi probiti posebno svijetlo i dopustiti nam da upravo te pukotine koje toliko ne volimo i koje toliko pokušavamo zakrpati - postanu izvor naše snage, naše ljepote.

Zanimljivo mi je razmišljati o tome kako je čar poezije upravo u tome što ti ne moraš birati nju, ona kao da izabere tebe - svaki stih kao da je savršeno prilagođen tebi i kao da ti dopušta da kroz njega pogledaš i djelić sebe - tako univerzalna, a opet specifična i posebna za svakog pojedinca. Dopušta ti da vidiš, čuješ i osjetiš ono što ti je u tom trenutku važno. Dopušta ti razumijevanje i osjećaj da nisi sam u svojim promišljanjima.

10 B.S. sa njemačkog :

*Moje se tijelo odazvalo na smokvu
zimzelenicom, potrebom za suzama i osmijehom.*

*Pratilo ga je treperenje glave.
Jasni znakovi kompleksne rezonancije.*

Hvala.

Nešto u meni je shvatilo tvoje riječi. Dotaknule su moje srce. Glava sprečava izravno prihvaćanje. Nešto se 'protivi' i još se 'sprema'. Možda iz straha od energije koja ne može biti kontrolirana i koja se može širiti inficirajući. Ozljeda u dubini mojeg sjećanja upozorava na oprez.

*No, u meni postoji nešto nepovredivo.
Vodi me nježno preko litica
i omogućava mi da berem sočne smokve.*

10 R. K. sa njemačkog :

Promjena

*Mogu vidjeti kako se sušiš
topljenje i izgaranje na suncu
prekidanje namigivanja signala
a onda odlučiti otići.*

Koliko dugo može trajati suha smokva?

09.

RILKE : Rječit – Idiličan – Lucidan – Kompleksan – Emotivan.

Eklir : Elixir – Krug – Ludičan – Istinit – Razuman

Rekli : Razigran – Empatičan – Krh – Lomljiv – Izgubljen

Kreli : Kritičan - Razluđen – Egoističan – Lovac – Iskričav

Irlke : Intuitivan – Romantičan – Lupus – Krčkov – Ekstatičan

Lirek : Liričan – Iskren – Razgaljen – Eksplozivan – Krcat

Rainer Maria Rilke

Die armen Worte, die im Alltag darben,

die unscheinbaren Worte, lieb ich so.

Aus meinen Festen schenk ich ihnen Farben,

da lächeln sie und werden langsam froh.

Ihr Wesen, das sie bang in sich bezwangen,

erneut sich deutlich, dass es jeder sieht;

sie sind noch niemals im Gesang gegangen

und schauernd schreiten sie in meinem Lied.

Kada biste ovaj vaš životni trenutak izrazili glagolom, koji bi to glagol bio?

Kada biste ovaj društveno – politički trenutak u državi u kojoj živite izrazili glagolom i pridjevom : koji bi to bili glagol i pridjev ?

Kada biste ovaj trenutak čovječanstva izrazili imenicom sa glagolom i pridjevom , kakav bi to niz bio?

Kako se u ovom trenutku osjećate - izrazite jednom riječju.

Vaše odgovore posložite u gore citiranu pjesmu !

**„Die unscheinbaren Worte, lieb ich so
Alles Schöne ist nicht immer sichtbar
Der Weg zur Erkenntnis des Wesentlichen ist manchmal zu lang“ –
citiram ulomak pjesme nastale u interaktivnom susretu sa
R.M.Rilke na AP Café-tour u Berlinu . Napisala ju je osoba koja se
predstavila glagolom svojeg životnog trenutka : überlegen
(razmisliti).**

Utkajte se , isprepletite se i vi Rilkeom.

09 a H :

„Čovjek je biće zajednice koje svoju egzistenciju zbrinjava isključivo u zajednici, a ako pak ne egzistira unutar okvira zajednice, onda je čovjek ili Bog ili Životinja. Zajednicu organizira, uređuje ili njome upravlja disciplina koja se zove politika, odnosno grubi prijevod sa grčkog jezika bi bio otprilike "stvari koje se tiču zajednice". U tadašnje vrijeme svi oni koji iz ovih ili onih razloga nisu bili uključeni u poslove koji organiziraju i upravljaju zajednicom, odnosno koji su bili isključeni iz političkog ambijenta grada (polisa) bili su znani kao idioti (ἄδιώτης). Danas smo se znatno odmakli od takvog zastarjelog i konzervativnog gledanja na stvari, pa se događa da idioti postaju oni koji se politikom bave, da je politika zlo koje svojim uplitanjem ruši sve dobre vrijednosti; "politika je ušla u pušku", reći će članovi lovačkog društva kada se dogode svađe ili neki konflikti, što dovodi do paroksizma gdje politika postaje krivac za one stvari za koje bi

trebala biti rješenje. Stvari su se nadasve izokrenule, stoga ako želite biti političar/ka, negirajte da ste političar/ka, inače stavljate na sebe neizbrisiv pečat koji će postati odgovor na svako pitanje o vašoj moralnosti, poštenju i pravедnosti.

09 b H :

Stagniram.

Prevareni jadikuju.

Izgubljene duše lutaju.

Bolesno.

09 c H :

U stomaku mi je kao u veš mašini,

Muka centrifugira

Oko mene je sve tragi-komično

To me sve manje brine jer

je kaotičnost života nepromjenjivo igranje.

Razbistrućuje je prihvatiti sve neredе u svijetu

Uzimajući u obzir da smo samo programirani

usamljenici koji se boje vječnosti.

Kako drugačije razbiti dosadu?

09 d H :

U vježbama poezije, osoba se često zaledi pred zadanim materijalom ili pred pitanjem, ili pred zadatkom da se nešto napravi. Tu je korisno protresti pitanje poput vrećice sa slovima. Protresti ono što se traži od čovjeka te na kraju prosuti ono prosipano na papir i vidjeti koji slogovi, koje riječi i koje rečenice izađu.

09 e H :

*Manchmal
unschenibar lieb ich,
nicht immer Wesentliches
zur Erkenntnis alles so sichtbar*

*der Weg
Die schöne Worte,*

zu lang!

09 f H:

Ne razumijem baš zadatak...

ovo su odgovori:

Kada biste ovaj vaš životni trenutak izrazili glagolom, koji bi to glagol bio?

Pospremati.

Kada biste ovaj društveno – politički trenutak u državi u kojoj živite izrazili glagolom i pridjevom : koji bi to bili glagol i pridjev ?

Konstanto kmečati.

Kada biste ovaj trenutak čovječanstva izrazili imenicom sa glagolom i pridjevom , kakav bi to niz bio?

Glupo jahanje bombe.

Kako se u ovom trenutku osjećate – izrazite jednom riječju.

Zbunjeno.

09 g H:

Glagol mojeg životnog trenutka bio bi "doživjeti" (njem. erleben). Sviđa mi se morfološka sekvenca te riječi i u hrvatskom i u njemačkom jeziku: do-živjeti, dovesti do života. Svakodnevno doživljavamo i pozitivna i negativna iskustva, a življenjem im i pridajemo te pridjeve "pozitivan" i "negativan".

Za društveno politički trenutak rekao bih "igrati prljavo" (njem. schmutzig spielen), iako tu prljavo ima ulogu priloga, ne pridjeva, vrlo se lako politici može prišiti i kao vrlo adekvatni pridjev. Politika i društvo je ništa drugo doli igra, a samo najbolji i najprljaviji igrači najčešće profitiraju.

Ovaj trenutak čovječanstva teško je sažeti u tri vrste riječi, ali pada mi na pamet sljedeća konstrukcija: "Svakodnevna borba traje" (njem. Alltäglicher Kampf dauert) Svaki čitatelj nek ovo shvati na svoj način.

Trenutno se osjećam ispunjeno (njem. erfüllt) svaki put kad pišem je tako.

*"Die armen Worte, die im alltäglichen Kampf dauernd darben,
Die unscheinbaren, spielenden Worte, lieb ich und erlebe ich so.
Aus meinen Festen schenk ich ihnen schmutzige Farben,
da lächeln sie und werden langsam froh und erfüllt" Rilke/M.P.*

09 h H:

Aktivirati dobrotom igre ljepotu mira

09 i H :

Zgažen

Zajeb

Prepolovljen

Pronađen u mikro apstrakciji

Prenapuhani balon

Prasak

Krhotine metafizičkog kao jastvo u traženju.

09 x H:

Učiti (učenje).

Bivati - napet.

Period izazovnosti - prilagođavanje - neizvjestan.

Spokojno.

09 B.S. sa njemačkog :

- galopiranje

- lutanje disocijacije

- učenje hodanja u dječjim cipelama

- u potrazi za kanalima

Puž riječi galopira kroz stropni sustav.

Oblačan, tražim svoju snagu u njegovim dijelovima.

Tek disocijativno prepoznajem samog sebe;

cilj prolivenih linija mijenja se.

Nesvjesni san postaje jasno lucidan.

Kako li se svjesno i namjerno da oblikovati vlastito postojanje?;

*Puž riječi sam se za ovu pjesmu kroti
i u svojoj kući pušta ispjevane govore.*

0

09 R.K. sa njemačkog :

Retrospetiva - Imaginarna - Sjajna - Kurzivna - Izvršena

*redelgti - eiltergd - diglteer - leitdreg - grildete - ilredget - eergildt -
tedigler*

*„Siromašne riječi, koje svakodnevno propitkuju,
neprimjetne riječi, tako ih volim.*

*Iz mojih slavlja, bez plana, činim boje dalje,
tada se smiješe i postaju polako sretni.*

*Njihovo biće, koje se iscrpljuje u sebi, ponovno se jasno izražava, da
ga svatko vidi;*

*stabla nikada nisu bila buntovna u pjesmi
i uznemireno koračaju u mojoj pjesmi.“*

ŠKRIPAC – A JAM – BREDOUILLE

Riječi su upisane u zemlji , u životnom prostoru , svuda naokolo .

I u svakome od nas.

One su sakupljene poput sača u košnici našeg tijela. Čak i onda ako ih ne umijemo ni pisati niti čitati

Krenuo sam iz mog zavičaja, Splita, Dalmacije. Sakupio sam oblutke. I u jutenoj vreći za sol odnio ih u Berlin.

Oblutke sa kojima inače radim žabice na površini mora da odskaču što dalje. Da skakuću morem sve dok ne upadnu u bistrinu dubine. Dubina je uvijek bistra. Dubina bistrine. Bistrina dubine.

Zapisujem prvu vježbu sa kojom sam krenuo u rad sa nepismenima , izbjeglicama. U grupi od devet osoba , tri muškarca i šest žena. Poklopilo se tako da nitko nije govorio jezik drugoga. Nepismeni u svom jeziku, u kulturnom šoku drugog prostora, sa traumama .

U bijegu od rasula svega oko sebe .

Dobjegli u rasulo, prije svega, u sebi samima.

Sporazumijevanje je višestruko bilo otežano.

Opismeniti, što to znači?

Cilj našeg rada je bio kreativno izražavanje, a ne opismenjavanje. U ovoj grupi stadoh zblenut paralizom komunikacije.

Koliko je u grupnom radu važna komunikacija sa grupom? Koliko je važna međusobna komunikacija između članova grupe ? Koliko je važna komunikacija svakog pojedinca sa sobom samim? Ovo je tek izbor pitanja koja su me , sva odjednom, zasula.

I zaustavila.

Paraliza.

Moj James Joyce – u tom trenutku potpuno sam te razumio . Onu tvoju paralizu. Paralizu pokretljive statičnosti. Paralizu statične pokretljivosti.

Odrezan trenutak.

Jimmy srećom smo se već godinama poznavali. Čitao sam te – nikada iščitao, osjećao – ne i razumio, bio sa tobom u scenskom dijalogu, postavio na scenu pet naslova iz tog našeg dijaloga – James Joyce Zyklus.

Moj James Joyce.

Tvoja neurobiološka posebnost iz spektra autizma.

Naša neponovljivost.

I krenuo prema ŠKRIPCU , novom jeziku.

Čemu služi jezik?

Razasuo sam oblutke na pod , a vreću stavio po sredini razasutog . Vreća na štapu od metle. Metla stoji održana površinom vlastite četke.

Obluci u tuđem . Daleko od prostora iz kojeg su dobjegli.

***°Bababadalgharaghtakamminarronnkonnbronntonnerronntuonnt
hunntrouarrhounawnskawntoohooorderenthurnuk ° -***

***riječ koju je kreirao Jimmy , riječ koja živi život grmljavine, riječ :
grmljavina .***

Sa tim smo počeli. Grmio sam izgovarajući je .

U Apoteci poezije u novom, u nepoznatom :

ŠKRIPAC – A JAM – BREDOUILLE

Znatiželjni.

08 a H :

U ovoj spektakularnoj razvijenosti svjetskih jezika i međusobnog razumijevanja pomoću mnogih prevoditelja i raznih virtualnih čuda, ponekad sve to skupa izgleda kao potpuna konfuzija u razumijevanju sa pitanjem o tome bismo li se razumijeli da se ništa ne razumijemo. Jesmo li se previše zakopali u širokogrudnost jezičnosti pa smo zaboravili ljepotu razumijevanja jedne jedine riječi? Prisjetimo li se kako je čudesnije kad netko razumije riječ HELP više nego kad razumije teoriju relativiteta koju smo mu vješto objasnili na strani jezik. Razumijeti onoga čiji jezik ne znamo, znači pristupiti čovjeku kao takvom, u punini, kao biću bez jedne od elementarne nametnutosti, naime jezika, koji je ponekad paradoksalno najveći problem komunikacije.

08 b H :

Govoriti mogu i nepismeni. Jezik je danas glavno sredstvo komunikacije.

Ona nam daje sigurnost.

Uvijek kada putujem u neku stranu zemlju obuzme me blagi strah od straha da se neću moći sporazumijeti sa ljudima tog prostora, jer ne znaju svi engleski.

Od čega dakle strahujem? Je li najgora stvar na svijetu biti neshvaćen? Nevidljiv? Mali? Nebitan?

Biti u nepoznatom i još k tome neshvaćen.

Izbjeglica.

Što su izbjeglice izbjegle? Ta riječ mi nije sjela jer sugerira da su nešto izbjegli i trebali bi biti sretni, recimo: rat ili smrt. Osjećaju li se oni sretnima ili su očajni?

Rasulo i traume. Bol, tuga, izgubljenost, ljutnja, bijes...

Rasulo u svima nama danas je često, svi imaju neke traume iz djetinjstva. Pitanje je jesmo li ikada radili na tome.

Ako nismo nemamo dobru komunikaciju sa sobom kao ni sa ljudima oko sebe.

Komunikacija.

Rad na sebi.

I nepismeni to mogu.

Svi to mogu.

08 c H :

Ljudi ne komuniciraju, jezik komunicira sam sa sobom. U komunikaciji su kultura, simboli, običaji i ono što se prenosi generacijama. Za komunikaciju zapravo nije ni potreban jezik,

primalni instinkti su dovoljni. Zašto znamo sviđa li nam se netko ili ne već istu sekundu kada upoznamo nekoga novog? Zašto uvijek jezik koristimo da kompliciramo stvari? Zašto nekada razumijemo bolje one s kojima ne možemo ni riječ progovoriti a oni s kojima možemo su nam najveći neprijatelji? Što sve donose naše škrinjice? Imamo puno stvari za koje smatramo da su iste ali su različite, jedna riječ, sto drugih verzija i značenja. Mi smo samo posrednici komunikacije, poput antena koje prenose signale i komuniciraju s drugim, ali organski.

08 d H :

Komunikacija je uvijek moguća, koliko god možda otežana. Jezik i poznavanje ili nepoznavanje jezika, svog ili tuđeg nije nešto što mora biti prepreka. Bilo tko tko se našao u nekom trenutku u okruženju gdje ne priča jezik a treba pomoć ili uputu brzo otkriva ili pokušava otkriti način neke zajedničke komunikacije koja premostuje nepoznavanje jezika. Zamislite trenutak djeteta izgubljenog u dućanu i dijete i prva odrasla osoba koja nailazi na dijete brzo uspostavlja komunikaciju na razini instinkta – samo je pitanje truda i strpljenja.

08 e H:

Vokalizacija je izbacivanje, puknuće sapunice...ritmična višestrukost koja uklanja fiksaciju. Mislim kako ćeš izgovorit nepoznatu riječ.

08 f H :

*Introvert sam koji radi poprilično autističan posao.
Ljude ne poznajem. Zato ponekad imam osjećaj beskorisnosti.
Imam osjećaj da nikome nisam pomogla. Da je moje postojanje klimatski ne-neutralno, ali socijalno neutralno.
Kome pomaže deklinacija imenica, konjugacija glagola?
Najbolje komuniciraju ionako moji ne najbolji studenti.
Oni najbolji najčešće su introverti i pomalo autistični.*

*Kao ja. Ne razumijemo se, a opet — razumijemo se.
Ovi ne najbolji razumiju i sebe i druge.
A opet, kad bolje razmislim, često sam slušala druge.
Ponekad nastojala dati suvisli savjet.
Ponekad ljudi traže savjet na najluđim mjestima.
Kod introvertiranih, autističnih profesora.
Oni ponekad, ponekom kažu nešto korisno.
Tada shvatiš da nisi beskoristan. Da nisi iskomunicirao
samo deklinacije i konjugacije. Da nisi socijalno neutralan*

08 g H :

Jezivo mi je uopće zamisliti situaciju poučavanja nepismenih pismenosti, a kamoli grupu koja se međusobno k tome i ne razumije, tako da paralizuje potpuno razumijem. Izuzetno mi je zanimljivo stajalište da se to pretvorilo u umijeće kreativnog izražavanja, a ne same pismenosti. Uvijek uživam u čitanju ovakvih anegdota.

James Joyce mi je nažalost i dalje stranac, moram priznati, tako da tu nažalost ne mogu puno komentirati, poznajem ga samo kao ime i jednog od predstavnika romana struje ili toka svijesti.

08 h H :

Jabuke umjesto pružanja nježnosti, glatke i razborite pri ugrizu, nemojte govoriti o njima sa malim slovima, nemojte plašiti svojim suglasnicima jer ste drevni narod, vaš kamen je kao i njihov, suhozid ulazi u more, vrtimo se na glavi, vidim novi raspored godišnjih doba, četiri proljeća

08 i H :

Riječi su nespomenuti determinizam. Moderno je spominjati govor tijela. Riječi proizlaze iz uma a razumom ih oblikujemo preko usana. Klasika, da ali riječi ne prelaze samo preko usana kako bi se

izražavali. Kako bi razgovarali. Razgovaramo i rukama i očima. Opisujemo zvukom kako bi preskočili jezične barijere.

08 x H :

Površina mora izrazito je promjenjive prirode. U jednom trenutku je toliko mirna, a u drugom nevjerojatno uzburkana. Nekako tako izgleda i naš život, kao da netko cijelo vrijeme baca te oblutke (izbjeglištvo, smrt bliske osobe, svađa s partnerom, stres na poslu...) koji samo uzburkavaju tu našu površinu, naš "život". Ali kako se oblutak kreće prema dubini, tako gubi i svoju snagu (miče se sve nepotrebno i suvišno i tako ogoljen stiže u dubinu). More je u svojoj dubini uvijek mirno, baš kao i mi. Neovisno o površini života, u dubini duše svakog pojedinca nalazi se mir. Hoćemo li ikada doći u dodir sa svojim mirom, mislim da ovisi samo o nama samima. Uzburkanost površine bit će uvijek prisutna u našem životu, samo će se mijenjati njen intenzitet, a naš zadatak je otkriti kako živjeti s tim i unatoč tome uspjeti održavati dodir s našim mirom.

Vjerujem da su riječi jedan od načina na koji se intenzitet naše uzburkanosti može smanjiti i tako omogućiti da one nama najznačajnije i najvažnije (riječi) nađu put do naše dubine i ispune ju mirom.

08 R.K. sa njemačkog

*Šljunčani kamenčići padaju,
skaču na sve strane,
odbijaju se s grmljavinom.
Mislilo se da će potonuti, Regina Ka,
Ali oni nastavljaju svoj put,
Skakuću preko vode,
i na kraju stižu.
Bez riječi,
Izboreni,
Stigli,
Preostali!*

2. UDISAJ

Radeći upoznajem mogućnosti ljekovitosti poezije, Apoteku poezije, isprobavam smjelo nepoznato, razvijam dokučeno.

Do sada sam načine Apoteke poezije primijenio u radu sa različitim grupama i sa pojedincima u trijalogu i u dijalogu. Sa namjerom i neplanirano.

Sve je krenulo na odjelu za rak . Poezijom (o)tjerati bol izmučenima. Poezijom koju sami u trenutku stvaraju na moj poticaj.

Sličice kojih se sjećam iz prakse :

*- bolesnik vezan za krevet : ispred sebe pogled na uvijek upaljeni televizor, a ako blago okrene glavu lijevo prema vratima , nad njima zidni sat – sa kazaljka. Ja stojim na dnu kreveta i isključim televiziju, pa mu kažem : „ pažljivo okrenite glavu prema vratima.“
.... U vidokrugu sat , kazaljke u rasponu 2 (14) : 40 ; otvoren prostor, gotovo dijagonala kazaljki i tik tak tik tak kao kap po kap a u njima Pak po Pak – razigrano biće koje prebire mislima ... i unesemo se u priču o Paku , našu još ne napisanu ...škrti odabir riječi , sve manje riječi , izbor riječi – snaga stiha*

- sa studentima : „uzmite ove papire i istrgajte ih sa što više snage, bijesno i dozvolite bijesu pri tom da se predstavi imenom i razlogom“ ... „u svaki rastrgani papir upišite po jednu riječ, bez velikih razmišljanja, prvu koja se pojavi“ ... zalijepi te ih na prozorsko okno ... posložite iz tog svog rječnika , sa tog svog okna ono što vam se u ovom momentu ukaže, kompozicija riječi sa prozorskog okna

- u dijalogu sa osobama u dubokoj tuzi : šatirajte ovaj papir odbljekom oblutka, njegovom sjenom što se kreće papirom kao

što oblatak skakuće površinom vode ... svakoj sjeni u tom skoku upišite svojom bojom u ovom trenutku riječ koja još nije poznata, dakle prevrnite i kombinirajte slova u vašu novu riječ ... posložite te riječi u svoju misao ...

- u radu na retraumatizaciji izbjeglica: stavite olovku u početnu točku i ne dižući je razvijajte liniju pišući ono čemu vas ruka nosi sve u toj istoj liniji istom linijom u njenom izvijanju razvijanju i kretanju ... ruka olovkom točku iz bjeline iščitava

- u radu sa učenicima na poticanju znatizelje : misao koja iskrasne upisujte u papir vodeći je u spirali od prve prema unutra do zadnje pišite spiralno

- na odjelu psihijatrije, akutno, neuspjeli suicid : šetali smo dužinom hodnika jedan uz drugoga šuteći ravnomjeran korak u koracima do akcenta u hodu promjene ritma skoka okreta i toga stvorenog u ponavljanju do potpune sigurnosti

- za buđenje motivacije umornom umjetniku: razbijte okno prozora nacrtajte te krhotine jer održalo se staklo smrvljeno i otpalo samo na nekim mjestima odakle ćete krenuti u reparaturu od rupa ili od smrskanoga da li je smrskano rupa ili je rupa otvor .... i redom riječju crtežom do novog okna ne osvrćući se na bivši opus teme i motive bivše nikako vući u sadašnje ono i onako dijelom samo uđe sadašnje učiti da ukazavši se postane bivše priče o stilu su upitne jer čovjek sam je stil svoje promjenljivosti i tu promjenljivost je bilježiti ... zanimljivo je da su mi se do sada za ovaj rad javljali samo likovni umjetnici i glumci ... razmišljam : zašto baš oni i ne mogu domisliti

- za doškoloavanje osoba u socijalnom radu : oko svakog od nas je krug naše energije, našeg svjetla ... a niti su sva svjetla uvijek svijetla niti je svaka energija pozitivna ... gledajte se u oči i približavajte se jedno drugome do onog osjećaja da ste se približili

kružnici intime drugoga ... „ja sam to uradila ali nisam mogla drugoga vidjeti niti osjetiti ... strašno mi je neugodno“ ... kada vas vlastita neugoda porazi osvijestite i zapišite njezinu poetičnost ... pročitavši je približiti ćete se drugima ...

- za usavršavanje nastavnika i osoba u obrazovnom sistemu : nastavno osoblje posvuda doživio sam ne samo kao mučeno nego kao izmučeno zahtjevima ... katastrofa kako je to zvanje vrlo često otuđeno od njegovog smisla ... najteže je raditi sa nastavnicima ... ti ljudi su tako zatvoreni svojim maskama da pucaju po šavovima kada se nađu u ovakvom radu (malo sam iznimki doživio) ...Apotekom poezije treba ih prije bilo čega drugoga osokoliti da skinu masku onih koji kao nešto znaju ... ogoliti ... jedna je osoba u jednoj od vježbi koju radim u Virtuvijem raskoraku počela plakati nezaustavljivo ... dogovor koji prije početka rada uvijek imam sa nastavnicima je da nitko ne napušta prostor rada ma što se dogodilo ... nastavnik je od nekih vježbi odustao govoreći : „to je za kolegice“ ili ono što mnogi koriste „predajem prirodne predmete“ ... kao Apotekar poezije najjaču osobnu bol osjećam kada radim sa osobama koje rade u nastavi ...

-za usavršavanje osoba u zdravstvu : bitno je uvijek iznova iscjelitelje i njegovatelje podsjetiti da rade sa osobom u cjelini njezinih raspuklina mada im je fokus u radu na nekoj bolesti ili nemoći; „prilazite pacijentu , pozdravili ste ga, znate koju radnju morate obaviti ... ali sada promijenimo perspektivu i zapišite bez velikog razmišljanja koje vam se misli roje ako čekate i dočekate da pacijent vama priđe, dakle vaš posao je sačekati da vam pacijent priđe i zatraži ovo ili ono ... „ja se uvijek iznenadim kako mnogi pacijenti više znaju o svojoj bolesti i što im je u trenutku potrebno nego ja „ zapisala je jedna medicinska sestra , a onda smo u suodnosu došli do njezine haiku pjesme :

„iznenadim se

potrebi u trenutku

našoj od njega“

I iznenađenja:

„što sam ja to napisala – reče . uuu moja prva pjesma“

ovdje je osoba upotrijebila muški rod radi broja slogova iako reče da se radi o jednoj bolesnici koja je mjesecima vezana za krevet u teškom stanju ;

ili kada osoba kojoj je amputirana noga traži i nađe u radu sa mnom stih kojim onda nanosimo ljekovitu kremu na ranu .

-za zabavu : svaki susret, da bih pojačao pažnju onih kojima se obraćam, zakazujem u nekom rasporedu neparnih minuta npr. 10:15 sati ili 19 :21 sati i sl. i odista u zakazano vrijeme započinjemo sa radom

Moj ritual pozdrava se ustalio igranje uobičajnim pozdravom : vidimo se postaje -vidimo ose čujemo pčele ili auf wiedersehen - wieder auf sehen .. i sl.

Kada umor savlada ni jednu jedinu stvar u komunikaciji sa drugima ne nazivam njezinim imenom i tako uvlačim sugovornika u igru npr. jogurt je u hladnjaku može postati: bijelo u hladu , ili ključ od auta – uč tu tu ... i tako ovisno o trenutku u kojem smo i mojem raspoloženju . Zanimljivo je da na ovaj način nisam nikada doživio otpor niti nerazumijevanje onoga što sam izgovorio.

Ili poziv u Apoteku poezije na engleskom jeziku kao dogovor na pitanje kome je namijenjena, interaktivnom pjesmom ; poziv je to svima na planeti, u virtualni prostor Apoteke poezije, koji se redovito odvija u dva različita vremenska termina , kako bi

moгуćnost ukljućivanja u većernjim satima na različitim paralelama i meridijanima imali svi ma gdje da žive.

The world is verse – the verse I live by

svijet je stih, stih kojeg živism / iħlabathi yivesi – ivesi endiphila ngayo
/ Die Welt ist Vers – der Vers, die ich lebe / Мир это стих – стихом
живѐм/ लोकः छन्दः – यः श्लोकः अहं जीवामि /Світ вірш – вірш я
живу / El mundo es verso – el verso vivo / Il mondo è verso – il
verso che vivo ..... / La mondo estas verso – la verso mi vivas /

For You – The Apothecary of Poetry – Only For You

By Nikola Nikša Eterović/ Walt Whitman / Rita Soyizwapi

“Whoever you are, I fear you are walking the walks of dreams”

In a formless state you float in space and walk on clouds
but when your dreams escape weight takes form and you can’t float

**“I fear these supposed realities are to melt from under your feet
and hands”**

in your wakefulness dreams slip past fingers and realities can break
through
with The Apothecary of Poetry – dreams aren’t lost in every day

**“Even now your features, joys, speech, house, trade, manners,
troubles, follies, costume, crimes, dissipate away from you”**

Like running into fire, burning everything you are, face daily realities
with its dangers
emptying yourself in order to be filled again, relinquish things,
leave, burn and fly once again

“Your true soul and body appear before me”

In exposure, there’s sincerity,
Your honesty, honesty alone

**“They stand forth out of affairs, out of commerce, shops, work,
farms, clothes, the house, buying, selling, eating, drinking,**

suffering, dying”

You give up living in a dump of the unnecessary like dust clinging to you, repressed to be forgotten,
leave behind the unnecessary to arouse curiosity and resolutely go into the unknown.

“Whoever you are, now I place my hand upon you, that you be my poem”

my inspiration comes from you, yours from me, entwined in poetry,
YoursMine MineYours, fates together entwined in a shared fantasy

---

Od osobne je koristi, za uravnoteženost, samospoznaju, poticanje i njegovanje znatiželje, barem u nekim razdobljima svakodnevlja : urediti dan i noć stihom.

Vaša Apoteka poezije u vašem danu.

Prije bilo koje druge radnje ujutro pisati bez prestanka ne obazirući se na pravopis i gramatiku, bez interpunkcija, bez zaustavljanja to što se samo od sebe zapisuje . Ako riječi same ne iskaču ne prekidati već pisati “nemam što pisati” ili “brbrb” ili “ne mogu neću “ ili “ jedan dva tri ..” i vidjeti ćete kako će vas riječi i rečenice same iznenaditi. Iskustvo mi govori – pišite dvadest minuta (ili više), svakog jutra. Nakon toga ne čitajte napisano, stavite datum tih vaših jutarnjih misli i odložite.

Potom pročitati jednu pjesmu i na njoj se sasvim kratko zadržati.

° Ovisno o kome se radi i razlogu dolaska u Apoteku poezije, ponudim ponekad ime(na) pjesnika čiju je poeziju uputno čitati. Ono što je za ovakav pristup nužno, čitati je autora koji piše na materinjem jeziku čitaoca. Svakog dana novu pjesmu ne vraćajući se pročitano.

°Nakon mjesec dana ovakvog čitanja poezije osloboditi vrijeme za prolistati pročitano i onu pjesmu koja se za čitaoca zaljepila, ili one pjesme koje su ostale u sjećanju prepisati. u neku za to pripremljenu bilježnicu. Važan je prijepis rukom, a ne tipkanje strojem.

°Tim rukom prepisanim pjesmama navraćati se uvijek kada vam je to moguće. Barem neke od njih, one za vas posebne, naučiti napamet pa ih naizust s vremena na vrijeme za sebe ili / i za druge izgovoriti.

I krenuti u dan. U taj novi dan, taj dan prvi put u vašem životu, znatizeljno u novo i nepoznato u danu kojeg živite. Ne propustite kreirati neponovljivo.

Kao jednu od posljednjih radnji u danu – pročitati ono ujutro napisano i markirati one riječi misli rečenice koje se za vas pri čitanju zalijepe . U vrhu papira nacrtati i napisati datum , pa markirano prepisati na taj novi papir.

°Čovječuljak su misli koje su kao kralježci što u tom danu odrediše vaše kretanje: svjesno-nesvjesno ili nesvjesno – svjesno .

Ni jedna naša radnja nije samo svjesna . Ni jedna naša radnja nije samo nesvjesna. Sva naša kretanja su ta svjesnost u nesvjesnom.

Sve naše čovječuljka od nas je ta nesvjesnost u svjesnom.

Na samom kraju dana navlažiti toplom vodom veći ručnik i staviti ga na pod. Skinuti se potpuno pa sa ili bez instrumentalne glazbe na tom ručniku gol otplesati neki niz intenzivnih slobodnih pokreta aktivirajući pri tom cijelo tijelo , 3 – 5 minuta.

° Istresti nam je dan kojeg smo proživjeli. Radnja koja poput najpreciznijeg sita prosija doživljeno nesvjesno u svjesnom, svjesno u nesvjesnom.

Tuširati se nakon toga , pa u san.

Vaših 86 400 treptaja u Apoteci poezije - sažetak :

urediti dan i noć stihom/ vaša Apoteka poezije/ pisati bez prestanka/ pročitati jednu pjesmu/ krenuti u dan u nepoznato/ čovječuljak / gol otplesati / tuširati se / u san

07 a H :

Prije svakog djelovanja čovjek bi trebao propitati razloge svojeg djelovanja, pogotovo ako je siguran da je to djelovanje ispravno.

07 b H :

Kod mene je prisutna blokada. Što je to što nas blokira? Ili što je to što mi blokiramo? Možemo li biti blokirani po pitanju razmišljanja? Misli bi se trebale uvijek vrtiti, zar ne? Što su to isprani mozgovi? Kako se mozgovi ispiru? Što možemo napraviti za sebe?

Od osobne je koristi biti zahvalan i prisutan, sada i ovdje. Svaki dan nam je jedinstvena prilika, samo jednom ćemo proživjeti taj dan. Taj dan neće se ponoviti. Nema povratka, ne pomlađujemo se, svakoga dana sve smo stariji.

Propuštam li napraviti nešto ili radim sve što je u mojoj moći trenutno? Jesam li ispunila neka imaginarna očekivanja ili sam podbacila?

Svidjelo mi se ovo: "Ni jedna naša radnja nije samo svjesna. Ni jedna naša radnja nije samo nesvjesna. Sva naša kretanja su ta svjesnost u nesvjesnom." Istresti nam je dan kojeg smo proživjeli.

07 c H :

*Živim u kruzima koji se šire i sužavaju,
turbulentno i bez ritma*

*Mladost mi je dala otvorene vidike
Starost ih zatvara*

*Nepovjerenje me naučilo oprezu
I zatvorilo brojna vrata*

*Koja su mogla biti lijepo putovanje
neprocjenjiva iskustva*

*Zašto je odraslost poput svijeće na vjetru,
kako to da toliko vjetar puše?*

*Borim se da mi se znatiželja ne ugasi,
uvijek govorim da ću zauvijek biti dijete.*

Kako slomiti brige?

07 d H :

*Takozvano slobodno pisanje gdje osoba piše neko određeno vrijeme
bez razmišljanja, instinktivno, se često prakticira pri pisanju poezije.
Slobodno pisanje oslobađa osobu da izgovori ono što je možda
negdje pri površini misli ali nije još isplutalo*

07 e H :

Dlaka u jajetu

*Kada bijelim papirom brišem smeđi izmet, nije li to normalizacija
rasizma?*

Kada koristim papir umjesto bidea, nije li to islamofobija?

Kada dijete kupuje tange, nije li to emancipacija?

*Kada privilegirana akademska djelatnica govori u ime radničke
klase, nije li to društvena pravda?*

*Kada mi cura upiše filozofski jer joj elektrotehnika nije sexy, nije li
ona žrtva patrijarhata?*

Kada nisam lijevo, nisam li nužno desno?

*Eto ja sam samo jedan mali čovječuljak,
i mrsim dlake u jajetu!*

07 f H :

*u mladosti čitamo otvorena srca, golog srca
gutamo stihove, plešemo na kiši
kasnije, postajemo odrasli i važni
stihove analiziramo — jer nas uče da je to važno
stihove dočekujemo mozgom
a srce zaključamo u kutiju
poslije se čudimo da nam je loše
da nas srce boli
sve umire zatvoreno u kutijama
otvorite kutiju
prihvatite svoju ranjivost
i rastite*

07 g H :

*Živjeti poeziju svjesno, nesvjesno, podsvjesno, razmišljajući ili ne
razmišljajući, znači liječiti se.
U svakom danu pronaći vremena za isključiti se iz svakodnevice i
posvetiti se stihu, svaki stih znači jedan flaster za svaku ranu i
povredu ružnog dijela svijeta.*

07 h H :

*naribala Ljubljana opus konja prelaskom na ljetnom računanje
vremena, uprtila sam glavu sintetičkim brigama i lošim mislima,
kraljevstvo kamena nije uvijek baština kulturna.
Poezija Danijela Dragojevića: Između malo, malo pa ništa, a što je
tako mnogo, tako mnogo, dovoljno za radovanje.
Ples golog tijela je vodene strukture, lagan i besraman, doziva ostatak
dana koji se sakrio pod pazuhom, nema lošeg pokreta*

07 i H :

*željeti, moći, oplahnuti se, pokriti po glavi i sanjati odrazgovaranu
pjesmu. Pronaći ju budan pod tušem. Ispjevati budan u uličnoj buci-*

07 x H :

Jednom kad zakoračiš u kolotečinu užurbanosti današnjice kao da gubiš doticaj sa svojim bitkom, s onim što zapravo jesi. Pokušavaš pronaći mir u svemu – svemu, osim u sebi.

Mir je u meni (tebi), a ti (ja) van sebe.

Ovaj kralježak doživljavam kao poziv/izazov za povratak sebi. Čitam: „uzmi vrijeme za sebe“, „pobrini se za svoj mir“. Posvetiti vrijeme sebi. Unatoč žurbi i obavezama – uzeti vrijeme za sebe.

Sama pomisao na napisano budi osjećaj mira.

Osloboditi se okova koje si namećemo.

Stati.

Dopustiti kreativnost djetetu u sebi.

Prihvatiti izazov.

Zaigrati.

07 B.S. sa njemačkog :

Jutarnje spoznaje:

Ako je Sebstvo još prisutno u vremenu, tada postoji TI i TVOJE.

Kada se JA nalazi u budućnosti i prošlosti, govori o MENI i MOJEM.

ooo

Oblikovanje. Čini se da je to osnovna potreba. Jedna za koju često ne vjerujemo da je zaslužujemo.

ooo

Kao naše prirodne ljekarne svakog dana.

Za vrijeme pandemije COVID-19, na mnogim rubovima berlinskih ulica iznenada su počele rasti mnoge biljke trputca. Ljubitelju i korisniku ove biljke, to naravno odmah upada u oči. Trputac ima protuupalna svojstva i djeluje protiv upala dišnih puteva. Već godinama testiran u našoj obitelji - jer obilno raste u našem vrtu - prati nas kao sirup za kašalj i tinktura čak i kroz zimske ili sušne periode.

Što ako priroda bezuvjetno voli čovjeka, prihvaća ga kao člana obitelji unatoč njegovom oholom stavu i neprestano se trudi liječiti ga, čak i u gradu? A on to jednostavno ne primjećuje.

Ako bismo svaku večer zapisivali jednu biljku i jedno živo biće koje smo sreli tijekom dana u kalendaru, ne samo da bi se proširilo naše opažanje i sposobnost pamćenja, već i naša svijest o svijetu s kojim smo više povezani nego što se usuđujemo vjerovati.

Nije isključeno da bismo jednog dana željeli posvetiti haiku svakoj od ovih biljaka i životinja.

ooo

Na početku sam bila previše znatiželjna da ne bih odmah pročitala. Budući da sam kroz svakodnevnu praksu saznala da se intuitivni tok riječi ne pojavljuje uvijek s istom snagom kao prvi put, sada sam dovoljno smirena da napisano jednostavno ostavim po strani. Ta smirenost stvara povjerenje da će se bitno pokazati na pravi način i u pravom trenutku. Za takvu priliku potrebna je samo redovita praksa. Kao ukroćivanje lisice u "Malom princu".

Slično svakodnevnoj praksi sviranja violine: neki dani izgledaju kao mučenje, prolaženje kroz tehničke izazove kako biste uopće stigli do glazbenog rada. Vođeni predodžbom zvuka, približavamo joj se gotovo neprimjetno. I jednog dana, iznenada, svi tehnički problemi nestanu. Sve je svirivo. Čak i djela koja nisu bila na planu vježbanja.

"Nedjelja na violini"! Često mu slijedi sivi "ponedjeljak" zbog kojeg se ne smijemo obeshrabriti. Jer nakon toga se "nedjelja" sve češće vraća. Jednog dana dovoljna je mentalna usmjerenost i tijelo se odmah prilagodi savladavanju tehničkih prepreka. Tako je i s vježbama opuštanja i disanja. S odgovarajućom redovitom praksom, tijelo zahtijeva samo misao da bi odmah izvršilo zadatak. Saznavši to, zanimljivo mi je vidjeti što će mi svakodnevne jutarnje stranice otvoriti.

ooo

To sigurno pomaže u svakodnevnom usmjeravanju i svjesnijem odabiru riječi. Predivno iskustvo je kada se neko vrijeme riječi i izrazi Thomasa Manna polako uvlače u moj svakodnevni govor i snove!

ooo

Recitiranje pjesničkih tekstova je duboko senzualno, pogotovo kada izražava trenutačno raspoloženje. Također je uzbudljivo kada se osjećaj predstavlja u potpuno novom ruhu. Možda na način na koji biste se sami voljeli izraziti, ali to još niste uspjeli. Još uvijek...

ooo

Kako je uopće moguće svjesno koristiti riječi znajući da svaka riječ može izazvati suprotne asocijacije u razmišljanju drugih? Čini mi se delikatnim izgovoriti određene riječi.

Ljudi su voljeni, mrženi, obožavani, prezirani zbog riječi... Jedna jedina riječ može prosvijetliti čovjeka, ali ga također može dovesti do očaja. Riječi mogu toliko utjecati na ljude da pomoću njih jedna grupa ljudi ili cijeli narod može biti ponižen.

Psihoanalitičar i terapeut Arno Gruen opisuje u svojoj knjizi "Otuđen od života" današnje razmjere dominacije lijeve hemisfere i s tim povezano sužavanje jezika na jasne i precizne "Dingsätze - rečenice stvari". To sužavanje, koje se razvija tijekom djetinjstva i odgoja, otupljuje percepciju i sužava svijest. Zaboravljamo li izražavati svoje osjećaje prije nego što ih možemo riječima izreći? I postoje li uopće prikladne riječi?

Ako želimo živjeti i oblikovati odnose dublje od samo površinskog, čini se da moramo pronaći novi jezik ili način izražavanja i tako dovoljno povezati sinapse desne hemisfere kako bismo iz "rečenice stvari" mogli oblikovati "rečenice događaja" i međusobno se razumijevati na složeniji način.

Apoteka poezije može poslužiti kao kreativna vježba za to.

ooo

Ovaj čin bio bi još ljepši između drveća na mekanoj mahovini, na šumskoj stazi okruženoj korijenjem ili na pjeskovitoj obali jezera ili mora. Možda je dovoljna samo predodžba toga.

ooo

*"Nakon toga, tuširanje i odlazak na spavanje."
I prije spavanja izražavanje namjere za sljedeći dan. Iz toga proizlazeći snovi pružaju odgovarajuću podršku.*

07 R. K. sa njemačkog :

*Dan pregledavam u retrospektivi,
gledam ga kao san koji zapišem nakon buđenja.
I ono što se odražava:
„Teško je odustati od perfekcionizma.“
Osjećaj nakon posljednjeg plesa
zapamtim kao osjećaj nakon buđenja.*

*Udahnuto i izdahnuto,
a ipak tako nezadovoljan.*

Trenuci - stihovi:

„Nema rešetke, ti ptico. Ja sam svoj kavez.“

Jutarnje misli impuls je koji sam prihvatio od Julie Cameron . učiteljice, autorice sjajne knjige „The Artist´s Way! . Ta osoba se na mnogim područjima iskušala i na različite načine se izražava. Znatiželjna sama je postala Znatiželja, ostvarivši se u (na)rodu kojem i sam pripadam - Znatiželjan.

To je narod onih koji nisu granicama udomljeni. Granicama traumatizirani. Srećom.

Ono što me iz njezine biografije posebno zaintrigiralo jeste da se između ostalog bavila uzgajanjem golubova. ... Golubova Znatiželje, dodao bih. ...

„Osjećaj goluba“ iskustveni je dnevnik mog radnog življenja sa autistima, filozofija autizma – autizam filozofije.

Jutarnjim mislima ukinuo sam : temu , interpunkcije, pravopis i pokrenuo ruku što, između prstiju držeći olovku, kretanje točke čini vidljivim. Nit neke naše struje u kretanju oblikujući riječi... niz riječi ...iznenađenja ...

Kada smo iz tog zapisa izvukli čovječuljka sljedeći nam je korak , dan – dva nakon što je ruka pisala , u tom zbiru pronaći ono što je posebno, one bitne sastojke za „cjepivo“ , formirati iglu ...sastojke zapisane u igli prepisati na novi papir , pa onda čitajući ih doći do mješavine ... u mješavini pronaći četiri stiha i doraditi ih te ostaviti nekoliko dana da miruju . Kada im se ponovno vratimo, iz jednog stiha izvući naslov , a druga tri provjeriti, možda promijeniti im redosljed i iz njih zapisati haiku , tri stiha 5-7-5 naše samospoznaje o tom danu u kojem smo jutarnje misli pisali

Iz tako iz dana u dan naša osobna haiku kolajna , osviješten niz osobne kreacije života.

Sažetak: čovječuljak/ igla / mješavina / četiri stiha / iz jednog stiha izvući naslov /zapisati haiku , tri stiha 5-7-5 naše samospoznaje / haiku kolajna

06 a H :

Sloboda kao pojam filozofske discipline predstavlja neprestanu raspravu i diskusiju različitih vremena. Ono što se prvobitno na slobodu odnosi jest to da ide pod ruku sa odgovornošću, odnosno što više slobode, to više odgovornosti, a što fantazisti demokracije često patetično hiperboliziraju na razinu nužnosti. Ako nešto smatrate nužnim ukidate svaku mogućnost kritične rasprave. Tamo gdje caruje nužnost, nema tolerancije, a gdje nema tolerancije nema ni uključivosti, a gdje nema uključivosti tamo je čovjek samo bestijalizirano biće sa mnogim licima od kojih gotovo ni jedno nije sposobno djelovati prema nekom moralnom aspektu.

06 b H :

Moj haiku napisan 27. 2.

*NE ŽELIM RAZMIŠLJATI
Što napraviti
Da drugi mene vide
Ne znam gdje idem.*

Moja haiku 28.2.

*BEZ PLANA
Usporena sam
Sve je nekako teško
Umorna sam ja*

06 c H :

Vječnost

*Kada sve pjesme
Postanu napisane
Tad je gotovo.*

06 d H :

Haiku golubova bi bila zanimljiva vježba pisanja, proučavanje goluba koji su svojim ponašanjem i pogledom toliko različiti i izražajni. Što bi golub imao za reći, koji bi bili njegovi stihovi?

06 e H :

*Zeko je skočio
depresija me spušta
sam u hai i ku*

06 f H :

*Kuća mora imati vrata na sredini, dva prozora i krov
a onda se rodi Stovoda
I kuća oživi
kuća dobije ruke, noge, vijugavo tijelo, stablo u pupku
ali još uvijek moraš ukalupljenim ljudima objašnjavati kreaciju
iako je upravo Hundertwasserova kuća «slavna»
a njihovu ne gleda nitko*

06 g H :

*Pri dijeljenju svoje misli i reakcije na ove pročitane misli vodim se često principom struje trenutne svijesti, lišene, neću reći svih, ali mnogih profesionalnih deformalnosti pridavanja pažnje gramatici, pravopisu i sl., a samim time i obogaćene iskrenošću same reakcije, baš kao jutarnja misao iz priče.
Mogao bih jednom reagirati u haiku formi, tko zna.*

06 h H :

*plavac mali putuje kroz vrijeme
uskršnja regata kroz tišinu
rupe su bile prije travanjske kiše*

06 i H :

Moj dan ne završava pranjem zubi i ulaskom u krevet. Pod "krpama" započinje meta stvarnost koje sam ponekad svjestan a ponekad i ne. Tko se sjeća neizgovorenih pjesama prekrivenih tamom noći?! Moj dan završava jutarnjim buđenjem i izlaskom iz kreveta dok slušam glazbu s radio prijemnika koju mi je ponudio nepoznati glazbeni urednik. Pod tušem izložen salvi vodenih kapi započinje mi još jedan obični tuzemni dan svjesnosti unutar gužve neprepoznatih pjesnika i samo njima znanih pjesama.

06 x H :

Žustro kretanje nezaustavljivog vrtloga mojih misli dopušta onim najbržim (nesvjesnim) da budu osviještene.

Daje im priliku da u obliku riječi napuste vrtlog i tako ga smire.

Jednom pretvorene u oblik riječi, misli dobivaju strukturu - dobivaju smisao.

06 B.S. sa njemačkog :

Pročitala sam knjigu "Put umjetnika" dok su se djeca postupno osamostaljivala i kad sam možda izgubila svoju osobnu svrhu, a istovremeno upala u neku vrstu rutine i nisam znala kako se kreativno izraziti bez da upadnem u patnju. Do tada sam vjerovala da je kreativan izraz i strast nužno povezana s "patnjom", kao da svaka stvaralačka djelatnost zahtijeva žrtvu koja skraćuje život ili na

neki drugi način ograničava. No, sada nisam imala čak ni to. Osjećala sam se izgubljeno.

Zato sam nabavila veliki radni dnevnik i koristila Cameronovu knjigu kao svoj egzistencijalni udžbenik. Svaki tjedan bio je dokumentiran u mom dnevniku, a citate iz knjige bih usvojila kao moto za nadolazeće zadatke. Sjećam se da je sve to na početku djelovalo poput nekog oblika odgoja: na primjer, nisam pila crno vino dok pišem ili komponiram, svaki tjedan sam rezervirala sat vremena za svoj hobi i dosljedno se držala tog vremena, svakodnevno sam zapisivala jutarnje misli, razmišljala o svojim interesima i željama... Sve više sam uživala u vremenu i ozbiljnosti koje sam si neočekivano poklonila. Svako jutro sam se trudila pisati (što dugo nisam održavala, jer sam to smatrala samo dnevnikom i nije mi se činilo toliko korisnim), petkom popodne sam imala svoj termin za fotografiranje mjesta ili dojmova u Friedrichshainu - taj sam termin posebno s nestrpljenjem iščekivala i nakon toga sam si uzimala vremena za odabir i dokumentaciju za svoj radni dnevnik. Posvetila sam se inspirirajućoj literaturi koju je autorica predstavila. Njena knjiga me vratila na pravi put.

ooo

Kada čujem riječ „golub“, odmah mi na pamet padne svijet gluhonijemih. Fascinirana znakovnim jezikom, upisala sam tečaj istoga na pučkom sveučilištu. I kratko nakon toga, kako život obično zna srediti stvari, srela sam mladu ženu tijekom šetnje svojih pasa u kvartu, koja je također bila u pratnji dva psa. Kada sam započela razgovor s njom, brzo je postalo jasno da je gluhonijema. Vježbala sam svoje prve „riječi“ s njom i primijetila da je mnogo veći izazov komunicirati s profesionalcem u znakovnom jeziku. Danas smo i dalje prijateljice. Iako sam većinu tih znakova zaboravila, dobro se razumijemo. Ne samo zato što je istovremeno stručnjak za čitanje s usana, već zato što sam proširila svoje osjećaje za „slušanje“. Ovu

aktivnu ekspanziju osjetila koristim sve više u glazbenoj terapiji, ali i u svakodnevnom životu.

ooo

Tek početkom ove godine počela sam se ozbiljno baviti „kreativnim pisanjem“. Tada to nisam shvaćala, jer tada još nisam imala iskustva s meditacijom i reikijem, jer to djeluje vrlo slično: uz dobru koncentraciju osjećam se kao „posuda“ za protok energije, koju osjećam i fizički jer potiče lučenje endorfina, serotonina i drugih hormona koji potiču dobrobit i samoliječenje.

Moj prvi intuitivni pokušaj pisanja rezultirao je mješavinom engleskog i njemačkog jezika, iako inače rijetko govorim engleski i nisam ga dobro poznavala. Također, tema se bavila politikom, koju obično izbjegavam jer se ne razumijem dovoljno. U napisanom su se pojavili pojmovi koje nikada prije nisam koristila. Sve me to iznenadilo i dovelo do pitanja: Što progovara iz nas? - Ne samo u takvim trenucima, već uvijek?

Čak i danas sam iznenađena. Potaknuta starim zadatkom da svako jutro pišem, ovaj put su moje sumnje bile nedostatne da me spriječe da pustim riječi da teku intuitivno. Riječi i izrazi koje nisam kontrolirala, čak niti razumjela u tom trenutku, zvuče kao da potječu iz 19. stoljeća. Iako sam ih blagonaklono pročitala, čak imaju neočekivani smisao. Koje potencijale nosimo u sebi?

ooo

Ideja da svaki dan kreativno dokumentiram haiku vrlo mi se sviđa, iako je još nisam prakticirala. Samo razmišljanje o tome čini mi se da trenutno transformira i integrira trenutke, posebno one teže.

Sličan učinak na mene je imala „The Work“ Byrona Katie, za poticanje refleksije, prepoznavanje osnovnih pretpostavki i promjenu perspektive. Ova praksa se slično koristi i u psihoterapiji kao „sokratski dijalog“.

Haiku kao esencija unutarnjeg dijaloga koji vodimo na umjetnički način, bez da padnemo pod mentalne uvjete. Bol može biti ublažena vlastitom ljubaznom brigom, namjera se može svakodnevno ponovno usmjeravati. Dobri uvjeti za postizanje svijesti i oblikovanje vlastite stvarnosti.

06 R.K. sa njemačkog :

*Dan pregledavam u retrospektivi,
gledam ga kao san koji zapišem nakon buđenja.*

I ono što se odražava:

„Teško je odustati od perfekcionizma.“

*Osjećaj nakon posljednjeg plesa
zapamtim kao osjećaj nakon buđenja.*

*Udahnuto i izdahnuto,
a ipak tako nezadovoljan.*

Trenuci - stihovi:

„Nema rešetke, ti ptico. Ja sam svoj kavez.“

05.

Ples prije spavanja, bez odjeće, na vlažnom ručniku.

O spavanju , ćuti ćete u Apoteci poezije : to je najproduktivniji dio naših svakodnevnih 86 400 treptaja.

U snu je ona točka iz koje kreiramo životnu spiralu – svakodnevno.

San je početak spirale života.

Budno stanje nikako nije stanje svjesnosti . Budno stanje je stanje djelovanja.

Kada prosijamo, plesom na vlažnom, prošlo , sasvim oslobođeni približavamo se najbitnijem – snu .

Zašto : vlažan ručnik?

Naša egzistencija započela je negdje sa prvim formiranjem neurona mozga , oko desetog prednatalnog tjedna – to je trenutak kada počinjemo otjecati.

Prvo što smo osmislili je : otjecati . Glagol .

Otjecati - ima bitnu ulogu za filozofiju i za koncept realizacije Apoteke poezije .

Mi smo poput rijeke , čije je prirodno stanje (pr)otjecati. Kada joj se ispriječi kamen – brdo, ustrajno traži i nađe prolaz da bi dalje tekla .

Zaluta i u plamteće podneblje gdje (za)kuha , isparava, muči se ... dok ustrajno ne dotekne iznova do svog željenog toka.

Kada se zaledi, uvuče se pod taj led , sama led i traži ustrajno pomoć sunca da je odledi da bi dalje mogla teći.

Kada isparava ušuška se u mekoću oblaka i kiši , komponirajući od od osnovne melodije tkanja do grmljavine.

Od ta-ta -ta ... do -

Bababadalgharaghtakamminarronnkonnbronntonneronntuonnth unntrovarrhounawnskawntoohoohoordenenthurn

Uvijek ustrajnošću čovjek - rijeka nađe svoj put otjecanja.

Kako prihvatiti da ničega nema što se ne mijenja i što se može zadržati ?

Apoteka poezije – ohrabruje : prihvatiti (pr)otjecanje i u njemu djelovati.

05 a H :

U budnom stanju većinski prevladava svjesnost, naime samo djelovanje u budnom stanju ne mora biti u domeni svjesnosti.

Očekivano je da će rijeka tražiti pomoć sunca i njene zrake kako bi ju odledile čime bi mogla nastaviti svoj put. Neočekivano je ali i plemenito da rijeka bez pomoći sunca nađe rješenje daljnjeg protoka gdje ona sudjeluje samostalno pri tome neovisno o ishodu. Rijeka tada gradi svoju snagu i iskustvo za buduće negodovštine.

05 b H :

Što znači kada kažu “sanjati budan”, “živjeti kao u snu”, “živi svoj san” ?

Kada smo dakle budni mi živimo nesvjesno, odnosno možda polusvjesno, to znači da živimo s pola pluća?

Ples gledam kao oslobađanje od napetosti, stresa, svega lošeg, kao dobru fizičku aktivnost i trening, kao umjetničko izražavanje, meditaciju, bijeg od svakodnevice, druženje uz grupu ljudi koja plese isti ples (društveni plesovi), kao zabavu, kao igru i kao kulturu.

Osjećam se poput vode koja je veselo žuborila potočićem i došla do kraja puta, ulila se u jedno malo jezero i od tu više ne može dalje. Stoji na mjestu i stagnira.

Kako prihvatiti da se sve promijenilo?

05 c H :

*Obruč oko vrata, lanci na rukama
Stežu egzistenciju.*

*Kako to da danas postoji toliko zatvora,
više nego onih pravih.*

*Nekada sami od sebe napravimo zatvorenike
Jer kad smo ugroženi, pogled se sužava*

*Krivnju je teško priznati,
ali kriv sam za isključivanje vlastitih horizonta
Za sve svojevrijem propuštene prilike
Za sažaljevanje
Za bolovanje
Za tugu
Za ljubomoru
Za prekid prijateljstva
I za puno drugih stvari
Na koje netreba trošiti ovaj kratki život*

*Bez obzira na sve,
Duboki udah, idemo dalje
Jedna po jedna nemoguća stvar*

Prema tamo gdje želim biti.

05 d H :

Zašto se ograničiti samo snom? Zašto se ograničiti spavanjem kako bi se doživjelo to protjecanje? Zašto ne bismo sanjarili? Zašto se ne bismo i preko dana i budni, prepustili tom slobodnom toku misli?

05 e H :

*Slušati travu kako raste;
polaziti i prolaziti;
iz pupka.*

05 f H :

*Nevinost sam izgubila u snu.
Kako je tijelo znalo sve što nije moglo znati?
Letjela sam u snu.
Kako se tijelo moglo osloboditi stiska gravitacije?
U snu bila sam riba.
Kako je tijelo moglo disati vodu?
Svoje mrtve susrećem u snu.
Što duže živim — to više sanjam.*

05 g H:

Kao rijeke tekućice ne moramo prihvatiti da nema ničeg što se ne mijenja i ne može zadržati, čak i da ima.

Na koncu, mi svojom promjenjivošću ne bi to znali ni prepoznati jer i da je nešto ostalo zauvijek isto, mi to već promjenom u sebi percipiramo kao također promijenjeno.

Time dolazimo i do odgovora. Promjenjivost je nepromjenjiva i uvijek se zadržava.

05 h H :

Istekla, otekla, utekla usna iz koje pršte saveznici pridjeva, onih lakših od perja, onih koji su nas naučili crtati na vodi. Namazat ćemo usne nevenom masti iz strasti

05 i H :

Čovjek je izvorno biće kretanja. Doći od točke A do točke B je determinirana namjera i u ovom slučaju ona je bitno stvar fizisa, materijalna i kao takva mjerljiva. San, polusvijest, svijest kroz djelovanje samo su alatke determiniranog, esencijalnog djelovanja. Esencija je u fizicu a ne obrnuto. Neuronski putevi su umjetnici unutar nas dok je ono srce koje poput skszaljki sata samo radnik koji nam daje da budemo. Naravno putujemo i poezijom, jer čovjek nije ništa drugo nego li bijeli papir neispisane pjesme, neispisanih pjesama.

05 x H:

Zar ne bi bilo dosadno kad bi uvijek sve bilo isto, kad se ništa ne bi mijenjalo?

Zapravo bez promjena nema ni napretka, nema rasta. Promjene ponekad i jesu teške, ali mislim da jedino one nekako podsjećaju da si ipak živ.

Tečeš – živiš. Staneš – umireš.

Sve se mijenja, svijet ne staje, a rijeka nastavlja teći - jedino možeš odabrati hoćeš li prihvatiti tok svoje rijeke i prepustiti se avanturama koje te čekaju ili ćeš grčevito pružati otpor, gušiti se i propustiti svaku priliku da ti bude imalo zanimljivo na ovom zemaljskom putu. Rijeka je ista, samo mi imamo izbor odlučiti na koji način ćemo „(pr)otjecati“.

05 B.S. sa njemačkog :

Biti oči oluje. Biti svjestan. Promatrati oluju - rijeku. Shvaćamo da smo mi sami ono što ostaje.

05 R.K. sa njemačkog :

*Rijeka života nosi me (teče),
zaustavlja se,
nastavlja teći
Rješenja kroz stalni poticaj kroz rijeku
Bez promjene to ne bi bio život
Život teče dalje*

*Djelovanje je povezano s odlukom
I odluke proizlaze iz stanja svijesti,
iz sna.*

*Plesati prije spavanja, bez odjeće, na vlažnom ručniku
O čemu sanjamo prije nego što dođemo na svijet?*

04.

Glas - ... - glazba - ...- isprepletenost - ...- slovo - riječ - isprepletenost - ...- ritam – točka – linija - krivulja - ...- zapis ...

Apoteka poezije u svemu otkriva i kreira stih.

Stih ujedinjuje doživljaje svih osjetila i sobom ih imenuje – misao je koju ponavljam gotovo u svim mojim tekstovima o Apoteci poezije.

U Apoteci poezije potiče se prepoznati vlastiti stih u poeziji od drugih napisanoj .

Ustraje se tu i u kreaciji svog vlastitog stiha.

„Poezija i "jezik vlastitosti" bliži su glazbi nego zdravo razumskom poimanju ljudskog jezika.“ čitam i u osvrtu na misao 21. , napisao eH .

Doživljaj i iz doživljaja prije svega kretanje . Doživljaj nastaje iz kretanja .

Doživljaj se u kretanju nastavlja.

Neki doživljaji snažniji su nego li snaga da se njima nosimo. Trauma.

U traumi je zgromljeno kretanje .

Zgromljeno treba razmrviti. U zgromljenom je razmrvljeno.

Tehnike Apoteke poezije pokazuju u tim nastojanjima posebnu efikasnost.

Ipak je ishodište svake riječ – glas. Glas kada ga se zapiše, dobiva formu slova.

Slovo je ljepljivo uz neki niz slova. Niz slova oformi se u riječ . Riječi priželjkuju cjelinu misli – rečenicu.

Odista, sve je to kretanje iz rezonantne kutije tijela do djela zapisanog i od sebe „otkinutog“.

Na neki način, od nas otpuštamo naše otkinuto djelo.

Oslobađamo prostor nepoznatom novom.

Kreiramo i otpustimo u svijet.

Nije li to vječno kretanje u kojem se nalazimo i kojeg uvijek svojim djelom obnavljamo.

U Apoteci poezije sve te procese potičemo, osvještavamo i njegujemo glasnim izgovaranjem kreiranog.

Glasno dovesti do jasnog ; do oslobođene rezonance izgovorenog ;

„Rezonancija (kasnolat. resonantia: odjek, odzvuk) je titranje fizikalnoga sustava pobuđenog nekom vanjskom periodičnom silom kojoj se frekvencija podudara sa svojstvenom (vlastitom, karakterističnom) frekvencijom sustava.“ prenosim iz Wikipedije

Glasno prihvatiti urađeno.

U Apoteci poezije – naš Glas, naša Glasnost.

U Apoteci poezije – rezonanca naše cjeline (raspuklina).

04 a H :

Čovjek. Kakvo je to biće? Čime smo kao bića prostora i vremena determinirani? Jesmo li svjesni ograničenosti? Jesu li nam osjetila kao veličanstven dar ustvari neprijatelji? Osjetila nam subjektivno otkrivaju dijalektiku kaosa i kozmosa, odnosno uz svaki milozvučni ton najdražeg nam instrumenta stoji paničan krik, kao što uz svaki zalazak sunca stoji potresom urušena kuća. No, zašto upravo ta dijalektika nije jedino prokletstvo danog nam dara, nego imamo očite situacije gdje navedeni kaos za nekoga predstavlja kozmos i obrnuto, odnosno zašto je za nekoga dobro upravo ono što je loše? Po čemu sudimo dobro i zlo? Zašto su nam te apstrakcije dane na vlastiti sud umjesto da su univerzalno zadani? Čovjek se tako nađe u borbi gdje apsolutnog rješenja nema, apsolut je apstrakcija kako bi čovjek utvrdio smisao jer voditi se Heraklitovom tezom Πάντα ἔξει znači utvrditi nedokučenost kauzaliteta koji nema ni početka ni kraja. Čovjek je u ovoj svemirskoj izgubljenosti potpuno sam (kako je to lijepo sročio Krleža), i u toj samoći mora pokušati izabirati, a ne trpiti, jer već kad mora istrpiti život, neka u toj pasivnosti i determiniranosti bude kadar birati za sebe ono što će tu determiniranost učiniti izdržljivom.

04 b H :

Trauma (ozljeda/rana).Neki doživljaji snažniji su nego li naša snaga da se njima nosimo. Neke ozljede ne mogu se tako lako sanirati. Nosi li nas snaga ili mi nosimo nju?

U Apoteci poeziji otkinemo dio sebe kao u odnosu sa drugima (prijateljima, partnerima, djecom...). Mi dajemo dio sebe u taj odnos odnosno u trenutku djelovanja dajemo cijelog sebe. Dio sebe dati drugom, nije lako. Kroz život prođe mnogo ljudi, ali samo nekoliko ostaje u našem životu duži period ili čak cijeli život. Znači li to da sa svakim završenim odnosom i jedan dio sebe koji smo dali, gubimo? Otvoriti se nekome, biti 100 % iskren i onda sutra tu osobu više niti ne vidimo.

Gubimo ili dobivamo? Oslobađamo prostor za nešto novo. Punimo se mudrošću jer sa svakim odnosom učimo nešto o sebi.

Otpustiti, s time se borimo svi. Kako otpustiti, zaboraviti, oprostiti... drugima, ali i sebi.

Prihvatiti urađeno. Prihvatiti sebe.

04 c H :

AAAAAAAAAAAAAAAAAAAA

Vrijeme je relativno

Zamišljam da je subota

I da ne kasnim sa slanjem AP-a

Dan je dulji sada, ali ja spavam kraće

Puno obaveza - raspad sistema

Kako se ne osjećati prazno

Bez adrenalina.

04 d H :

Slova i riječi priželjkuju cjelinu misli. Ova tvrdnja doziva ideju cjeline, potpunosti, no slovo i riječi također pripomažu rasparavanju misli, što također otvara prostor takozvanoj rezonanci misli i izgovorenih riječi.

04 e H :

U početku bijaše glas, a ne riječ.

Imam osjećaj da rečenica nadilazi kognitivne kapacitete suvremenog čovjeka, svi uporno tražimo tu dlaku u jajetu.

I onda oko te dlake proseremo čitav svemir.

04 f H :

meandar misli

*poezija nerječja
otišao je moj pas
poezija je bila naša ljubav
bez riječi
pogled, dodir i ponešto lajanja
lajanje!
i lajanje je poezija!
nemojmo se bojati lajati
ako je lajanje dobro za pse
dobro je i za nas*

04 g H :

*Budan čujem glas, isprepleten mislima, doživljajima,
rezonira mojim tijelom poput slobodne frekvencije nepoznatog
sustava
Glas je moj, vlastit, neokaljan, prihvaćen,
pušten u svijet, u vječno kretanje, otkinut od sebe sama*

Odlučih reagirati spontanom poemom na pročitano.

04 h H :

*Šetala pjesma uz suhozid, netko je pustio samu da skita , da skida
vlagu s kamena.
Nije to moglo biti kao pupanje mladog luka, odvažno i lako.
Pjesmu otpjevao berač šparoga, ni ne znajući joj tekst.
Samo je pjevaooooo.
Odvažno i lako.*

04 i H :

*Čovjek je biće kretanja i u tom determinizmu određeni smo
putovanjem od točke A do točke B. U tom putovanju je sadržana
naša bit. Smisao našeg postojanja. Na prvu putovanje, prevaljivanje
puta je uvjetovano nogama. Noge potencijalnu energiju pretvaraju u*

kinetičku energiju i na taj način zorno dopiremo do drugih. To je ono bazično putovanje, ali neshvaćeni putujemo i nevidljivi. Putujemo duhom, mišlju, slovima porazmjještenim u riječi, a riječima pretočenim u rečenice stihove. Tako postajemo nepokretni pokretači. Putujemo glasom, pogledom. Naprosto stalno smo spakirani, pa i kada usidreni stojimo mi se krećemo....

04 x H :

Povijest se ponavlja - „Prepoznati vlastiti stih u poeziji od drugih napisanoj“ – daje ohrabrenje da nismo sami u onome što proživljavamo, da su i prije nas postojali ljudi (i da još uvijek postoje) čije su misli i osjećaji bar približno bili (jesu) jednaki našima. Ljekovito je pronaći tuđi strukturirani i sažeti stih (koji još uvijek nismo u mogućnosti sami reproducirati), ali koji predstavlja savršeni odraz našeg unutarnjeg stanja. Ponekad je i samo čitanje poezije ljekovito, bar dok nismo spremni za vlastitu kreaciju.

Sviđa mi se jedinstvenost i individualnost koju Apoteka poezije promiče, a u isto vrijeme i univerzalnost i činjenicu da nismo sami. Ne postoji ispravan ili pogrešan stih – postoji samo moj stih. Kretanje svakog pojedinca je jedinstveno, kao i njihove traume te u konačnici njihov glas, slova, stihovi. Jedinstveni, a u isto vrijeme kao da dijele nešto zajedničko sa svim ljudima koji u stihu pokušavaju pronaći smisao, sebe.

04 B.S. sa njemačkog :

*Pokretno se penje kromatskim stepenicama.
Zatim skače u trozvuke i četverozvuke.
Kao čarobno privučena visinom,
Njezin krik se bježeći oslobađa prema nebu –
Da bi jecajući
pala na dno tona.*

04 R. K. sa njemačkog :

Riznica repertoara pokreta

Sve kao naučeni stihovi u kojima se prepoznaješ kroz Drugog

Pod šifrom uvijek pleše druga osoba u sredini

Ona priča nešto o sebi i svojim iskustvima, iznosi iz repertoara pokreta

Ritam i pokreti su zarazni; preuzimaju se jedni od drugih i transformiraju

Ponekad se zastane, ponekad se osjećaš nesigurno, kao paralizirano...ponekad samo koncentriran na sebe...

Teško je kada rezonanca mog sugovornika ima pukotine ili kada krug nije potpuno zatvoren.

Pljesak, pozitivna rezonanca potiče i ponekad izmami pokrete iz riznice za koje nisi ni znao da postoje.

Izraziti sebe glasno i jasno - ili izraziti plesom - to treba prvo naučiti. To je prevladavanje koje je iscjeljujuće!

3. UDISAJ

Apoteka poezije realizira se interaktivno, u direktnoj razmjeni - oči u oči.

Poticaje u početku nudi Apotekar poezije a iz reakcije na taj impuls kreće kreativna razmjena.

Ovdje se nikoga ničemu ne podučava . U Apoteci poezije smo u dijalogu ; taj je dijalog neponovljiv i nepoznatog ishoda .

To je dijalog u kojem tema često iznenadi sudionike u njemu. Tema nije unaprijed zadana i znatiželja nas odvede u nove prostore . Ne bojimo se nesigurnosti koja nas prati. Nesigurnost se pokazuje u svojem najboljem svjetlu – prateća je to nježnost dodira osobne kreacije.

U Apoteci poezije ne prenosi se drugome neko znanje, niti taj netko drugi usvaja to neko znanje. Potiče se razmjena doživljaja i iskustava . To je susret dvoje ljudi ili više njih u grupi u kojem se skida suvišna „šminka, maske i odjeća“ i kao novorođenče oglašava se u potrazi za razmjenom, razumijevanjem, prihvaćanjem.

U dijalogu ... trijalogu ... grupi prepozna se i zapiše i pročita - svoj stih, svoje stihove, četverostih, haiku ili ... čitav niz posložen u pjesme različite forme , sadržaja i dužine.

U Apoteci poezije svatko prvo nađe i zapiše četiri misli , koje posloži i doradi do četverostiha.

U Apoteci poezije – četiri stiha razlože se na naslov i tri stiha. Uvijek se vodi računa o mogućnostima promjene redosljeda, broja slogova, ritma . Četiri stiha otkriju vlastiti Haiku , skrivenu glavnu misao.

U Apoteci poezije slobodno pisanje vlastitih pjesama prepušteno je trenutku i radu izvan dogovorenih susreta. Često sam doživio da netko tko niti čita poeziju i ne piše je, nakon rada u AP ima potrebu čitati je i svoje pjesme pisati.

U Apoteci poezije čita se – glasno . Uvijek.

Rad glasom na glasu i volumenu vlastite pjesme u sebi i u prostoru, važan je dio ovog rada i podupire samopouzdanje , odlučnost i ustrajnost.

Apoteka poezije uvijek je kretanje prostorom koji se stvara u trenutku zajedničkog djelovanja.

Svako kretanje, pa tako i ovo, bilježi se izrazom adekvatnim u trenutku.

Apoteka poezije kreira interdisciplinarno koristeći sva osjetila, potičući i jačajući samosvijest.

Apoteka poezije moguća je i kao arhitektonski prostor . Interijer tog prostora opisao sam u knjizi „Filozofija stiha Apoteke poezije, supstancija-vlastitost-djelovanje ; digitalne-knjige.com ISBN 978-953-354-270-6; The Apothecary of Poetry , Substance -Identity – Action ; LAP LAMBERT Academic Publising, ☐ ISBN-10 : 6204728148 ☐ ISBN-13 : 978-6204728148

Apoteka poezije nudi lijek stihom, ljekovitost stiha.

03.

Mnogi ni ne primijete kako žive tuđe živote .

Uočavam to svih ovih godina rada načinima Apoteke poezije.

Već pri prvom korakopisu iskoči ta pojavnost .

Stih se guši u ljepljivost tih nekih odnosa. Raznih odnosa . Utjecaja „daljinskih upravljača“.

Kada ovo doživim , odmah iz moje košnice stihova , izvučem neke koji bi nam pomoći mogli da istjeramo smrtonosne ose i pčelama omogućimo kreaciju meda.

Stihovi pjesnika skrate udaljenost između osobe i onoga što ona želi.

Približavanje osobe onome što ona istinski želi, često je udaljavanje od vladajućeg daljinskog upravljača koji je manipulativno smjestio u osobu svoje želje i svoje strahove.

Osjećajem sa vrška prstiju za odnos u nastajanju biram pjesmu kojoj se približavamo.

Mi ne čitamo pjesmu redosljedom kako je napisana , mi se sa njom zaigramo.

Najprije je čitamo od zadnjeg prema prvom stihu.

Potom prešućujući svaki drugi stih.

I ponavljajući svaki stih tri puta redosljedom napisanog. I na druge načine .

Igrajući se tako sa pjesmom ona postaje naš suigrač i dobacuje se nama svojim zapisom a našim značenjem.

Naravno , vratimo se zapisanom onako kako je to pjesnik zaustavio i to je trenutak kada točno doživimo što je odbljesak pjesme u nama u njoj promijenio.

To artikuliramo.

Posložimo pjesmu njenim riječima , a našim ritmom , našim značenjem. U tom postupku zna se dogoditi da se neki stihovi prešute , a drugi ponove. Da se neke riječi preskoče ili druga mjesta zauzmu.

I kojekakvi drugi zapisi doživljaja postaju vidljivi.

Ovakva igra tuđim zapisima čitaoca vodi ljekovitosti vlastitog stiha.

Približavanje sebi moguće je igrom sa dvije pjesme različita sadržaja koje se od prvog trenutka prihvate kao jedna koja se u dvije traži. Skače se sa ovog na onaj stih , nasumce i što spontanije , artikulira se naglašeno , mijenja se ritam izgovora i slično...sve dok se dvije u jednoj ne poslože.

Igra je važna . Pobjeći od racionalizacije procesa. Pobjeći od slaganja po nekom konceptu. Igrati se.

Igra svoja „pravila“ sama rodi.

Igra stihom iznenađuje. Igra stihom je začudna.

03 a H :

Jednom prilikom Nietzsche je rekao kao je svu svoju filozofiju uspio napisati, a time joj i udahnio život tako što se popeo na ramena svojih prethodnika kako bi vidio dalje od njih. Svoj put koji biramo ne može izbjeći dijalektički razvoj kojim misao mora prijeći; sjetimo se Hegela i njegove metafore o pupoljku kao tezi kojem je antiteza cvijet, a sinteza plod, te kako se upravo ti uzajamno proturječni čimbenici sjedinjuju u jedinstven organski svijet bez kojeg sam razvoj, napredak, a konačno i završetak ne mogu funkcionirati. Stoga čovjekov epistemološki odnos uma prema svemu mišljenom, neovisno o kojem se aspektu mišljenoga radi mora proći navedeni dijalektički razvoj, odnosno čovjek sve svoje nametnute ili nenametnute autoritete i stavove ima dovoditi u područje sumnje kako um nebi apstinirao, a kako će to raditi? Izazivati um, provocirati ga, promišljati kritički svaki sud i time uvidjeti paroksizam smislene apsurdnosti.

03 b H :

Glumci koji dugo snimaju neki film toliko se užive u ulogu koju igraju da im je prirodno i normalno ući u lik koji igraju. Kada dugo živimo tuđi život to nam postaje "normalno", to nam postaje poznato i u to poznato se uljuljamo. Strah od nepoznatog ponekad je možda gori od utjecaja daljinskih upravljača.

Kada kažemo da su neki odnosi ljepljivi, ja to shvaćam kao "toksični" jer se od njih teško očistimo. Smolu je recimo jako teško očistiti, a selotejp lakše. Zalijepiti se za nekoga poput priljepka ili selotejpa, znači zalijepiti se za neku našu fantaziju i iluziju. Teško je odlijepiti se od naše fantazije, s vremenom sve teže i teže.

Stihovi su svijetlo u mračnom tunelu, svjetionici na pustom otoku. Kako se riješiti želja i strahova svojih daljinskih upravljača? Kako raditi na hrabrosti? Na otpuštanju? Možda igrom za koju odrasli misle da je glupa i djetinjasta i da nema smisla igrati se kao odrasla

osoba, jer što će ljudi reći? Vidi ga ovaj neozbiljan/na! 30, 40, 50 godina ima, a igra se!?

03c H :

Volim se ne sramiti se

Smatram kako je to jedna najbitnija vještina danas

Još uvijek učim ali napredujem. Sram često utječe na to da živimo tuđe živote, kao daljinski upravljač. Ne sramiti se je ponekad puno jače nego fizička, mentalna snaga, a ova vještina je svugdje primjenjiva.

03d H :

. Pitanje je da li se odrasli ljudi i dalje znaju igrati? Puno ljudi bi reklo da je to nešto istrebljeno iz osoba u procesu školovanja. Međutim znati se igrati, zaigran pristup svakodnevnici je nešto što spašava ljude

03 e H :

*Mutna i izmješana krvava pjesma
prokleta do boga*

jednolična šuma i dani

*o, dijete u mraku
mrtvačka si svijeća*

nebištu psotka

krmače žrtva

03 f H :

Obično se misli da je samo danas društvo manipulativno.

*Da samo «daljinski upravljači» upravljaju ljudima.
Ali, vidim svoju majku, dijete nekog drukčijeg života,
koja je toliko «upravljana» da su današnji daljinski upravljači
mala djeca prema daljinskim upravljačima netehnološke prošlosti.
Dakle, određivati ljudima kako da žive stara je stvar.
Mijenja se samo tehnika i tehnologija.
Ja sam srećom povukla očev gen. Vlaški gen neukrotivosti.
Biti svoj često znači migoljiti kao jegulja između zamki
društva, države, obitelji.
Svatko te nastoji zauzdati, ukrotiti, baciti ti oko vrata omču.
Zajahati.
Ja sam bijeli konj slobode.
Galopiram bez sedla.
Spavam pod zvjezdanim nebom.
Da bi mogao biti slobodan moraš moći biti sam.
Samoća je bauk kojeg se mnogi boje.
Mijenjaju slobodu za nesamoću, a opet, često bivaju prevareni.
Ostanu bez svoje slobode da bi bili s ljudima koji ih ne čuju i ne vide.
Na kraju ostaju samo sablasne sjene koje se međusobno ne čute
i koje žive u svijetu sjena lažno uvjerenе da je to stvarnost.
Da je to život...*

03 gH :

*U potrazi za vlastitosti tragamo za tuđim,
Smiješni li smo nekad i jednostavni,
A opet nepotrebno komplicirani, iskompleksirani,
Ne vidimo svoj prst jer gledamo u tuđi.*

*Ne shvaćamo igru jer ne razmišljamo o igri,
Samo o pravilima igre razmišljamo,
Ne shvaćamo da se pravila uče igrajući,
Isto je i sa životom - život učimo živući*

03h H

*položite ispit za voziti brod jer na moru se najbolje spava, među planktonima vedrim i nijemim
ozbiljnost je precijenjena, svi bi najradije otišli na igralište
otidite, odmah dok je kaša vruća*

03 i H

*Mnogi ni ne žive stvarnost. Mnogi ni ne žive vlastiti život. Sve više
modus operandi življenja je oponašanje nametnutog privida. Kič na
taj način i zbog takvih života postaje stalni postav svakodnevnog.*

03 x H :

*Promatrajući neke ljude, uvijek mi se doimalo kao da oni znaju što
treba činiti u životu, da su apsolutno uvjereni u ispravnost svojih
postupaka. Međutim, kada sam im se približila shvatila sam da su
sve to samo prividi. Nitko zapravo nije siguran ni u što na ovom
svijetu.*

*Kroz sve ove godine shvatila sam da svatko ima svoj put i da gotovo
svi koji se trude postati na neki način posebni zapravo postaju isti,
loše kopije, gubeći svoju autentičnost, svoju jedinstvenost, a samo su
trebali biti oni oni, samo su trebali slijediti svoj put.*

*Zanimljivo mi je promatrati alate koje nudi Apoteka poezije za
pronalaženje vlastitog puta, vlastite autentičnosti. Smatram da ovaj
razigrani i bezbrižni pristup može maknuti okove pritiska i dopustiti
pojedincu da se poigra sa svojom nutrinom i tako joj da glas (ali
samo ako pojedinac prihvati pravila igre i igra se, bez racionalizacije
postupka).*

03B.S. sa njemačkog :

Stvarati pažljiv i iskren prostor povezanosti, koji 'drži', koji 'hrani', u kojem se igra i gdje je moguć prihvatljiv susret sa samim sobom - to mi se čini suštinom ljubavi, također i težnja terapije i osnova stvaranja. Odlučivanje za to ne bi utjecalo samo na našu budućnost, već na ovaj naš jedini trenutak pa čak i na našu prošlost.

03 R. K. sa njemačkog :

*Razapet
između sebe u različitim životima
između dvije pjesme
Paralelni svjetovi
koja sam ja pjesma?
koji je moj život?
kakav život želim?
Planet - Kako živjeti?
Što učiniti? Gdje započeti?*

*Kako polako, ali sigurno
završiš u drugom životu
koji se ne osjeća kao vlastiti
Tako možeš polako, ali sigurno
transformirati pjesme
transformirati život
zajedno transformirati svijet*

02.

Što se sve nama događalo u utrobi majke ?

U prenatalnom periodu. Tu i Tada : kada smo sa izvora krenuli kreirati vlastito protjecanje.

Kada je dodirrom bliske osobe prepoznato naše stopalo. Naše kretanje.

Rodili se, pa nastavili „retraumatizirati traumu vlastitog rođenja“, da parafraziram psihoanalitičara Wilfrida Ruprecht Bion.

Što se sve našoj majci događalo, sa nama u utrobi?

Poznajete li nekoga tko se želio roditi .

Rađati nekoga bolno do vriska, do osjećaja vlastite praznine, do postporođajne depresije.

Nije li rođenje velika trauma. I za novorođenče i za roditelja.

Zar ne kreće samoostvarenje iz situacije u kojoj se ne snalazimo. Nije li trenutak rođenja snažan doživljaj gubitka.

U Apoteci poezije - poetika gubitka.

Stih(ovi) gubitka .

Apoteka poezije - melem ranama .

Sedmo dijete, od njih osam od iste majke, priča mi o strahu od kontakta. I bježi u umirujuću realnost mašte...Žena roditelja , desetero ih iznijela , na svaki izraz mog poštovanja prema njenom

djelu , ni osmijeh ne nalazi... Pričala je sestrama i bratu, iz večeri u večer, priče o nakazi. Pod pokrivačem da ne čuju pucnjavu...

Apoteka poezije – melem samoći straha.

Kada je zamahom ruke krenuo udariti pljusku , instinktivnom reakcijom, zaustavio sam mu ruku u dlanu ; dlanom u dlan i pogledao ga u dubinu oka ponižavajuće nemoći... U viđenoj obitelji dijete su uklonili na zatvoreni odjel psihijatrije, da ne kvari sliku - čuo sam tamo je umrlo iznenada, ništa iznenađujuće - sve su smrti iznenadne ... izrezao se nepovratno iz sredine koju nije mogao prihvatiti ili uklonila ga je sredina njegovom rukom slobodne smrti; nisu se razumjeli ne(s)trpljivi – ništa neobično.

Poetika ponora.

San Paaada ...koji se ne završava.

Pada se ...Paaadom ...Padajući ...

Od prirode ućeći o prirodi nas samih , lajući na mjesec , bjesnimo na nedokučivo.

Pad Sna – Poetika Čěžnje

O kako smo važni, o kako smo veliki, o kako smo potrebni , o kako smo nezamjenljivi - u vlastitom umišljaju.

Sve dok nas ima – stihom.

Stihovi nas nama – dok se ne ispišu.

Utopliti hladnoću – poetika umišljaja.

Poetika umišljaja – hladnoća topline.

Poetika rane u Apoteci poezije.

02 a H :

Srećom pa se ne sjećamo jednog od prvih nama traumatičnih događaja, naime rođenja. Iako je rođenje na nas ostavilo neizbrisiv trag zbog čega smo iznenada bez našeg odobrenja izbačeni u hladan svijet, zasigurno nam je ljepše bilo u toploj utrobi majke. Budući da smo hrabro preživjeli jedan od važnih šokova našeg života, na umu trebamo imati kako smo hrabriji nego nam se to ponekad čini.

02 b H :

Djeca, roditelji, odgoj, traume, nasilje, bolne točke...Sve su to teške teme. Jako sam osjetljiva na djecu i nasilje općenito. Uznemirim se samo kada čujem da se netko svađa, pogotovo ako su tu djeca uključena.

Šokirati čitaoce, vjerojatno je to bio i cilj.

Uvijek sam razmišljala na način da je neka trauma krenula u ranom djetinjstvu, kada smo stigli kući iz rodilišta, u prvih nekoliko mjeseci ili godina života. Nikada nisam razmišljala da je trauma (ili barem neko blago negativno iskustvo/osjecaj) možda započela malo prije, još u utrobi ili pri rođenju. Rekla mi je mama da su brata i mene vukli na vakum van. Ne želim ni razmišljat kako je to izgledalo. Danas, 28 godina nakon, koliko znam ta metoda više ne postoji. Ali i dalje je porod žena poprilično neprirodan i unakažen medicinskim osobljem i alatima. I sama sam svoja dva poroda proživjela kao traumu. Sigurna sam da su i moja djeca zbog toga bila nemirnija i plačljivija prvih pola godine, pa i godinu dana.

Iz tople, mračne utrobe, u kojoj je sve poznato i sigurno, i u kojoj pliva, beba dolazi na blještavo svjetlo, na suho, često bučno i kaotično mjesto koje uopće ne poznaje! U ruke ga uzimaju nepoznate ruke i hladno mu režu jedinu vezu sa majkom. Tko bi to poželio?

Kažu, svaki početak je težak. To je valjda najbolja utjeha.

Kažu majke su sebične ako imaju samo jedno ili dvoje djece. Nije li bolje imati jedno i posvetiti mu se nego imati ih 6,8 ili 10 i onda se ne moći posvetiti niti jednome. Nismo li sebični kada želimo imati više djece zbog sebe, kako bi se pohvalili njima ili zbog divljenja/odobravanja okoline, a ustvari nemamo uvijete ni kapaciteta za usmjeravanje toliko mladih ljudi.

Smatram da nitko nije zrela i cjelovita osoba u trenutku kada dobije dijete. Tek uz svoju djecu učimo o sebi i upoznajemo sebe, zapravo.

Nestrpljivost i nerazumijevanje, najbolja kombinacija za nesretan (su)život.

02 c H :

*Život je točka u vremenu
Između dva duga sna
Vječnosti prošlosti i budućnosti
Probudi se, vrijeme je*

02 d H :

Samoća straha mi je zanimljiv koncept. Samoća straha postoji samo ako ne izgovorimo svoj strah. Previše ljudi je naučeno ne verbalizirati strah, kakav god da je. Međutim, kada ga se usudimo verbalizirati u krugu drugih pojedinaca, često nalazimo da naš strah nije samo naš već zajednički, začudo taj trenutak kada strah postaje zajednički ne samo da nestaje samoća, nego se također makar na trenutak, taj strah čini manjim.

02 e H :

*Da se mene i moju majku pitalo, nebih se rodio.
Svijet bi bio lakši.*

Smrt barem možeš odabrati.

02 f H :

Kao djevojčica igrala sam se s loptom, ne s lutkama — i bojala sam se poroda.

A onda sam postala mlada žena i vidjela sam svoju mačku koja je otišla negdje sasvim sama i vratila se kao majka.

Ponosno mi je pokazala svoje mačiće.

Sve o majčinstvu naučila sam od nje.

Od moje prave majke — ništa.

Zašto?

Jer je moja majka bila majka kako je društvo od nje tražilo.

A moja mačka je bila majka kakvu su njezini mačići od nje trebali.

Što sam vidjela?

Vidjela sam da mama mačka ne štedi na ljubavi.

Vidjela sam da mama mačka ima svoje ja

i ne dopušta da je mačići vozaju.

Ona je mama, oni su djeca.

Kad moraju slušati, jer im o tome ovisi život — moraju slušati.

Ali slušaju je jer znaju da je to za njihovo dobro.

Da je sve prije toga i poslije toga mažnja, mažnja, mažnja.

To je tako jednostavno.

Kad izađeš iz topline maternice nije ti hladno ako te prihvate tople ruke i prislone

uz grudi pune ukusnog mlijeka.

Zašto škrtarimo na ljubavi?

Nije u ljubavi problem...

02 g H :

Poetika uma i duha - duhovnost poetike,

Je li nam poezija urođena? Nekad se pitam.

Kaže se ljudi su nadasve racionalna bića, a jesu li poetična?

Životinjski svijet ne poznaje poeziju, a nekad se tako poetičnim čini.

Nadahnuće pronalazimo i u najmanjim detaljima, pridajemo im važnost, dok su za prosječnog pojedinca to tek upravo to, sitni detalji, sitnice, često i neprimijećene.

Može li se išta objektivno nazvati sitnicom?

Pri porodu smo svi "objektivno sitni"

A u očima majke najveća moguća kreacija

Za nekoga su ovo tek slova na ekranu,

Za nekoga drugoga lijek jači od svakog lijeka

To je bogatstvo, to je poezija, umna apoteka.

02 h H :

Jajolika sam i okrugli smo i neuhvatljivi kvadratu koji stoji u centru jednog grad.

Nepotrebne emocije pobacali u reciklažno dvorište, nakon kiše postale kuće od papira, paperja.

Stojimo.

02 i H :

Kako kroz strančeve ispisane riječi, pretvorene u pjesmu, pobjeći od vlastitih misli? Gradeći svoju drugost: kroz neispisanu vlastitu pjesmu pretočenu u svakodnevnicu. Pustiti rijeci zaglušujuće gomile da nas nosi.

02 x H

Prema mi tada nije bilo sasvim jasno, s vremenom sam shvatila riječi svoje bake: "Pogrešno je što se ljudi vesele i slave rođenje, a plaču kada netko umre. Trebalo bi biti obrnuto, treba se veseliti smrti jer tada ovozemaljske patnje prestaju, a ne rođenju jer rođenjem samo dolaze."

Gledajući s odmakom, ima neke istine u tome, nitko nije birao da se rodi, niti je imao mogućnost birati kada i gdje će se roditi.

Gdje je tu takozvana sloboda izbora koju imamo?

Prilično je zanimljivo sve to. Misterij života. Misterij puta koji prolazimo da bi došli negdje gdje se nadamo da (možda) postoje objašnjenja i smisao za sve patnje koje smo prošli, a koje (bar svjesno) nismo birali.

Unatoč svemu, vjerujem da postoji razlog zbog koje su patnje koje nismo sami birali, odabrale nas i da unatoč tome što nismo mogli birati život, bar možemo birati što ćemo s tom patnjom koja je došla u kompletu s njim.

Ipak je život na neki način igra i u toj igri ili si igrač ili si igračka.

Treba igrati s kartama koje dobiješ.

Bez obzira na smislenost ili besmislenost, zar nije ljepše da si (kad smo već ovdje gdje nismo svojevrijedno odlučili biti) napravimo da nam bude bar malo zabavno i zanimljivo?

02 B.S. sa njemačkog :

Tamna toplina, svijetlo pjenušanje,

Omotano membranom.

Tamni zvuci, svijetlo šaptanje,

Ušuškano od strane pastira Pana.

Njegova sedmoglava frula

Privukla me na planinu

U jarko zelene šume.

Iz mene nije izašao nijedan ton.

Panov zakrivljeni pastirski štap

Bio je čvrsto omotan oko mog vrata.

Orfej je omekšao štap,

Njegova lira me izliječila.

Orfej me naučio svirati violinu,

Da mi pokaže tu pjesmu,

Koja je također nježno vodila moju djecu

Iz planine.

02 R. K. sa njemačkog

*Na kraju samo mi živimo
život koji živimo
Svaku sekundu vlastitog života
doživljavamo samo mi*

*Na početku su majke
Koje svaku sekundu našeg života
i svaki otkucaj srca prate
No nakon rođenja postajemo
u najboljem slučaju polako, ali sigurno
prepušteni sami sebi.*

*Kakva ironija
da su majke boginje
zamijenjene muškom vladavinom*

*U trenucima praznine
postoji još mašta
temelj za kreativnost
u trenucima uništenja
postoji utopija*

01.

Što znamo o vlastitoj smrti?

Nosimo je u svakom trenutku, nepoznatu sobom, nepoznatu sebi.

Apoteka poezije – pomaže mi/nam osjetiti ono što će iznenaditi, ma kada da nastupi.

Smrt nas same nikad ne iznenadi.

Smrt je trenutak iznenađenja uvijek za okružje u kojem živimo.

Kada se prepustimo tišini , pospremiti ćemo svoju bučnost.

Kako ću umrijeti? (Ili: kako bih želio da umrem ?)

Moguće je to dokučiti sa velikom vjerojatnošću.

U Apoteci poezije glagol nam osvještava zadnji treptaj smrti života i početak života smrti.

Gdje ću umrijeti? (Ili: gdje bih želio umrijeti?)

U jednom razgovoru požalio mi se klijent da nema sa kime razgovarati o vlastitoj smrti; osvijestiti je još dok živi.

U Apoteci poezije prihvatio sam ovaj impuls i od 2022. sakupljam iskustva stiha na temama vlastitog umiranja, vlastite smrti. Iskustva - ne opise tog trenutka, već doživljavae spoznaje.

Uspješnom se pokazuje vježba produženja riječi pri ulazu na osobna vrata koja, kad se zatvore , ono s druge strane sadašnjim čine.

Posložite riječ u kojoj svi samoglasnici stanu , neku znanu nam riječ ili sasvim novo kreiranu, pa se sa njom zaigrajte produžujući u spustu samoglasnike – glasno. Ne zaboravite da je za rad u Apoteci poezije važno riječi glasno izgovarati.

Jedan primjer:

vranepirodu

vraaneeeepiiirooduuu

vraaneepiirooduu

vranepirodu

vrnprd

doživio sam sahrane , ispraćaje, sjećanja ... doživio sam to što sahranjeni sam nije mogao doživjeti ... doživio sam te trenutke nepomirljivog razdvajanja u paralelno drugačije ...u isto drugačijeg ... umiranja ... groblja ...

smrt je lijepa ... lijepa je (samo) izvan nas ... smrt drugoga ...smrt u drugome

I pitanje te energije, poželjne svakodnevno , istovremeno: živim novi dan prvi put u mom životu – živim novi dan zadnji put u mom životu

„Nikša, želim se od tebe oprostiti“ reče mi telefonski „Prekinuti ću dijalu , jer nema nikakvog smisla, ovo je samo mučenje bez budućnosti , pa evo zove važne i drage mi prijatelje da se oprostimo , od nekih barem ovako telefonski . Svi oni koji žele i mogu neka dođu u nedjelju između devet i četrnaest sati do mene kući da popričamo. ... nakon toga otići ću u hospicij i sačekati da

me tijelo pusti“ ... „Da da da sin je pristao o svemu se pobrinuti. Kćer bjesni i ne želi razgovarati sa mnom.“

Kiša je škropila po gustoj šumi gdje je njezin pepeo u vrećici spušten u iskopanu rupu i prekriven zemljom. Jesen . Lišće . Gusto jesenje lišće.

Kada sam joj mjesec dana nakon ispraćaja ponovno došao , nisam točno mogao odrediti gdje je završila sa ovim ovdje.

Prisustvovao sam životu smrti, te nedjelje - osjetio sam to u trenutku .

Toplinu ljepote.

Glagoli koji se pri ekspresivnom pisanju zapišu , a važno je pisati više dana za redom po nekih pola sata , prvi su smjerokazi do lika naše Smrti. Označimo ih, izdvojimo ih od drugih riječi i pogledajmo što nam govore, što prevladava.

Sva iskustva u Apoteci poezije mi govore da našu smrt određuju glagoli našeg života , onaj jedan do tri glagola upisana u osovinu djelovanja koja nas je nosila sve te godine .... – i STALA !

Mi – Apoteka poezije – Zatvorena osobna škrinja riječi – Isteklo vrijeme

Što je sa našim riječima ?

Radno vrijeme Apoteke poezije je isteklo.

O1 a H :

Bit smrti, označavajući bezdanu bol i neopisivu ukočenost misli pred neznatnim odgovorom koja ona sobom nosi ustvari je kao takva neumorna budilica ljudske kreativnosti i stvaranja. Egzistencijalno pitanje o mogućnosti vječnog nestanka vlastitosti ili pak vječnog postanka vlastitosti rodilo je prije svega religije koje svoju egzistenciju održavaju pružajući odgovor na pitanje "Što je nakon smrti?" No ipak, budući da je smrt jedan od uzroka ljudske kreacije bila bi prava šteta izgubiti takav dar i ne iskoristiti taj alarm kojim oživljavamo i realiziramo svoju kreativnost. Stoga moramo promisliti prije odgovora na pitanje; Smijemo li spriječiti mogućnost umiranja? Kako se čini, to bi moglo biti jedno od pitanja koje će se javiti iskorištavanjem potencijala današnjeg napretka tehnologije.

O1 b H :

Što zna smrt o nama? Ako smo više puta umrli i rodili se u nekom drugom obliku, nije li onda istina da znamo o smrti više nego što mislimo? Tko sam ja bila prije?

Iznenadimo li mi smrt? Prerano smrću?

Svoju bučnost trebali bi biti u stanju posremiti i za života. Pronaći mir.

Umrijeti, mislim da svatko želi umrijeti u snu, brzo i bezbolno. Po mogućnosti umrijeti star, a ne mlad. Zaspati i nikada se više ne probuditi.

Ali ja bih više od svega voljela umrijeti kao netko tko je živio sebe i tko je bio sretan.

Spuoavatie

Sssasspuuuuoaaaaavaatiiiiiiie

Spovt

Nikada nisam voljela ići na sprovode. Baš iz tog razloga bila sam na svega nekoliko (koliko se sjećam). Uvijek razmišljam na način da osobe preminulog žele biti u miru, sami sa svojim pokojnikom. A ne da ih na njihov možda najteži ili najtužniji dan zaguši 100,200,300 ljudi (većina nepoznata) i gleda njihovu bol. Svakome od njih moraju pružiti ruku i slušati ono automatsko papagajsko ponavljanje "moje saučešće". Što to uopće znači? Jesu li svi ti ljudi koji dođu na ispraćaj tamo svojom voljom, kako bi ispratili dragu im osobu ili su tamo samo pro forme, reda radi, "jer bio bi red da se ode", "šta će ljudi reć ako se ne pojavim." Gluma, gluma i gluma. Nitko tko je normalan ne uživa u tuđoj boli. Zašto smo onda prisiljeni to gledati? Jer je to dio života? Sreća, radost, tuga, bol...znam znam. Sve su to sastavni djelovi života. Ali ipak...

Možda je bolje da ne znam kakva će mi smrt biti. Možda volim iznenađenja. Prepuštam se.

Vrijeme je isteklo.

01 c H :

Vraćam AP u nadi da će biti bolje

Proljeće dolazi

Bojim se jer zimu nisam živio

Otvoriti oči na jakom suncu

Je teško jer onda ne vidim odmah

Nekad sam rastrgan

ali kažem si da bolje dolazi

i tako stalno

Bolje dolazi

Ljeto je,

ali sam nostalgičam za ljetima

od nekad prije

Gorko slatka sjećanja

Težina u stomaku

Kako napraviti korak naprijed

Kada vidiš samo liticu

A znaš da moraš prijeći

*Na drugu stranu
Kuju ni ne vidiš
Gdje je ta druga bolja strana
Kuju stalno tražimo
A skakati ne želimo
blablablablablablablablablaba
blablablablablablablablablaba
blablablablablablablablablaba
blablablablablablablablablaba
blablablablablablablablablaba*

*Sve je kako treba biti
vrijeme curi, život je
samo iluzija prolaznosti
da ne doživimo nervni slom
kad bi shvatili da vječnost postoji*

*Blagoslovljeni smo smrću
Postoji li veća kazna od vječnosti?*

01 d H :

Često prikazujemo smrt u umjetnosti, u opisima, makar u osmrtnicama u novinama, no rijetko se bavimo prikazom vlastite smrti, možda iz nekog straha ili osjećaja nelagode. No smatram da se u tom razgovoru s vlastitom smrću isto može naći ljepota. Ljepota opisanog trenutka ili prikaza.

01 e H :

*Sjećam se jednog simulakruma smrti.
Nisam mogao razaznati udah od izdaha,
Kontemplirao sam o tome kako uopće mogu biti siguran da sam živ.
Pogledao sam u tamu skupljenih dlanova i ugledao neko sitno zrno,
klicu koja je počela polako rast u zuti kljun u žutanjku.*

*I iz tog žutanjka koji je rezoniro s mojim prsima rađala se vrana, crni zutanjak
pa sluzavim krilima zagrlji moj vidokrug. Utopio sam se u sjeni tih
krila i nije bilo ničeg.
Imao sam osjećaj kao da nemam ništa za dati toj vrani, ništa što bi
doprinjelo njenom razvoju.
I u krik u crnog žutanjka koji nikako da postane pravom vranom
osjetio sam svoju smrt.
A i nagledo sam je se u drugih.
Mislim da bi bilo dobro kad bi ljudi imali pristup nekoj ugodnoj
eutanziji, ne da to počine
već čisto da imaju taj osjećaj kontrole.*

01 f H :

*Kad sam bila mala pitala sam odrasle: što je to smrt?
odgovorili su mi: to je kad te više nema.
onda sam godinama pokušavala zamisliti: kako je to kad te više
nema.
u tami sobe.
pred spavanje.
kad me više nema.
kad ne postojim.
i naravno
bojala se.
kasnije, shvatila sam da postoji zakon o očuvanju energije.
ništa zapravo ne može nestati.*

01 g H :

*Iako mi se smrt čini daleka, u svakom trenutku svjestan sam da
obitava nad nama, u nama, pod nama, oko nas.
Smrt živi svoju stvarnost, smrt nema radno vrijeme, dolazi kad hoće,
a i kad i ako mi to sami hoćemo, uvijek je dostupna.*

Rijetko koja pjesma posvećena smrti nosi pozitivnu konotaciju, a zašto? Svi smo svjesni da su smrt i život jedna te ista kovanica s dva lica, sestre i/ili braća blizanci u drugačijim odorama.

Život naizgled ima radno vrijeme, početak i kraj, a gdje je početak i kraj smrti.

Smrt je, ako malo razmislimo, poetičnija od života, više nas liječi promišljanje i pomirenje sa smrću nego ono sa životom.

Život je konačan, koliko god ga lijepim učinili, a tko kaže da samim time smrt nismo učinili još ljepšom? Plaču li ljudi za sretnim mrtvim bićem zato što je ono umrlo ili zato što oni nisu?

Plaču li od tuge zbog praznine koja se u njima stvori ili jer ne mogu podnijeti puninu koja bi se dala stvoriti ostave li joj mjesta?

Pokušajmo osjetiti na trenutak ljepotu smrti, pokušajmo osluhniti tišinu.

Tišina je ponekad glasnija od bilo kojeg zvuka, a tama svjetlija od bilo kojeg svijetla.

Prigrljujem kraj radnog vremena Apoteke poezije, a krajem ove otvaram vlastitu, duhovnu apoteku poezije.

01 h H :

anemoinu, anemona

iskašljao se pogreb, mršteći se po čelu, akacija se nakrivila od smijeha ili od plača ili od nemanja ničega osim kredita, uzdaha.

smrtno ozbiljna vrana nosi simfoniju jada

ipak ću prenijeti cijelu livadu, plešući

01 i H :

zar je potrebno išta znati? smrt živimo neprepoznatu. u ovoj priči riječi su obmanjujuće. Poznavajući svoje tijelo prepoznamo i slabosti mu. Osama ako je ne živiš, ne razgovaraš sa njom nije ništa drugo nego smrt. Umire se više puta. Umire se uvijek drugačije. Smrt o kojoj ti vjerojatno propitkuješ je istovremeni kraj riječi i tijela, kraj

svega kako znanog tako i naslućenog. Smrt je duhovno olakšanje za razliku od umiranja.

01 X H :

*Život i smrt, dva vječno neraskidiva pola iste dimenzije - SLOBODE.
Kada vode slobodi, i život i smrt mogu biti predivni.*

Umiru li i naše riječi s nama? Ili ostaju kao pukotine kroz koje se probijaju naše vječne zrake?

*miirnooiiispookooojnooo
miirnooiiispookojnoo
mirnoispokojno
mrnspkjn*

Isteklo je vrijeme Apoteke poezije.

01 B.S. sa njemačkog :

*Odrasti - odvojiti se - probuditi se - odrasti - odvojiti se - probuditi se
- ...*

Je li to zaista smrt ili je to sudbina koje se bojimo?

*Koncert violončela od Elgara ne mogu slušati bez žaljenja zbog
sudbine Jacqueline du Pré.*

*I kada joj kod strastvenog Dvořáka - poput niti života - pukne A-žica,
shvatim da ponovno rođenje čovjeka, njegova glazba i fizička smrt
moraju biti usko povezani. I ja s njima, inače me ova igra života ne bi
tako dirnula.*

*Moj zreli um govori o gubitku koji se oplakuje i strahu od patnje na
kraju.*

Moje srce pjeva o radosti i zajedništvu.

Moja duša zahvaljuje na milosti i mudrosti tog iskustva.

Moj duh, koji sve obuhvaća, prepoznaje u tome malo više od sebe

samoga.

*Da, dobro je razmišljati o tome kako želimo zauvijek napustiti tijelo,
ako nam je taj prijelaz važan.*

*Jer samo tako, pretpostavljam, stanice našeg tijela mogu ritualizirati
svjesni oproštaj*

Prema našoj namjeri.

*Kao dijete sam to očito već znala. Još nisam bila toliko vezana za
život i o smrti nisam govorila s*

toliko poštovanja

Kao 'odrasla',

*Kada sam se u njoj prepoznala, naslutivši da sam ja ta koja je
izaziva.*

'Nefizičko' sam u snu doživljavala kao stvarnu razinu postojanja.

*Moja mladenačka sadašnjost bila je ispunjena željama i
neobuzdanom maštom.*

To ponovno stječem kao 'probuđivana'.

U cikličkoj promjeni povjeravajući se univerzalnom zvuku,

Koji nosi sve znanje i ljubazno ga vraća u sjećanje.

01 R.K. sa njemačkog

Što učiniti s posljednjim riječima koje ti ostaju?

...i ako ti ostane samo još jedan dan života...

Nenadano umiranje...

Ponekad me strah da se smrt najavljuje

kao što je to bilo ove godine.

Smrt ljudi

koji idu u rat

Umjesto zaključka :

Apoteka poezije - Work in Progress :

Apoteka poezije - djelovanjem spoznaje trenutke u procesu i potiče na nove akcije.

U Apoteci poezije – djelovanje vlastitosti.

Apoteka poezija – poticaj kreaciji vlastitosti.

Apoteka poezije - interdisciplinarni i interaktivni projekt , koji potiče različite mogućnosti izraza pojedinca, razvija ih i u stihovima bilježi.

Apoteka poezije – ljekovitog je djelovanja.

Apoteka poezije - potiče kreaciju, samospoznaju , jača samopouzdanje i utječe na cjeloviti, kontinuirani, razvoj ličnosti .

*Ljekovitu poeziju prepoznajem kao (auto)biografiju .
To su stihovi koji ne bježe od svog autora.*

*U svakom stihu pjesnika nalazi se i stih čitatelja.
U stihu čitatelja iskustvo je pjesnika.*

*Ljekovito je taj stih čitatelja u stihu pjesnika pronaći i ispisati.
U stihu pjesnika često je više stiha čitatelja nego pjesnika samog ,
spoznaja je iz prakse.*

*Opjevati ne znači uljepšavati.
Opjevati znači birati riječi.
I ritam .*

Ritam riječi , glasno čitan, vodi nas bitnom u doživljenom.

*Doživljeno se istovremeno kreće u doživljaju izgovaranog.
Izgovoreno zapisanog .*

*Naše zapisano – naše izgovoreno – naše doživljeno -naš doživljaj
izgovaranog.*

Stih nas vodi izvoru (samo)spoznaje.

Opjevati znači ljuštiti doživljeno .

Do srži.

Do soka spoznaje.

Do riječi – kapljica stiha.

*Od stiha do stiha stihom kreirati , osvještavati i spoznavati
vlastitost.*

Stihovi su poput oblutaka.

*Iz naše ruke moru izbačeni skakuću neko vrijeme po površini
stvarajući koncentrične krugove .*

Onda urone u dubinu.

U vrtlog bitnoga.

U spoznatom se – smire.

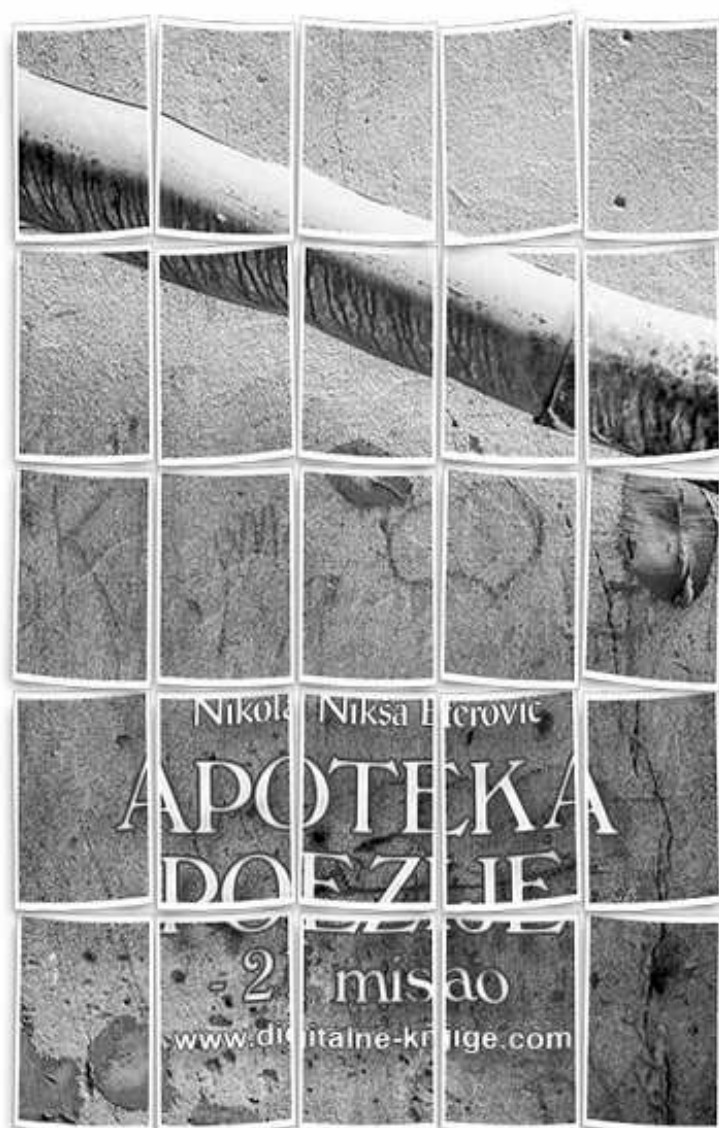
U dubinu – sebi vjerni.

*Ovaj rukopis želio je zapisati 21 osnovni kralježak projekta
Apoteka poezije i tri udisaja ... te omogućiti daljnje kretanje .*

Apoteka poezije – supstancija , vlastitost, djelovanje.

*Kretanje su , pri postupku stvaranja, svojim razumijevanjem,
reflektiranjem, obradama i doradama, podržali prvi čitaoci sa
namjerom.*

Najtoplije im se zahvaljujem.

Su- kreatori rukopisa, na hrvatskom jeziku su :

a H : TOMISLAV PETAR DUŽEVIĆ,r. 1999.g, student filozofije i filologije :

Biti dio i sukreator komentara poglavlja Apoteke poezije jedan je od mojih važnijih iskustava. Zašto? Zato što je to iskustvo pridonjelo motivaciji i odlučnosti koje nepromišljanjem atrofiraju, a upravo je ovaj rad i sudjelovanje u istom doprinjelo nemogućnosti atrofije mnogih sposobnosti. Sama AP splet je različitosti, koje ostvaruju neizmjernu uključivost svakog mišljenja navedenog u knjizi. Zaista, velika mi je čast biti dio ovog rada kojem želim uspješan odjek

b H : ROBERTA FILIĆ,r.1955.g, magistra pedagogije te etnologije i antropologije :

U početku nije bilo lako pisati osvrt na pročitano. Trebalo mi je neko vrijeme da "naučim" kako (se) o(t)pustiti i da natipkam riječi koje mi dolaze. Ponekad se ono što sam pročitala toliko zalijepilo za mene da sam o tome duže razmišljala ili sam imala osjećaj kao da je to pisano baš za mene. Ponekad mi je ono što su drugi napisali pružilo utjehu, motiviralo, podsjetilo me na prave životne vrijednosti i ljepote, ili me potaklo da se duboko zamislim i preispitam, ponekad čak i upozorilo na neke greške koje radim ili predrasude koje imam. Kroz cijeli proces osjetila sam cijeli spektar osjećaja i senzacija. Isprepleli su se potištenost, tugu, iznenađenje, zbunjenost, začuđenost, sreća, olakšanje i zadovoljstvo. Sve u svemu bilo mi je opuštajuće i drago mi je da sam sudjelovala u ovom zanimljivom i inspirativnom projektu.

Tijekom ovog pisanja Apoteku poezije (AP) usporedila sam sa kutijom prve pomoći ili hitnom pomoći-112. Ali sada bih to dopunila. AP ne mora biti samo kutija prve pomoći koja nam pomaže kada smo već ranjeni. AP sada gledam kao preventivnu mjeru za dobro zdravlje. AP je nešto kao aktivnost, kretanje, zdrava prehrana i zdrav

način života općenito. Pomaže nam da ostanemo u kontaktu sa sobom, a samim time i zdravi i sretni.

“Nekada nam samo treba netko tko će vjerovati u nas prije nego što sami povjerujemo u sebe.” citiram 14 x H

c H, r.1998 omladinski radnik :

Zanimljivo i brdovito putovanje riječima kroz naše i tuđe misli. Bilo je zanimljivo opipati emocije svih koautora i reflektirati se na tekstove.

d H: SOFIJA ZOVKO, poduzetnica :

Proces odgovaranja na misli Apoteke poezije je neki oblik igre pitanja i odgovora, međutim pitanje postavljamo sami sebi i odgovor nalazimo sami u sebi. U procesu zapravo podižemo ogledalo sami prema sebi, otkrivamo vlastite misli, vlastite prepreke te, ako smo te sreće, kako prijeći preko istih.

e H:

*Apoteka poezije kao metoda prirasla je mom srcu i umu.
Često se ulovim kako razmišljam ili pričam u stihovima.
Tad osjetim spokoj.*

*Nedavno sam bio hospitaliziran na psihijatriji KBC Rijeka.
U sterilnom bolničkom krevetu igrao sam se sa stihovima, slagao kolaže.*

*Na upit doktorice u viziti, opisao sam što radim (AP).
Ona je to kategorizirala kao manifestaciju psihoze sa naznakama šizofrenije.
Podebljala je dozu medikamenata s bolnim nuspojavama.*

Živjela Apoteka poezije, smrt psihijatriji!

Možda nezrela parola, proizlazi iz moje komparacije učinaka Apoteke poezije i psihijatrijske prakse pri KBC Rijeka.

Dvije dijametralne sile u mom životu.

Evo Nikša ovom prilikom te eksploatiram radi vlastitog KRIKA. I slobodno ga cenzuriraj

Zbog upita da li postoje poslovi s visokom stopom smrtnosti, osoba koju sam to pitao prijavila me policiji.

Uskoro su me priveli i ležao sam vezan kraj osobe koja si je prerezala grkljan i pričala sa nevidljivim bićima, medicinska sestra je vrijeđala pacijenta jer mu je krenula pjena na usta od epileptičnog napadaja i ostavila ga je da se guši pod optužbom da namjerno napuhuje slinu.

Doktor u viziti smijao se radi teme mog diplomskog rada i ignorirao pritužbe što sam vezan za krevet bez pelena ili katetera.

24 sata morao sam ležati u svom izmetu i urinu, prije nego što su me pustili na otvoreni odjel.

Tamo sam dobivao kombinacije lijekova od koje sam imao simptome parkinsonove bolesti, djelatnici su se smijali mojoj deformiranoj posturi i tek 2. dan mi je neka medicinska

sestra dala na svoju ruku akineton jer su mi se od tableta(haldola) iščušili zglobovi i tjelo zgrčilo. Iako sam se žalio kako ne mogu urinirati i povraćam krv od određenih lijekova,

nakon što sam odbio lijek bilo mi je rečeno kako ću vezan primiti injekciju. Dobivao sam 30mg diazepam svaki dan mjesec dana, koliko su me držali zatvorenog, što je bilo dovoljno za razviti ovisnost.

Oduzeli su mi prijateljici mobitel jer je uslikala svastike iscrtane po odjelu.

U svoj toj tami i boli jedino što me izvlačilo bio je Henry Miller, imao sam Henry Millera s koricama od crvenog pliša.

To mi je baka kupila pred 40 godina od nekog trgovca jer se bojom uklapalo uz komodu. Njoj je to samo bio dekor, nikad nije pročitala ni riječi.

Čitao sam Crno Proljeće u Crnkovićevom prijevodu...radio sam kolaž od njegovih rečenica.

Kad je doktorica u viziti to vidjela rekla je kako je to manifestacija šizofrenog i psihotičnog ponašanja...podebljala je terapiju.

Smrt Psihijatrij! Živjela Apoteka poezije!

f H: RAFAELA BOŽIĆ, r.1967., svašta nešto :

Hvala Nikši na ovom procesu. Natjeravao me je da zastanem, promislim, reagiram. Pitao je. Odogovarala sam ono što sam davno htjela reći, a činilo se da nitko ne želi čuti. Osjetila sam da su moje riječi čekane, željene, bitne. Istovremeno, njihova bitnost se i za mene značajno povećala. Kao i u slučaju drame koju sam napisala prije više od 30 godina i koja je ležala u ladici nikome bitna, pa je došao Nikša i izvukao je iz ladice i sad je objavljena – neka bude dostupna kome treba – tako je i sada on izvukao, ne samo iz mene, puno sadržaja duboko zakopanih. Moje riječi našle su se na suncu, zajedno s riječima nekih drugih ljudi koji su mi postali ekipa. Čitala sam svoje riječi, njihove riječi, Nikšine riječi koje su nas izvlačile na zrak, da slobodnije dišemo. Sigurna sam da će ove naše riječi biti blagotvorne i drugima kojima je možda još uvijek strašno disati duboko, govoriti do kraja. Meni je cijeli ovaj proces bio neizmjereno dragocjen. Prepustite mu se.

g H: MATEJ POŽARINA, r.1996.g., profesor njemačkog i španjolskog jezika i književnosti:

Apoteka poezije neupitno zaslužuje naziv koji nosi. Sukreiranje ovog djela uistinu je rezultiralo pročišćenjem i ispunjenjem duha.

h H : ANA DALBELLO, r. 1977.g., teatrolog:

Ritam naših života kao da nema vremena za poeziju. Jede nas rutina, briga za egzistenciju, vlastite misli nekad teške i besmislene. Vrijeme koje smo izdvojili za tkanje Apoteke poezije je vrijeme u kojem je stalo vrijeme ili još bolje vremenu smo posvetili našu poetiku. Instant društvo promovira plošne ideje bazirane na zaradi, materijalizmu,

gomilanju i pokazivanju. Fenomen selfie-a je jedna od kockica modernog prikazivanja samih sebe. Sve treba biti vidljivo, mirisno, upotrebljivo, originalno, glasno, senzacionalno, iskričavo. Naporan je to ritam za čovjeka. A, zašto ne stati na trenutak i napraviti udah i promatrati oko sebe i u sebi, ako ima još mjesta u nama koja su prazna i mirna. Uzeti prazan list papira i pisati, bilježiti. Dragi Nikša nas je vodio, davao nam upute za pisani put. Nekad sam bila prisutno odsutna dok sam pisala, pišemo o sebi i o onome u i oko sebe. U sobi sam pisala, dnevnoj, jednom tjedno. Poezije mogu spasiti svijet, ali svijet se treba otvoriti poeziji. Apoteka poezije nudi to otvaranje.

i H : STIPE ALFIREVIĆ, r. 1964.g.,dipl profesor filozofije i sociologije:

moje je transcendentalno je moje

x H : KATARINA UŽAREVIĆ : r. 2000.g., studentica psihologije

Tiho, sitnim koracima, a opet iznenadno, glasno i neočekivano Apoteka poezije ušetala je u moj život. Ili ja u njen?

Budući da ne vjerujem u slučajnosti, sigurna sam da je Apoteka poezije promišljeno odredila trenutak našeg susreta. Potaknula me da stanem i dopustila mi da postojim, sa svime onime što jesam. Pružila mi je apsolutnu slobodu u vlastitom izražavanju i pritom me bezuvjetno prihvatila.

Veliko hvala Nikši na mogućnosti sudjelovanja u ovoj predivnoj priči.

21 FOTOGRAFIJA – AP KOLAJNA i naslovnica : ADRIJANA VIDIĆ

•••

U ovoj knjizi objavljeni su i tekstovi su-kreatorica rukopisa AP projekta na njemačkom jeziku: REGINE KAHLIK, jezične posrednice na njemački sa ukrajinskog i ruskog jezika, MAYE MARKWORT, germanistice, te BARBARE SADOWSKI, glazbenice i glazbene terapeutkinje

MATEJ POŽARINA , prijevod sa njemačkog

•••

Lekturu potpisuju autori misli , svatko svoj niz.

Upišite svoje stihove, dopunite, komentirajte ovu knjigu, recite neku svoju misao o Apoteci poezije :

Knjiga *Apoteka poezije: Svijet je stih-stih kojeg živim 21 misao* autora Nikole Nikše Eterovića

Knjiga Apoteka poezije: Svijet je stih – stih kojeg živim 21 misao nastavak je rada njenog autora Nikole Nikše Eterovića na popularizaciji i primjeni Apoteke poezije čiji je originalni inicijator i kreator. Ovaj interdisciplinarni i interaktivni Projekt pod originalnim nazivom Apoteka poezije Nikša je kreirao 2013. godine u Berlinu i od tada nesebično živi s njim i u kontinuitetu ga popularizira i primjenjuje u radu s kronično bolesnima, traumatiziranima, psihijatrijskim bolesnicima s pokušajima suicida, depresivnima, kao i u radu sa studentima i učenicima te dodatnom usavršavanju zaposlenika u obrazovnom sustavu, zdravstvu i socijalnoj skrbi.

Knjigu čini 21 misao posvećena Apoteci poezije, tj. njenoj ljekovitoj moći i snazi. Sigurna sam da će ova knjiga zainteresirati svakog čitatelja za širenje misli o ljekovitosti poezije i/ili prakticiranje Apoteke poezije. Autorova namjera u kojoj je zasigurno uspio je bila osvijestiti stih kao lijek i to posebno kod onih potencijalnih čitatelja kojima poezija, kao i njeni ljekoviti učinci, nisu bliski i poznati. Kroz 21 misao ova knjiga budi interes i znatiželju te eksplicitno ili implicitno poziva na primjenu Apoteke poezije. U njenom fokusu je čovjek, pojedinac, kreator vlastitih misli, emocija, ponašanja i akcija, koji stvara vlastitu poeziju koja djeluje kao samorefleksija, otvarajući putove u bitno, nesusjesno, skriveno i prikriveno što u konačnici budi, krijepi, oporavlja i liječi, poput prirodne medicine. Nikšinih riječnikom kazano: „Apoteka poezije je hitna pomoć. Stih je kutija za prvu pomoć. Otvaramo kutiju, uzimamo ono što nam treba, primijenimo to na sebi i gledamo kako se rane polako iscjeljuju. ....Shvatimo neke nove stvari, utvrdimo već poznate .....”. Apoteka poezije aktivno vodi pojedinca na njegovom putu od tihog do glasnog, od nejasnog prema jasnom, od nesusjesnog prema svjesnom, od spoznaje do odluke, i u konačnici od odluke do djelovanja i završne akcije. Ukratko, to je najčešće put od boli,

patnje i/ili traume do konačnog iscjeljenja, prožet različitim mislima i emocijama poput tuge, izgubljenosti, ljutnje i bijesa.

Pomoćni alati koji se koriste u Apoteci poezije su stihovi i proza pjesnika čija poezija je neka vrsta autobiografije (Augustin Tin Ujević, Vesna Krmpotić, Mehmedalija Mak Dizdar, Antun Gustav Matoš i Antun Branko Šimić i dr.). U svojoj Apoteci poezije Nikša koristi i poeziju njegovih studentica i studenata koje je poučavao i kojima je predavao. Kroz misli koje iznosi u ovoj knjizi autor nas poučava o vrlo važnim segmentima Apoteke poezije koji se odnose na ostvarenje odnosa sa drugima i komunikaciju s drugima uz poruku da svi možemo uspjeti zalječiti ili izlječiti se. Autor upoznaje čitatelja i o još nekim važnim dijelovima primjene Apoteke poezije koji se povezuju s našim glasom i glasnošću te rezonancijom, čitanjem i pisanjem. Apoteka poezije nudi lijek stihom, ali potiče i kreaciju života.

U retcima ove knjige i 21 misli koju iznosi, Nikša dodiruje i duboka pitanja poput pitanja vrijednosti i/ili važnosti, sebičnosti, granica sreće i nesreće, razumijevanja i nerazumijevanja, koristi i dobiti, čovjeka u trenutku i trenutka u čovjeku, života na vremenskoj dimenziji prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Dotiče se Nikša i pojma smrti i glagola koji ga određuju, koncepta Samoće straha i njegove verbalizacije, pitanja urođenosti poezije ljudskim bićima i njene ljepote u spoznaji samog sebe. S lakoćom Nikša niže misli, slaže ih u redove, rečenice i pitanja, kreirajući tako dinamiku života s jasnom porukom o Apoteci poezije koja liječi, potiče kreativnost, jača samopouzdanje te u konačnici doprinosi osobnom rastu i razvoju pojedinca.

Čestitke Autoru na još jednoj vrlo vrijednoj knjizi !

Prof.dr.sc. Nataša Šimić

O autoru Apoteke poezije :

Nikola Nikša Eterović je znatiželjan rođen u Splitu – gradu u Damaciji u državi SFRJ u trenutku Nikšinog rođenja, u RH) , godine 1955. u nedjelju, 02. listopada, u 9:20 sati.

Rodni mu grad Split je utemeljen kao grčka kolonija imena Aspálathos (Ἀσπάλαθος) u 3. ili 2. stoljeću pr. kr. na obalama tadašnje ilirske Dalmacije . Split kasnije postaje rezidencija rimskog cara Dioklecijana nakon što je po njegovu nalogu podno poluotoka Marjana izgrađena Dioklecijanova palača 305. godine. U tom gradu je 1911. godine osnovan je nogometni klub Hajduk , a od tada HŽV – Hajduk Živi Vječno .

Iz Splita se Nikša otisnuo u svijet djelujući kao kazališni redatelj i pedagog, profesor, mentor, autor ... Na svojim putešestvijama kojekuda je realizirao svoje korake koristeći kazališnu scenu (134 režije u pet država), zapise u člancima i knjigama, predavanja, razgovore ... kontakt [www. methods-eterovic.com](http://www.methods-eterovic.com) , niksaeterovic@web.de ili na adresi u Berlinu.

Eterović Nikša istražuje izvore i mogućnosti kreativnosti. Autor je više kreativnih metoda koje potiču samokraciju , spoznaju i cjeloviti razvoj ličnosti.

Jedna od njih je i Apoteka poezije.

Stih ujedinjuje doživljaje svih osjetila i sobom ih imenuje.

Sadržaj:

<i>Apoteka poezije 21 - misli</i>	05
<i>Su- kreatori rukopisa, na hrvatskom jeziku su:</i>	205
<i>Svijet je stih-stih kojeg živim 21 misao autora Nikole Nikše Eterovića</i>	212
<i>O autoru Apoteke poezije</i>	214
<i>Sadržaj</i>	215

Prilog – Ugovor o korištenju digitalnih knjiga

Digitalne knjige by Impero present dopušteno je koristiti samo za osobne potrebe korisnika, čime želimo izbjeći bilo kakvu mogućnost zloupotrebe autorskih prava autora knjige. Korisnici ih mogu slobodno pregledavati, kopirati, umnožavati te pokazivati i slati prijateljima ili svim onim za koje misle da bi ih takvo što moglo zanimati, no svaka druga vrsta distribucije digitalnih knjiga ostaje isključivo i nepovredivo pravo stranice www.digitalne-knjige.com.

Nenad Grbac iz Zagreba, kao nakladnik, s jedne strane (u daljnjem tekstu: nakladnik) i posjetitelj stranice www.digitalne-knjige.com kao korisnik usluge (u daljnjem tekstu: korisnik) zaključuju klikom na link [Prijhvaćam ugovor o korištenju knjige prije njezina preuzimanja\(download\)](#), sljedeći:

UGOVOR O KORIŠTENJU DIGITALNIH KNJIGA by IMPERO present

čl. 1.

Ugovorne strane su suglasne da se digitalnim knjigama nakladnika korisnik može koristiti samo za osobne potrebe, pri tome ničim ne ugrožavajući autorska prava nakladnika i pisaca koji su nakladniku dali suglasnost da objavi njihovo djelo.

čl. 2.

U skladu s prethodnim člankom, korisnik knjigu može pregledavati, kopirati, umnožavati i slati svima onima za koje smatra da bi ih knjiga mogla zanimati, a nije mu dopušteno mijenjati sadržaj knjiga, dopunjavati ga, kao ni bilo kakva izmjena u izvornome kodu knjiga (bilo u binarnom ili izvršnom obliku).

čl. 3.

Ugovorne strane su suglasne da je svaka druga vrsta distribucije digitalnih knjiga nakladnika zabranjena odnosno isključivo i nepovredivo pravo nakladnika.

čl. 4.

Slijedom prethodnog članka zabranjena je bez znanja i suglasnosti nakladnika i pisaca bilo kakva komercijalna ili reklamna upotreba digitalnih knjiga, njihovo korištenje u državnim i privatnim ustanovama (fakultetima, školama, knjižnicama, knjižarama i slično).

čl. 5.

Temeljem članka 3. ovoga ugovora zabranjena je i distribucija digitalnih knjiga nakladnika putem elektroničkih medija i Interneta.

čl. 6.

Ovaj ugovor zaključuje se na neodređeno vrijeme, a sve sporove proizašle iz njega ugovorne strane će nastojati riješiti sporazumno, dok se u suprotnome ugovara stvarno nadležan sud u Zagrebu.

Nikola Nikša Eterović

APOTEKA POEZIJE

*Nenad Grbac
Srednjaci 22, Zagreb
E-mail: digitalne.knjige@gmail.com*

Urednik:

Nenad Grbac

Eterović, Nikola Nikša

APOTEKA POEZIJE - 21 MISAO

www.digitalne-knjige.com

ISBN 978-953-354-332-1

„U rečima ove knjige i 21 misli koja iznosi, Nikša dodiruje i duboka pitanja poput pitanja vrijednosti i/ili važnosti, sebičnosti, granica sreće i nesreće, razumijevanja i nerazumijevanja, koristi i dobiti, čovjeka u trenutku i trenutka u čovjeku, života na vremenskoj, dimenziji prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Dotiče se Nikša i pojma smrti i glagola koji ga određuju, koncepta Samoća straha i njegove verbalizacije, pitanja urođenosti poezije ljudskim bićima i njene ljepote u spoznaji samog sebe.

S lakoćom Nikola Nikša Eterović niže misli, slaže ih u redove, rečenice i pitanja, kreirajući tako dinamiku života s jasnom porukom o Apotezi poezije koja liječi, potiče kreativnost, jača samopouzdanje te u konačnici doprinosi osobnom rastu i razvoju pojedinca.“

Prof.dr.sc. Nataša Šimić